

v KLJUČevanje
V SLOVENSKO DRUŽBO

vKLJUČevanje V SLOVENSKO DRUŽBO

Priročnik za izvajalce
izobraževalnega programa
Začetna integracija priseljencev

AVTORICI	Dr. Ina Ferbežar Dr. Nataša Pirih Svetina
SVETOVALKE	Dr. Natalija Vrečer Mag. Ester Možina Jasna Zupan
RECENZENTKE	Dr. Petra Javrh Anja Tomazin Jasna Zupan
OBLIKOVANJE IN ILUSTRACIJE	Hana Jesih
ZALOŽILA IZDAL ZA ZALOŽBO	Znanstvena založba Filozofske fakultete Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik Dr. Branka Kalenič Ramšak

Priročnik je brezplačno dostopen na spletni strani Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik: <http://centerslo.si/knjige/>

Ljubljana, 2016

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana
314.15-026.48(497.4)(035)(0.034.2)

FERBEŽAR, Ina
Vključevanje v slovensko družbo [Elektronski vir] : priročnik za izvajalce izobraževalnega programa Začetna integracija priseljencev / [avtorici Ina Ferbežar, Nataša Pirih Svetina ; ilustracije Hana Jesih]. - 1. elektronska izd. - El. knjiga. - Ljubljana : Znanstvena založba Filozofske fakultete, 2016

ISBN 978-961-237-815-8 (pdf)
1. Gl. stv. nasl. 2. Pirih Svetina, Nataša
284006656

KAZALO

01-04 UVOD (Natalija Vrečer)

05-11 BESEDA AVTORIC

PRIROČNIK

13-20

1 OSEBNA IDENTITETA

21-53

2 DRUŽINA IN DOM,
STANOVANJE IN BIVANJE

21-33

- Družina (v novem okolju)

34-53

- Stanovanje in bivanje

54-94

3 DELO IN POKLIC

54-71

- Iskanje zaposlitve

72-85

- Na delu

86-94

- Pravice delavcev

95-125

4 ZDRAVJE
IN SOCIALNA VARNOST

95-116

- Zdravje in higiena

117-125

- Nega otrok in otroške bolezni

126-157

5 IZOBRAŽEVANJE

126-135

- Predhodna izobrazba

136-141

- Vseživljenjsko učenje

142-157

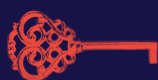
- Šolanje otrok

158-172

6 JAVNO ŽIVLJENJE

- Javne ustanove
- Storitve

173-192

7 EKONOMIKA

193-219

8 OKOLJE IN PROSTOR

193-205

- Naravno okolje, rastline, živali
- Čas in vreme

206-219

- Orientacija
- Promet

220-234

9 SLOVENSKA DRUŽBA IN USTAVNA UREDITEV

220-228

- Slovenska družba in ustavna ureditev,
Slovenija in EU

229-234

- Mediji

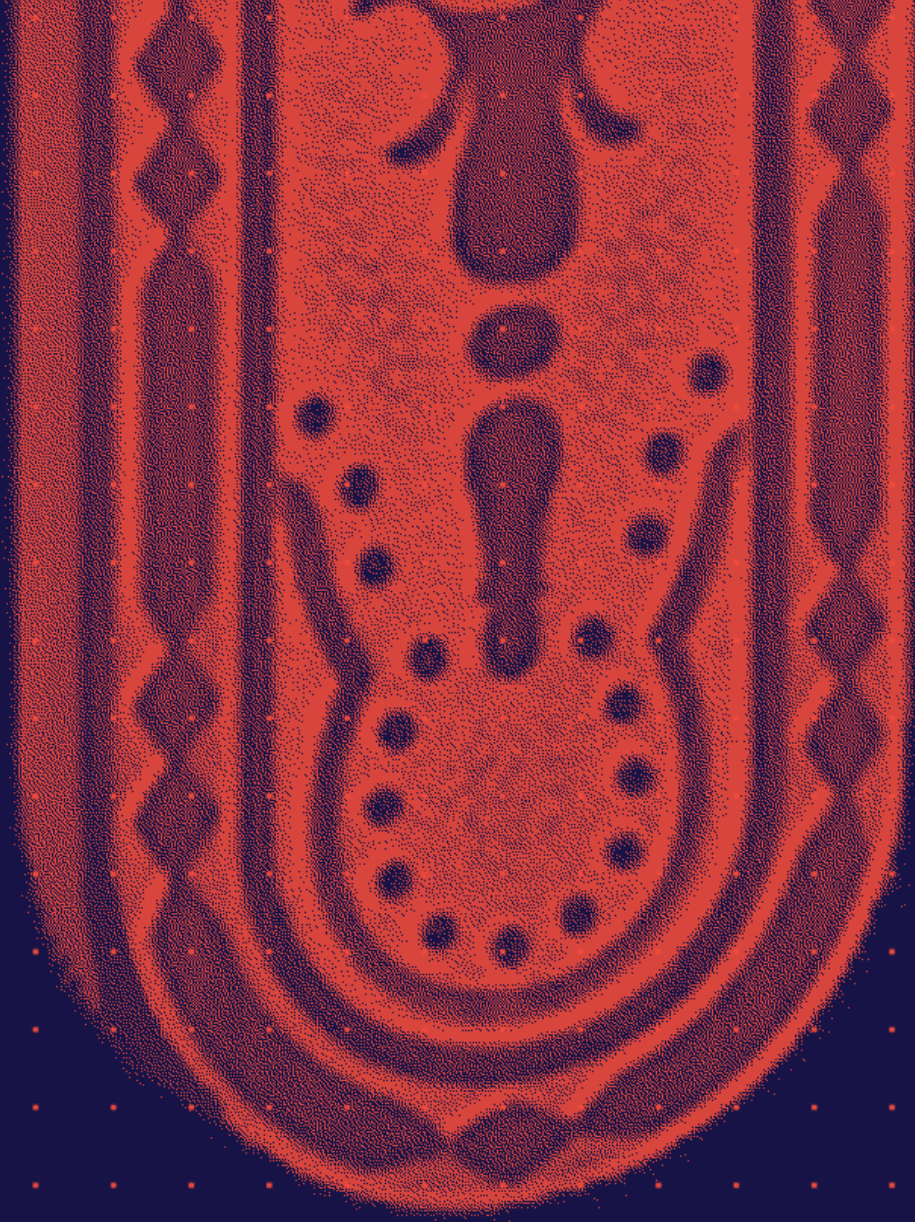

235-245

10 SLOVENSKA KULTURA, ZGODOVINA IN TRADICIJA

246-247

PRIPOROČENO
UČNO GRADIVO

UVOD

UVOD

Število migracij v Sloveniji in v svetu narašča. Pravzaprav smo od priseljencev vedno bolj odvisni, saj število aktivnega prebivalstva v naši državi upada in ta primanjkljaj lahko delno zapolnijo prav priseljenci. Da pa bi se slednji uspešno integrirali v družbo sprejema, poleg zaposlitve potrebujejo tudi znanje slovenščine.

Za uspešno vključitev v slovensko družbo priseljenci potrebujejo izobraževalni program, ki bo omogočal pridobivanje znanja za osnovno sporazumevanje v jeziku okolja ob nastanitvi oziroma ob začetku bivanja v Sloveniji s poudarkom na obvladovanju osnovne komunikacije na delovnem mestu, spoznavanju in razumevanju trga dela in zaposlovanja, seznanjanju s slovensko zgodovino, kulturo in ustavno ureditvijo ter spoznavanju možnosti in priložnosti za osebni razvoj ter integracijo v slovensko družbo.

Na Andragoškem centru Slovenije (v nadaljevanju ACS) smo skupaj s sodelavko mag. Ester Možino in sodelavkama Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani dr. Ino Ferbežar in dr. Natašo Pirih Svetina pripravile izobraževalni program Začetna integracija priseljencev (v nadaljevanju ZIP). Priročnik, ki je pred vami, je namenjen izvajalcem tega programa: učiteljem slovenščine, deloma pa tudi kulturnim mediatorjem. Nastal je v okviru projekta Izobraževanje priseljencev, ki ga ACS izvaja od leta 2009. Projekt Izobraževanje priseljencev je rezultat aplikativnega projekta Izobraževanje in usposabljanje migrantov, ki smo ga na ACS izvajali v letu 2008.

Financirala sta ga takratna Ministrstvo za šolstvo in šport in Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve. V okviru tega projekta smo ugotavljali izobraževalne potrebe odraslih priseljencev v Sloveniji. Opravili smo 110 intervjujev s priseljenci, ki živijo v različnih krajih naše države, in izvedli vprašalnike z delodajalci, ki priseljence zaposlujejo. Vprašalnike smo poslali 100 podjetjem, od tega jih je 30 vrnilo izpolnjene vprašalnike. Rezultati projekta Izobraževanje in usposabljanje migrantov so med drugim pokazali, da priseljenci ob prihodu v državo sprejema potrebujejo izobraževalni program, kjer se lahko naučijo besedišče in osnovne sporazumevalne vzorce v jeziku države sprejema, ki so povezani z vsakdanjim življenjem in zaposlovanjem. Ekonomska integracija je namreč prvi pogoj za celovito integracijo. Če se priseljenci ne morejo zaposliti, so otežene tudi psihološka, politična in sociokulturna integracija. Prav izobraževanje je zato pogosto prvi pogoj za ekonomsko integracijo; priseljenci se težko zaposlijo, če nimajo ustrezne izobrazbe, znanj in kvalifikacij, pa tudi jezikovnega znanja. Temeljni namen programa ZIP je priseljencem olajšati integracijo v slovensko družbo. Spomladi 2010 je bil na podlagi ZIP-a izveden pilotni tečaj, ki se ga je udeležilo 13 priseljencev. Tečaj sta vodili dr. Ina Ferbežar in dr. Nataša Pirih Svetina. V evalvaciji po tečaju so udeleženci zapisali, da so znanja, predvidena v ZIP-u, potrebovali in da so bili zadovoljni s tečajem, njegovo izvedbo in organizacijo. Zdelo se jim je smiselno, da bi bil ZIP na voljo tudi drugim priseljencem v različnih krajih Slovenije in da bi obstajal še daljši tovrstni program. Prvotni ZIP je namreč obsegal zgolj 40 ur. Avtorice smo ga nato v 2011 razširile na 60-urni program, v istem letu pa je

na pobudo Ministrstva za šolstvo in šport nastal še 120-urni nadaljevalni program ZIP. Tako se priseljenci lahko skupno udeležijo 180 ur izobraževalnega programa ZIP, kar je za uspešno integracijo še vedno malo, vsekakor pa pomeni napredek in želimo si, da bi v Sloveniji nadaljevali v tej smeri. Prav tako bi potrebovali več različnih izobraževalnih programov za priseljence, so namreč heterogena skupina, prav tako so raznolike njihove izobraževalne potrebe.

Program ZIP priseljencem omogoča pridobivanje znanja in nekaterih informacij za osnovno sporazumevanje v jeziku okolja, in sicer na naslednjih vsebinskih področjih: osebna identiteta, družina in dom, zaposlovanje, zdravje in socialna varnost, izobraževanje, javno življenje, ekonomika, okolje in prostor, slovenska ustavna ureditev, družba, kultura, zgodovina in tradicija.

V trenutku, ko s pisanjem priročnika zaključujemo, so vse vključene vsebine aktualne, verjetno pa se bodo vsebine s časom spreminjale.

Vse dejavnosti v zvezi z oblikovanjem izobraževalnega programa ZIP je finančno podprlo ministrstvo, pristojno za izobraževanje. Izvedbo programa, ki je za priseljence in priseljenke brezplačna, pa finančno podpira ministrstvo, pristojno za notranje zadeve.

Dr. Natalija Vrečer,

Andragoški center Slovenije,

vodja projekta Izobraževanje priseljencev

BESEDA AVTORIC

Gradivo priročnika Vključevanje v slovensko družbo prinaša vsebine z različnih družbenih področij, za katere menimo, da so pomembne za vključevanje priseljencev v slovensko družbo in ga lahko do neke mere tudi olajšajo. Prvi pogoj za uspešno vključevanje priseljencev v družbo je znanje jezika. Z obstoječimi učbeniki za učenje slovenščine kot tujega jezika si priseljenci lahko pridobijo osnovno znanje slovenščine, vendar specifičnih integracijskih vsebin ti učbeniki ne vsebujejo. S tem priročnikom smo skušali zapolniti to vrzel.

Vsebinsko osnovo tega priročnika predstavlja enotni izobraževalni program Začetna integracija priseljencev (ZIP),¹ zato je gradivo v prvi vrsti namenjeno tečajem, ki se izvajajo v skladu s tem programom.

Program je ZIP je sestavljen iz začetnega in nadaljevalnega modula, vrstni red posameznih enot v tem priročniku pa sledi vrstnemu redu vsebinskih področij v **nadaljevalnem modulu** programa ZIP:

0. Uvod v izobraževanje
1. Osebna identiteta
2. Družina in dom, stanovanje in bivanje
3. Delo in poklic, trg dela
4. Zdravje in socialna varnost
5. Izobraževanje
6. Javno življenje
7. Ekonomika
8. Okolje in prostor
9. Slovenska družba in ustavna ureditev
10. Slovenska kultura, zgodovina in tradicija

Znotraj posameznih **vsebinskih področij** se v nekaterih primerih dejavnosti delijo na ožje **sklope** (kot je to predvideno v programu ZIP), ponekod pa so – zaradi narave samega gradiva – ti sklopi združeni. Klik na naslove v kazalu vas bo premaknil v izbrano poglavje, klik na znak na prvi strani vsakega sklopa pa vas bo vrnil v kazalo. Vsebine uvodnega področja (Uvod v izobraževanje v programu ZIP) v celoti prepuščamo učitelju, tu predlagamo le nekatere glavne točke, ki naj bi jih z udeleženci obravnavali na samem začetku tečaja (gl. v nadaljevanju). Prav tako je zelo na kratko obravnavana vsebina področja z naslovom Osebna identiteta, ki jo je mogoče združiti z vsebino uvodnega dela. Gre za področji, ki sta po svoji vsebini (kot je razvidno tudi iz programa ZIP) po eni strani presplošni (vsebine se obravnavajo npr. tudi v splošnih učbenikih za učenje slovenščine na začetni ravni), po drugi pa preveč specifični oz. v pretežni meri odvisni od vsakokratnih konkretnih udeležencev v programu.

Vrstni red vsebinskih področij v priročniku (še prej v programu ZIP) naj bi približno sledil logiki poti integracije posameznika v slovensko družbo; oblikovan je bil na podlagi izkušenj s krajšim pilotnim tečajem v okviru izdelave programa ZIP pozimi in spomladi 2010, pri tem pa so bili upoštevani tudi podobni programi v drugih državah EU. Vrstni red področij je zgolj predlagan in v nobenem primeru ni obvezujoč. Prav tako je tudi vrstni red dejavnosti pri obravnavi posameznega vsebinskega sklopa zgolj predlagan. Učitelj se sam odloči, ali bo tem predlogom sledil ali ne, kako jih bo povezoval ipd., lahko pa se našim predlogom v celoti odreče in samostojno pripravi povsem svoje gradivo za vsako izmed predlaganih vsebin.

Posamezne enote priročnika imajo naslednjo strukturo:

Začetne strani so namenjene učiteljem.

- Na začetku so na kratko povzeti **cilji** posamezne enote, ki naj bi jih udeleženci dosegli z obravnavo gradiva in s predlaganimi dejavnostmi. Cilji so sicer bolj natančno navedeni in predstavljeni v programu ZIP, zato naj se učitelj pred obravnavo posamezne vsebine podrobneje seznani s cilji in vzorci (s katerimi se konkretno posamezni cilji lahko realizirajo).
- Povzetku ciljev sledijo **Viri**, iz katerih je mogoče črpati dodatno gradivo za obravnavo. Po eni strani gre za nabor konkretnih spletnih virov (klik na vir vas bo povezal z ustrezno spletno stranjo), po drugi pa za nabor idej v zvezi z gradivom (tiskanim, slikovnim), ki naj bi ga za tečaj (dodatno) prispevali učitelj in udeleženci. Vsi navedeni spletni viri so bili dostopni januarja in februarja 2015, zato jih je pred dejansko uporabo potrebno znova preveriti. Pomembno je, da se na tečaju pri obravnavi posameznih vsebin upoštevajo potrebe in želje konkretnih udeležencev in konkretne situacije, ki zadevajo te udeležence. To za učitelja pomeni dodatno delo, saj mora gradivo (kot tudi sproti opozarjamo) črpati iz konkretnega okolja, v katerem živijo udeleženci.
- Za učitelja najpomembnejši del priročnika predstavljajo **Predlagane dejavnosti**. Te so na podlagi izkušenj razdeljene na dejavnosti na nižji in višji ravni. Ta del priročnika dejansko predstavlja možni scenarij obravnave dejavnosti v razredu – torej že lahko »vodi« učiteljevo pripravo na izvedbo konkretne vsebine. V predlaganih dejavnostih so navedene tudi take, za katere med gradivom za udeležence, ki je namenjeno fotokopiranju, v nadaljevanju ni gradiva – ker se za izvedbo bodisi ne potrebuje nobenega

gradiva bodisi ga je potrebno zagotoviti drugače: ga v razred prinesejo učitelj ali udeleženci, izvedba dejavnosti se predvideva »v živo«, npr. kot obisk posamezne ustanove in podobno.

- Učitelj seveda lahko izbere tudi samo katero izmed dejavnosti, navedenih v naboru, ne pa vseh. V tem primeru Predlagane dejavnosti ne pomenijo vrstnega reda obravnave pri uri.
- Tej rubriki sledijo nekatere informacije (sociokulturno védenje), ki naj bi jih učitelj (ali mediator) posredoval udeležencem (lahko tudi v njihovem jeziku) o življenju (na konkretnem vsebinskem področju) v Sloveniji – poimenovali smo jih **Informirajte o ...** Natančnejše so vsebine, ki naj bi jih posredovala učitelj oz. mediator kot sociokulturno védenje, predstavljene v programu ZIP.
- Predlaganim dejavnostim sledijo prepisi posnetih besedil z namenom, da se učitelj lažje pripravi na uro. Klik na ikono ob prepisu besedila omogoča poslušanje posnetega gradiva. Navedeno je, na katero nalogo se posnetki nanašajo, v gradivu za udeležence pa so naloge za poslušanje označene z znakom ■■.

Gradivu za učitelje sledi gradivo za fotokopiranje s konkretnimi nalogami, **namenjeno udeležencem**. Učitelj izbere ustrezno gradivo za svoje udeležence in pripravi fotokopije. Zaradi lažje izbire je vsaka dejavnost (nalog) oz. niz med sabo povezanih dejavnosti (nalog) natisnjena na eni strani oz. na enem delovnem listu. To gradivo lahko učitelji uporabijo tudi le kot idejo, na temelju katere pripravijo povsem svoje gradivo.

Izbirnost priročnika se kaže na različnih ravneh.

Učitelj lahko izbira:

- **Po težavnosti:** predlagane dejavnosti so označene kot dejavnosti na nižji in/ali višji ravni. Za višjo raven smo uporabili znak • • •.
- **Po dejavnostih:** učitelj dejavnosti izbere glede na zmožnosti in interese udeležencev ter čas, ki ga ima na voljo, odloči pa se lahko tudi za poljubno zaporedje dejavnosti (čeprav so dejavnosti oz. posamezne naloge oštevilčene); dejavnosti v posameznih sklopih lahko preskoči, lahko pa tudi združuje dejavnosti iz različnih sklopov.
- **Po sklopih:** vsebinski sklopi, npr. Šolanje otrok, Zdravje otrok, se obravnavajo v primerih, ko je to aktualno – če udeleženci imajo otroke ali če jih taka vsebina zanima.

Nekaj metodičnih napotkov

Gradivo tega priročnika se uporablja kot **dodatno gradivo ob obstoječih učbenikih** za učenje slovenščine. Učitelj za svojo skupino udeležencev izbere takšen učbenik, ki je za njihove potrebe in stopnjo znanja zanje najustreznejši (seznam učbenikov je naveden v poglavju Priporočeno učno gradivo na koncu), oziroma lahko pripravi povsem svoje učno gradivo.

Pri dejavnostih v razredu se izhaja iz položaja udeleženca kot posameznika – v smislu jaz, tukaj in zdaj. **Udeleženec** naj prevzema **vloge**, s katerimi se lahko identificira in bi se najverjetneje v njih znašel tudi v resničnem življenju. Druge vloge, običajno npr. oseb na uradih, zdravnikov, ponudnikov storitev ipd., pa naj prevzema učitelj. Predlogi, kako naj si udeleženci tečaja in učitelj razdelijo vloge, so navedeni v opisu posameznih dejavnosti.

Udeležence ves čas poteka tečaja spodbujamo, da pri-
našajo tudi **svoje gradivo**. Le tako bo lahko tečaj izve-
den po meri (potrebah in željah) udeležencev. V tem
primeru ne gre za dejavnosti, ki se obravnavajo kot
gradivo za fotokopiranje, ampak so navedene med
predlaganimi dejavnostmi v preglednici na začetku
posameznega sklopa. To pomeni, da mora biti učitelj
posebej pozoren na to rubriko.

Prav tako naj učitelj, ki vodi tečaj, obravnavane vse-
bine čim bolj smiselno **umešča v lokalno in delovno
skupnost**, v kateri živijo oz. delajo udeleženci teča-
ja. Udeležence naj seznani z lokalnim okoljem tudi
tako, da zanje pripravi obiske različnih ustanov, po-
govore z ljudmi, ki delajo tam, skratka, tečaj naj po-
teka tudi »na terenu«. To seveda za učitelja pomeni
poseben premislek, kaj je za udeležence smiselno in
uporabno, ter dodatno delo in zahteva tudi morebi-
tno pomoč in sodelovanje »zunanjih« sodelavcev.

Napredovanje udeležencev ves čas spremljamo. Poleg
tega jih spodbujamo, da si oblikujejo posebne **zbirne
mape**, v katerih zbirajo vse gradivo, ki ga je treba tako
ali drugače pisno dopolnjevati ali samostojno pripra-
viti (vse pisne izdelke, kot so obrazci, praktična bese-
dila ipd.).

Za lažjo izvedbo programa predlagamo, da se pred
začetkom udeležence **razdeli v skupine** glede na nji-
hov prvi jezik, predznanje slovenščine in morda tudi
predvideni napredek (npr. skupaj govorci slovanskih
jezikov). Najbolj praktična oblika razvrščanja je kratek
test (pisni in ustni), v katerem pa preverimo zgolj razu-
mevanje in zmožnost tvorjenja besedil v slovenščini.

UVOD V IZOBRAŽEVANJE

Pred začetkom obravnave vsebin v priročniku se udeleženci:

- naučijo pozdraviti v slovenščini,
- seznanijo s slovensko abecedo: poznajo glasovno vrednost slovenskih črk, znajo jih prebrati, zapisati; vadijo jih v zanje relevantnih primerih: npr. črkovanje lastnega imena, priimka, kraja rojstva ...,
- seznanijo se s poimenovanji za številke; naučijo se šteti po slovensko; razumejo in znajo zapisati števila s števki (ciframi),
- v zvezi s številkami se seznanijo tudi s koledarjem; to pomeni, da spoznajo poimenovanja mesecev in dni v slovenščini in jih znajo uporabljati, npr. v vzorcih: Danes je ... /Danes smo ...,
- seznanijo se z osnovnimi navodili na tečaju, npr. Preberite, Odgovorite, Napišite, ...,
- seznanijo se z osnovami uporabe računalnika, predvsem tudi z uporabo interneta, saj je v nadaljevanju obravnava nekaterih vsebin povezana prav z uporabo interneta.

SKLEPNA MISEL

Želiva si, da bi gradivo učiteljem in učiteljicam pri delu koristilo, udeležencem njihovih tečajev pa, da bi bilo gradivo vsaj do neke mere res KLJUČ v slovensko družbo. Obojim želiva uspešno delo.

*Dr. Ina Ferbežar in dr. Nataša Pirih Svetina,
Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik*

PRIROČNIK

VKLJUČEVANJE
V SLOVENSKO DRUŽBO

1 OSEBNA IDENTITETA

CILJI

Na nižji ravni se udeleženci seznaniijo in znajo uporabiti osnovne vzorce, ki so potrebni pri predstavljanju. Naučijo se izpolnjevati obrazce, ki zahtevajo osebne podatke. Na višji ravni znajo preprosto pojasniti razloge za svoj prihod in bivanje v RS.

VIRI

- Fotografije različnih osebnih dokumentov in dokumenti, ki jih prinesejo udeleženci
- Različni obrazci, v katerih je potrebno navesti osebne podatke; udeleženci jih prinesejo s seboj oz. jim jih priskrbi učitelj (na podlagi dejanskih potreb, ki jih imajo udeleženci)
- Različni obrazci za prijavo bivališča
- e-prijava začasnega bivališča
- Informacije o prijavi bivališča
- Informacije za tujce

PREDLAGANE DEJAVNOSTI

NIŽJA RAVEN

Udeleženci se predstavijo, odgovarjajo na zastavljena vprašanja, postavljajo vprašanja drugim in jih predstavljajo.

Ob datumu rojstva in telefonski številki lahko ponovijo številke in sistem štetja v slovenščini.

Udeleženci se seznanijo z vikanjem in tikanjem, moškimi in ženskimi oblikami pri predstavljanju.

Udeleženci na slikah prepoznajo različne osebne dokumente; povežejo poimenovanja dokumentov z njihovimi slikami.

Z učiteljem si ogledajo obrazec za prijavo bivališča na spletu; izpolnijo ga lahko kot primer obrazca, ki je dostopen na spletu. Seznanijo se z izrazi ime, priimek, naslov, EMŠO, davčna številka, državljanstvo, spol.

Izpolnijo obrazec/različne obrazce, ki jih potrebujejo/prinesejo s seboj na tečaj v tiskani obliki.

• • • VIŠJA RAVEN

Udeleženci se predstavljajo drug drugemu, si postavljajo vprašanja in predstavijo drug drugega.

Udeleženci navedejo razloge za življenje v Sloveniji.

INFORMIRAJTE O ...

Seznajte udeležence z običajno uporabo vikanja in tikanja v slovenščini. Seznajte jih z nekaterimi najpogostejšimi neverbalnimi znaki, npr. prikimavanje in odkimavanje.

1

Kdo ste? Napišite.

Ime:

Priimek:

Datum rojstva:

Kraj in država rojstva:

Naslov:

.....

.....

Telefonska številka:

Datum prihoda v Slovenijo:

.....

.....

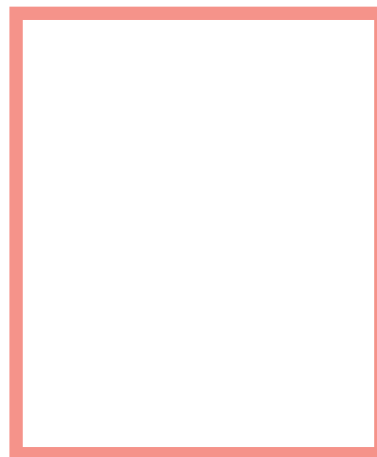
.....

Razlog za prihod v Slovenijo:

.....

.....

.....

Vaša slika

2

Predstavite se po vzorcu.

Kako vam je ime?

- Sem
- Ime mi je

Kako se pišete?

- Pišem se

Koliko ste stari?

- Star sem
- Stara sem

Od kod ste?

- Sem iz

Kje zdaj živite?

- Zdaj živim v/na
- Moj naslov je

.....

Kakšna je vaša telefonska številka?

- Moja telefonska številka je

Kateri jezik govorite? Govorite slovensko?

- Govorim
- Ne govorim

.....

• • •

Od kdaj ste v Sloveniji?

- V Sloveniji sem od
- Tukaj semlet/mesecev.

Zakaj ste prišli v Slovenijo?

- V Sloveniji sem zaradi
- Tukaj sem, ker

3

- • • Vprašajte svojega soseda (uporabite vprašanja iz prejšnje naloge) in ga predstavite.

To je

Piše se

On/Ona je iz

4

- • • Kaj ste pričakovali, preden ste prišli v Slovenijo? So se vaša pričakovanja uresničila? Povejte in/ali napišite.

.....

.....

.....

.....

.....

5

Kakšna je razlika?

Kako ti je ime?

Kako se pišeš?

Od kod si?

Kje živiš?

Kakšna je tvoja telefonska številka?

Kateri jezik govoriš?

Koliko si star? Koliko si stara?

Zakaj si prišel v Slovenijo?

Zakaj si prišla v Slovenijo?

Kako vam je ime?

Kako se pišete?

Od kod ste?

Kje živite?

Kakšna je vaša telefonska številka?

Kateri jezik govorite?

Koliko ste stari?

Zakaj ste prišli v Slovenijo?

6

Kateri dokumenti so na slikah?
Napišite.

- VOZNIŠKO DOVOLJENJE •
- KARTICA ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA •
- OSEBNA IZKAZNICA •
- POTNI LIST •
- DOVOLJENJE ZA BIVANJE •

Izpolnite spodnji obrazec – prijava začasnega bivališča.

PODATKI O STANODAJALCU

EMŠO/ matična številka firme

Priimek in ime oziroma ime firme

.....

Naslov / sedež (občina, naselje, ulica, hišna številka)

.....

.....

PODATKI O POSAMEZNIKU, KI PRIJAVLJA OZ. ODJAVLJA ZAČASNO PREBIVALIŠČE

Priimek in ime

EMŠO (oziroma datum rojstva in spol, če ta ni določena)

.....

Naslov stalnega prebivališča

(občina, naselje, ulica in hišna številka z dodatkom ter oznaka stanovanja;
za tujino tudi država)

.....

.....

Naslov začasnega prebivališča

(občina, naselje, ulica in hišna številka z dodatkom ter oznaka stanovanja)

.....

.....

Državljanstvo

Številka javne listine in organ, ki jo je izdal

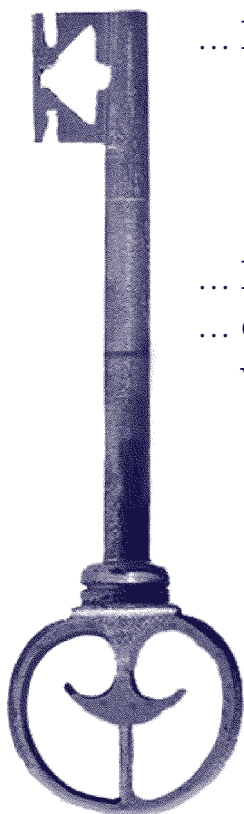
(če se prijavljate pri stanodajalcu)

PRILOGE (Dokazilo o lastništvu: če je nepremičnina vpisana v zemljiško knjigo, organ pridobi podatek po uradni dolžnosti; najemna ali podnajemna pogodba ali pisno soglasje lastnika oziroma solastnikov stanovanja oziroma upravitelja stanovanja.)

Kraj Datum

Podpis prijavitelja

ALI VESTE ...

... kaj lahko rečete, kadar ne razumete:

Oprostite, ne razumem.

Ne govorim slovensko.

Ali lahko ponovite, prosim.

Govorite bolj počasi, prosim.

... kako lahko pokažete JA/NE?

... da ljudi, ki jih ne poznamo,
v slovenščini vikamo?

2 DRUŽINA IN DOM, STANOVANJE IN BIVANJE

Družina

(v novem okolju)

CILJI

Na nižji ravni udeleženci poimenujejo glavne družinske člane, jih predstavijo in se seznaniijo s poimenovanji, povezanimi s postopki združevanja družine. Na višji ravni se besedišče in vzorci nadgradijo, še posebej v povezavi z družinskimi razmerami in s situacijami, povezanimi z družino v novem okolju.

VIRI

- Slika razširjene družine: starši, stari starši, otroci (udeleženci po želji prinesejo tudi slike svojih družin)
- Vzorci obrazcev
- O združevanju družine na e-upravi
- Infotujci
- Obrazec za otroški dodatek ipd.
- Za reševanje družinskih težav:
Skupnost centrov za socialno delo
- Družinska mediacija
- Nasilje v družini
- Prijava nasilja v družini:
Policija
Anonimna prijava nasilja v družini
- Društvo SOS
- Varne hiše in krizni centri

PREDLAGANE DEJAVNOSTI

NIŽJA RAVEN

Udeleženci se ob sliki naučijo poimenovanja družinskih članov (mož, žena, otrok, partner/ka; oče, mama, sin, hči, ded, babica ...).

Udeleženci povežejo besede, vadijo po vzorcih.

Udeleženci ob sliki svoje družine vadijo vzorce (predstavitev članov družine in družinske situacije).

Udeleženci odgovarjajo na vprašanja o družini.

Udeleženci izpolnijo obrazec za združevanje družine, učitelj za nalogo 8 priskrbi ustrezen obrazec s spletne strani e-uprave (glej Viri zgoraj).

Udeleženci poslušajo dialoge in odgovarjajo na vprašanja.

• • • VIŠJA RAVEN

Po potrebi se poimenovanja nadgradijo (brat, sestra, ...).

Udeleženci povežejo besede in vzorce (otrok – sin/hči; poročen – mož/žena ...).

Udeleženci v kratkem besedilu predstavijo svojo družino in družinske razmere (tudi pisno).

Udeleženci na višjem nivoju se naučijo sopomenke za nekatere izraze in zveze (zakonec, družinski član, sorodstveno razmerje ...), status družinskih članov itd.

Udeleženci ob besedilu odgovorijo na vprašanja in se seznanijo z »družinsko« situacijo v Sloveniji. Primerjajo s situacijo v svoji državi.

INFORMIRAJTE O ...

Udeležence seznanimos s pogoji pri združevanju družine (obvezno zavarovanje družinskih članov, način zagotavljanja sredstev za preživljanje itd.). Otroci priseljencev imajo enake pravice kot otroci slovenskih državljanov, vključujejo se v redni sistem izobraževanja.

BESEDILA ZA POSLUŠANJE

1.

- ▶ Moj sin je star 12 let.
- ▷ O, potem pa hodi v osnovno šolo!
- ▶ Ja, v 7. razred.

2.

- ▶ Kje lahko zaprosim za otroški dodatek?
- ▷ Najbolje je, da greste na center za socialno delo.
Tam boste dobili obrazec.

3.

- ▶ Žena je brezposelna. Ali jo lahko zavarujem?
- ▷ Seveda. Vse družinske člane lahko zavarujete.

4.

- ▶ Ali boste otroka vpisali v vrtec?
- ▷ Ne, moja mama je upokojena, ona ga bo pazila.

5.

- ▶ A vaša družina živi tukaj?
- ▷ Ne, moja žena živi v Makedoniji.

(Nanašajo se na **10. nalogo** v gradivu za udeležence.)

GRADIVO ZA UDELEŽENCE

1

Kdo je na sliki?

2

Povežite.

.....
mama in oče

.....
sin in hčerka

.....
babica in dedek

.....

.....
otroci

.....
starši

.....
stari starši

.....

3

Povejte in napišite po vzorcu.

To je moj mož.

- oče
- otrok
- sin
- fant
- partner

Imam moža.

- oče
- otrok
- sin
- fant
- partner

Nimam moža.

- oče
- otrok
- sin
- fant
- partner

To je moja žena.

- hčerka
- mama
- partnerka
- punca

Imam ženo.

- hčerka
- mama
- partnerka
- punca

Nimam žene.

- hčerka
- mama
- partnerka
- punca

4

• • • Povežite.

1. Imam dva otroka.

___ To je moj mož.

2. Nisem poročen.

___ To je moja partnerka.

3. Sem poročena.

___ Sem samski.

4. Živim s prijateljico.

___ To je naša družina.

5. Živim z bratom in starši.

___ To so moji sorodniki.

6. Imam dve sestrični in tri
bratrance.

___ To sta moja hčerka in sin.

5

Vadite po vzorcu.

Živim s fantom.

- otrok
- sin
- mož
- prijatelj

Živim z ženo.

- punca
- partnerka
- mama
- hčerka

Živim s starši.

- otroci
- prijatelji

Stanujem pri bratu.

- prijatelj
- fant
- sosed
- stric

Stanujem pri sestri.

- punca
- prijateljica
- teta
- babica

Stanujem pri starših.

- sorodniki
- prijateji

6

Odgovorite.

Imate družino?

- Ja, imam.
- Ne,
- Sem samski.
- Sem samska.

Imate otroke?

-

Koliko otrok imate?

- Imam enega otroka.
- Imam

Koliko je star sin/stara hčerka?

- Sin je star
hčerka je stara

Ali otrok hodi v vrtec/šolo?

-

Kaj dela vaš mož/vaša žena?

-

Kako je ime vašemu možu/sinu, vaši ženi/hčerki?

- Ime mu je
- Ime ji je

Kje živite?

- Živim v/na

S kom živite?

- Živim

Pri kom živite?

- Živim pri

Vprašajte tudi sami.

7

- • • Napišite kratko besedilo, v njem predstavite svojo družino.

8

Izpolnite obrazec Združevanje družine.

9

• • • Povežite besede in besedne zveze na levi z definicijami na desni.
Ena besedna zveza na levi je odveč.

1. brezposelni

___ Mož ali žena.

2. družinski član

___ Oseba, ki je del družine.

3. sorodstveno razmerje

___ Otrok hodi v osnovno šolo.

4. šoloobvezni otrok

___ Oseba ne dela, zanjo skrbi mož
žena/otroci.

5. upokojenec

___ Oseba nima službe.

6. vzdrževana oseba

___ Starejša oseba, ki ne dela več.

7. zakonec

10

Poslušajte dialoge in odgovorite.

1.

Gospod ima šoloobveznega otroka.

JA / NE

2.

Gospod se zanima za cenejšo šolsko prehrano.

JA / NE

3.

Gospod je brez službe in bi se rad zavaroval.

JA / NE

4.

Otroka bo pazila babica.

JA / NE

5.

Moški ima ženo v Sloveniji.

JA / NE

sobota, 24. 10. 2010

časopis

(Ne)tipična slovenska družina

Oče, mati in dva otroka še vedno veljajo za tipično slovensko družino, ampak sociologinja dr. Tanja Rener že dolgo pravi, da o tipični družini v Sloveniji ni mogoče govoriti. Trendi so nakazovali naslednje: v družinah se rodi manj otrok, vse več se jih rodi zunaj zakonske zveze, mladi se vse pozneje odločajo za otroke.

Vse to potrjujejo tudi najnovejše številkke. Začnimo z rojstvi. Le petina žensk je ob rojstvu prvega otroka mlajša od 25 let. Tudi očetje so vse starejši. Pred dvema letoma so bili ob rojstvu prvega otroka povprečno stari skoraj 33 let. Skoraj vsak otrok je imel očeta starejšega od matere.

Podatki o družinah se v naši državi zbirajo večinoma samo s popisi prebivalstva, pravijo na statističnem uradu. Zadnjega so opravili leta 2002. Takrat je v Sloveniji v družinah živelo 78 odstotkov prebivalcev. Našteli so 556.000 družin, vsaka je imela povprečno 3,06 člana. 37 odstotkov teh družin je imelo po enega otroka, skoraj 33 odstotkov po dva, dobrih sedem odstotkov po tri ali več otrok, blizu 21 odstotkov družin pa je bilo brez otrok.

¶ Vir: http://www.dnevnik.si/objektiv/vec_vse-bin/1042412499, 24. 10. 2010, odlomki, pripr.

Koliko članov ima »tipična« slovenska družina?

Kdaj se mladi odločajo za otroke?

Koliko so stari moški, ko se jim rodi prvi otrok?

Koliko otrok ima največ družin v Sloveniji?

• • • Kakšne so družine v vaši državi?

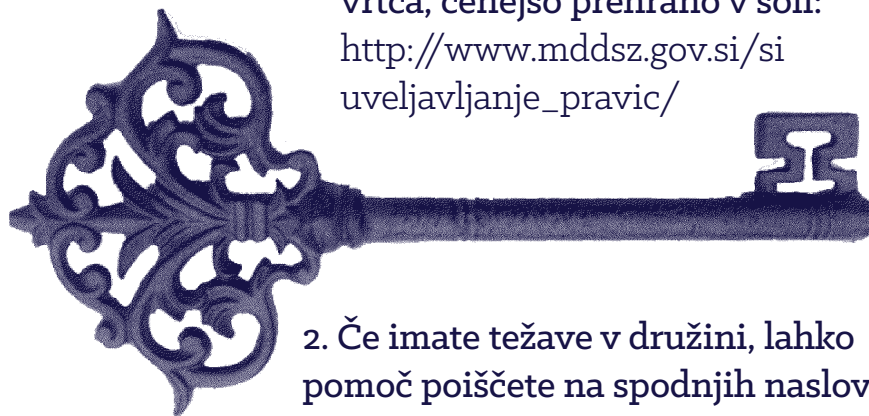
Primerjajte slovenske družine z družinami v svoji državi.

ALI VESTE ... ?

1. Ali ste že zaprosili za?

... otroški dodatek, znižanje plačila
vrtca, cenejšo prehrano v šoli:

http://www.mddsz.gov.si/si/veljavljanje_pravic/

2. Če imate težave v družini, lahko pomoč poiščete na spodnjih naslovih:

- Telefonska številka Društva

SOS telefon 080 11 55

- Skupnost centrov za socialno delo:

<http://www.scsd.si/>

- Naslovi centrov za socialno delo

v bližini kraja bivanja: <http://www.scsd.si/seznam-centrov-za-socialno-delo.html>

- Anonimna prijava nasilja v družini: <http://www2.gov.si/e-uprava/prijavadn.nsf#>

- Varne hiše in krizni centri: http://www.mddsz.gov.si/si/delovna_podrocja/sociala_programi_socialnega_varstva/varne_hise/

2 DRUŽINA IN DOM, STANOVANJE IN BIVANJE

Stanovanje in bivanje

CILJI

Na nižji ravni se udeleženci seznaniijo z osnovnim besediščem, povezanim s stanovanjem in bivanjem, in najosnovnejšimi vzorci, ki se jih naučijo na pamet. Šele na višji ravni se besedišče in vzorci nadgradijo.

VIRI

- Slike različnih bivališč
- Slike prostorov in delov stanovanj, stanovanjske opreme
- Časopisi, revije z nepremičninskimi oglasi
- Spletne strani z oglasi za najem stanovanj:
Nepremicnine.net
Nepremicnine
- Oglasi na oglasnih deskah
- Slike tlorisov stanovanj
- Informativne brošure trgovin s pohištvom
- [Najemna pogodba](#)
- [Najemna pogodba v e-obliki](#)

PREDLAGANE DEJAVNOSTI

NIŽJA RAVEN

Udeleženci se naučijo poimenovanja različnih bivališč na slikah (npr. blok, stanovanje, hiša, samski dom, soba, hotel).

Udeleženci si ogledajo sliko in besede ter besede prepišejo v sliko.

Udeleženci odgovarjajo na vprašanja:
Kje živite/stanujete?
Kakšen je vaš naslov?

Vadijo vzorce: Živim v/na ... Moj naslov je ... Iščem Vaja je namenjena govorjenju in pisanju.

Udeleženci preberejo mali oglas za oddajo stanovanja in se seznaniijo z besediščem.

Udeleženci izberejo mali oglas in predstavijo informacije v njem. (Smiselno je poiskati male oglase na lokalni ravni!)

Udeleženci poslušajo pogovor v zvezi z najemom stanovanja in rešijo nalogo.

Udeleženci se naučijo poimenovanja prostorov poimenovanja stanovanjske opreme.

Preberejo mali oglas in ob njem zastavljajo vprašanja.

• • • VIŠJA RAVEN

Udeleženci v sliko vnašajo poimenovanja prostorov in povezujejo besede in definicije.

Udeleženci samostojno odgovarjajo na vprašanja in sprašujejo druge.

Udeleženci odgovorijo na vprašanja ob malem oglasu.

Udeleženci ob izbranem malem oglasu pripravijo vprašanja za stanodajalca in odigrajo dialog.

Udeleženci sami odigrajo dialog (učitelj igra vlogo lastnika stanovanja, lahko tudi udeleženci).

NIŽJA RAVEN

Udeleženci vstavijo svoje podatke v odgovor na mali oglas (ponovijo, kar znajo iz modula Osebna identiteta).

Udeleženci se seznaniijo z najemno pogodbo – samo osnovno besedišče in pogoji (lastnik stanovanja, najemnik, višina najemnine, stroški, varščina ...).

Izpolnijo obrazec (ponovitev modula Osebna identiteta). Pri nalogi 16 učitelj priskrbi vzorec najemne pogodbe (glej Viri zgoraj).

Udeleženci se učijo vzorce pri reševanju težav v stanovanju.

• • • VIŠJA RAVEN

Udeleženci samostojno napišejo odgovor s predstavitvijo po priloženem vzorcu.

Udeleženci razumejo nekatere podrobnosti iz najemne pogodbe, ki jo priskrbi učitelj (glej Viri zgoraj).

INFORMIRAJTE O ...

Udeležence seznanimi, na katere pogoje v oglasih in v najemni pogodbi naj bodo še posebej pozorni (višina stroškov, varščina, plačilo vnaprej ipd.).

BESEDILA ZA POSLUŠANJE

- ▶ Dober dan. Peter pri telefonu. Kličem zaradi oglasa. Ali še oddajate dvosobno stanovanje?
- ▷ Ja, še.
- ▶ A je stanovanje opremljeno?
- ▷ Ne, ni. Ima pa prenovljeno kuhinjo in kopalnico.
- ▶ Oprostite, nisem vas razumel. Ali lahko ponovite.
- ▷ Stanovanje ni opremljeno, kuhinja in kopalnica pa sta prenovljeni.
- ▶ Aha, kakšna pa je najemnina?
- ▷ 400 evrov mesečno, stroški so posebej.
- ▶ A bi lahko prišel pogledat?
- ▷ Seveda. Kdaj boste pa prišli?
- ▶ Lahko danes popoldne?
- ▷ Lahko. Do treh imam obveznosti, pridite ob štirih.
- ▶ Dobro, se vidiva ob štirih.

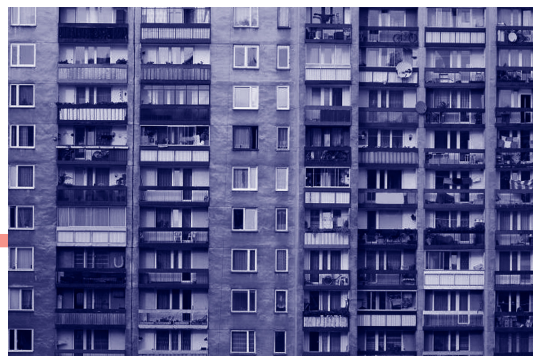
(Nanaša se na **7. nalogo** v gradivu za udeležence.)

G RADIVO ZA UDELEŽENCE

1

Kaj je na slikah?

STANOVANJE • BLOK
STOLPNICA • HIŠA

Kje živite vi?

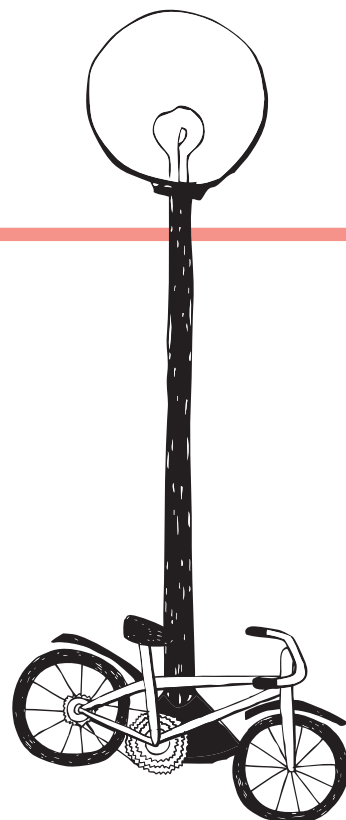
2

Na sliki je hiša. Napišite: kje je klet, podstrešje ...?

KLET • PODSTREŠJE • PRVO NADSTROPJE • PRITLIČJE • STREHA • STOPNICE

- • • Kje so prostori v hiši?
- Kuhinja in dnevna soba sta v prvem nadstropju. Tam sta tudi spalnica in kopalnica.
- Na podstrešju je otroška soba.
- V pritličju je stranišče.
- V kleti je shramba.
- Pred vhodom so stopnice.
- Hiša ima balkon in vrt.
- Hiša nima dvigala.

3

• • • Povežite besede in besedne zveze na levi z definicijami na desni.
Ena definicija na desni je odveč.

1. neopremljeno stanovanje

___ Lahko najameš sobo.

2. dvosobno stanovanje

___ Stanovanje ima sobo, kuhinjo
in kopalnico.

3. samski dom

___ Soba ima dve postelji.

4. mansarda

___ Soba ima eno posteljo.

5. garsonjera

___ Stanovanje nima pohištva.

6. dvoposteljna soba

___ Stanovanje je na podstrešju.

7. enosobno stanovanje

___ Stanovanje ima dve sobi in kuhinjo.

___ Soba in kuhinja sta v istem prostoru.

4

Povejte in napišite po vzorcu.

Kje živite, kje stanujete?

Živim v bloku.

- center za tujce
- samski dom
- azilni dom
- hiša
- garsonjera
- mansarda
- enosobno stanovanje

Moje stanovanje je v Kranju.

- Maribor
- Koper
- center mesta
- Škofja Loka
- Ajdovščina
- Metlika
- Celje
- Krško
- Novo mesto
- Jesenice
- Brežice
- Trbovlje
- Mestni trg
- Prešernova ulica

Moj naslov je Ljubljanska ulica 2.

Stanujem na Ljubljanski ulici.

Kje pa vi stanujete? Povejte po vzorcih.

.....

.....

.....

.....

.....

5

Vadite po vzorcu.

Iščem _____.

- soba
- hiša
- garsonjera
- stanovanje

Iščem _____.

- sostanovalec
- sostanovalka
- sostanovalci

Rad bi najel/
Rada bi najela
_____.

- večja soba
- manjša garsonjera
- velika hiša
- majhno stanovanje

Mali oglasi. Preberite besedilo. Kaj pomenijo besede na desni?

LJUBLJANA Vič-Rudnik, Kamnikarjeva 15

• enosobno, 43 m², II. nadstropje, prenovljena kopalnica, popolnoma opremljeno, tudi hladilnik z zamrzovalnikom, pralno-sušilni stroj, CK – plinska etažna, KTV, internet, telefon, klimatska naprava, klet, oddam. Cena: 360 EUR + stroški.

• Stanovanje se nahaja v mirnem naselju Lavrica 2 km od južne Ljubljanske obvoznice oziroma nakupovalnega središča Supernova in E. Le Clerc.

• Tel.: 041 218 217; 031 817 274;

e-mail: m.ravljen@siol.net

Vir: <http://salomon.si/oglas.aspx/01/02/03/01/LJ?id=19601.1921418&rubrika=/Nepremicnine/Stanovanja/Oddam/Garsonjere/Ljubljana, marec 2010, prir.>

..... NASLOV
 VELIKOST
 OPREMA
 CENA
 LOKACIJA
 KONTAKT

• • • Odgovorite.

Kje je stanovanje?

Katere prostore ima?

Kakšno opremo ima?

Kaj pomeni CK in KTV?

Kakšna je najemnina?

Kolikšni so stroški?

Na katero številko lahko pokličete?

• • • Kaj bi radi vprašali lastnika stanovanja? Napišite vprašanja.

• (stroški)

• (vrsta bivališča)

• (garaža)

• (kajenje)

• (domače živali)

Poslušajte pogovor, obkrožite besede, ki jih slišite.

APARTMA • DOPOLDNE • DVE SOBI • ENA SOBA • NEOPREMLJENO •
OB 16H • OPREMLJENO • 40 EVROV/TEDEN • 400 EVROV/MESEC •
POCENI • ZJUTRAJ

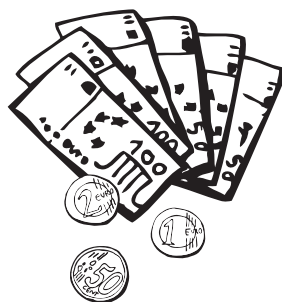
• • • Napišite odgovore.

VELIKOST STANOVANJA

.....

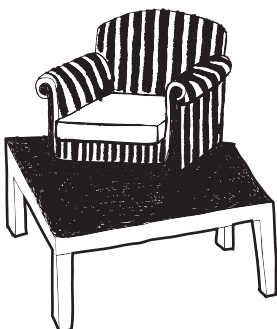
.....

CENA

.....

.....

OPREMA

.....

.....

ČAS OBISKA

.....

.....

8

- • • Iščete novo stanovanje. Zapišite si vprašanja in pokličite po telefonu.

Dober dan.

..... pri telefonu.

Kličem v zvezi z oglasom.

Rad/a bi vprašal/a ...

- (oprema stanovanja) ?
- (stroški) ?
- (plačilo vnaprej) ?
- (varščina) ?

Vprašanja dodajte še sami.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9

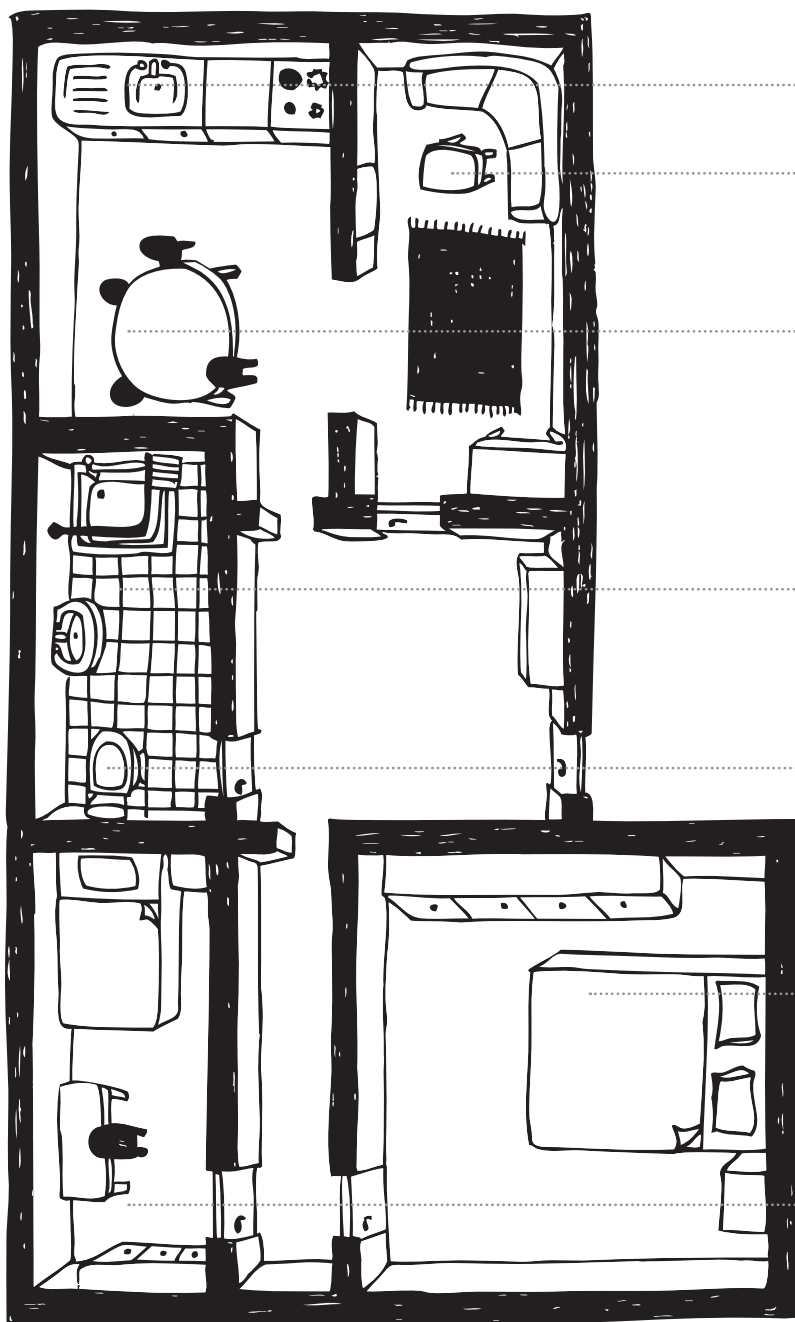
Kaj je na slikah?

10

V načrt stanovanja vpišite imena prostorov.

KUHINJA • DNEVNA SOBA • JEDILNICA • SPALNICA •
STRANIŠČE • KOPALNICA • OTROŠKA SOBA

Vadite po vzorcu.

Stanovanje ima dnevno sobo.

- spalnica
- kuhinja
- kopalnica
- otroška soba
- jedilnica
- balkon
- vrt
- internet
- stranišče
- parkirišče
- stopnišče
- dvigalo

Stanovanje nima jedilnice.

- oprema
- otroška soba
- garaža
- klet
- balkon
- vrt
- internet
- stranišče
- parkirišče
- dvigalo

Kaj pa vaše stanovanje. Kaj ima in česa nima?

.....

.....

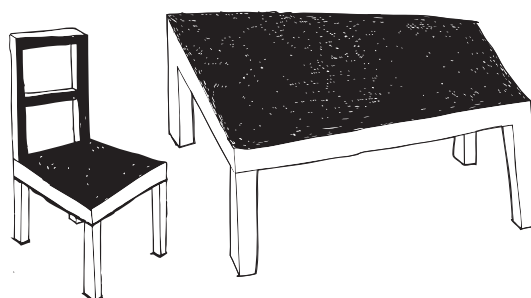
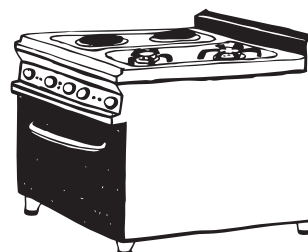
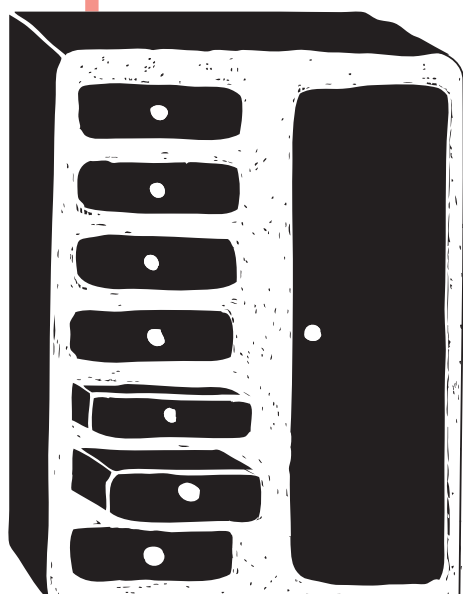
.....

.....

.....

12

Kaj je na slikah?

13

Vadite po vzorcu.

V kuhinji je/so _____.

- štedilnik
- hladilnik
- pomivalni stroj
- miza
- omara
- stoli

V kopalnici je _____.

- tuš
- umivalnik
- pralni stroj
- banja
- omarica
- stranišče

V dnevni sobi imam _____.

- kavč
- miza
- televizija
- slika
- fotelj

V spalnici imam _____.

- postelja
- omara
- police

V kuhinji ni _____.

V kopalnici ni _____.

Preberite oglas.

Iščem sostanovalca v trisobnem stanovanju. Šmarje-Sap, 1. nadstropje v dvostanovanjski hiši, balkon, parkirni prostor, mirna lokacija, vseljivo takoj. Cena **260 EUR**. Ponudbe in kratko predstavitev pošljite na: **Janez Novak, Ljubljanska 10, 1293 Šmarje-Sap** ali pokličite po telefonu na številko **01 234 56 78**.

Vir: http://www.kovanec.com/ad_info.php?adID=29728, marec 2010, prir.

Dopolnite z informacijami iz oglasa.

Naslov stanovanja je

Stanovanje je v

v

Stanovanje ima

Najemnina je

• • • Pokličite gospoda Novaka v zvezi z oglasom. Pripravite si vprašanja.

-?
-?
-?
-?
-?

15

Po vzorcu napišite odgovor na mali oglas.

.....
(ime in priimek)

.....
(vaš naslov)

Janez Novak
Ljubljanska 10
1293 Šmarje-Sap

Spoštovani gospod Novak,
prebral/a sem vaš oglas v Salomonovem oglasniku. Sem
iz Iščem sobo blizu Ljubljane. Po poklicu sem
..... in delam v/pri
Sem miren/mirna,
Vaša ponudba je zame zelo zanimiva. Imam še nekaj vprašanj in bi me zelo vese-
lilo, če bi me poklicali na telefonsko številko

Lep pozdrav,

.....
(vaš podpis)

.....
(kraj in datum)

- • • Napišite odgovor na mali oglas še sami.

16

Oglejte si nekatere dele najemne pogodbe.

- • • Težave v stanovanju. Kaj naredite, če ...? Vadite po vzorcu.

... v kopalnici pušča cev?

Pokličem hišnika.

... zmanjka elektrike, vode?

Pokličem

... se pokvari dvigalo?

Pokličem

... v kolesarnici ni vašega kolesa?

Pokličem

... je stopnišče umazano?

Pokličem

... je šipa razbita?

Pokličem

... se zlomi ključ?

Pokličem

• lastnik stanovanja

• vodovodar

• električar

• čistilni servis

• sostanovalec

• policija

• čistilka

• gasilci

• hišnik

Kaj rečete v takih situacijah? Povejte in napišite.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3 DELO IN POKLIC

Iskanje zaposlitve

CILJI

Na nižji ravni udeleženci poimenujejo zase relevantne poklice in se naučijo preprosto povedati, kje in kaj delajo, kakšno šolo so končali, kakšne delovne izkušnje imajo.

Znajo tudi povprašati po osnovnih informacijah ob iskanju zaposlitve in se naučijo iskati zaposlitev na spletnih straneh. Na višji ravni udeleženci opišejo svojo poklicno pot ter na spletnih straneh, povezanih z iskanjem zaposlitve, poiščejo ustrezno zaposlitev in napišejo preprost življenjepis. Na višji ravni se seznanijo s pogodbo o zaposlitvi.

Pri obravnavi te in naslednje enote se izvajanje dejavnosti močno veže na konkretne potrebe udeležencev. Učitelj jih spodbuja, da sami prinašajo svoje gradivo (npr. delovne pogodbe, napise pri delu, plačilne liste ipd.), govorijo o svojih potrebah in željah (poklici, ki so zanje relevantni) ter še posebej o morebitnih težavah, ki jih imajo pri delu.

VIRI

- Slike, ki predstavljajo različne poklice; poleg »klasičnih« se vključijo poklici, relevantni za udeležence
- Razpisi delovnih mest v dnevnem časopisju, na oglasnih deskah Zavoda za zaposlovanje, na spletnih straneh [Zavoda za zaposlovanje](#)
- Spletne strani za iskalce zaposlitve:
[Moja zaposlitev](#)
[Delo](#)
[Zaposlovanje tujcev](#)
[Salomon](#)
[Moje delo](#)
- [Obrazci za pridobivanje različnih vrst delovnih dovoljenj](#)
- Radijska besedila razpisov delovnih mest (ustrezno prirejena)
- Vzorci enostavnih prošenj za delo in življenjepisov
- [Primer pogodbe o zaposlitvi](#)
- [Spletne strani s pravnimi informacijami](#)
- [Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve](#)

INFORMIRAJTE O ...

V razpisu za delovno mesto je potrebno biti še posebej pozoren na pogoje za zaposlitev, v pogodbi o zaposlitvi pa na člene o plači, nadurah, zavarovanju ...

PREDLAGANE DEJAVNOSTI

NIŽJA RAVEN

Udeleženci se ob predlaganih nalogah naučijo moška in ženska poimenovanja različnih poklicev, z njimi povezanih del ter nalog in delovnih prostorov (besedne družine).

Udeleženci na različnih mestih poiščejo razpise za delovna mesta (na spletnih straneh (glej Viri zgoraj), oglasni deski zavoda za zaposlovanje, v časopisih) – program se v tem delu ustrezno prilagodi udeležencem (organizira se npr. obisk območne enote Zavoda za zaposlovanje ipd., omogoči se delo z računalniki).

Udeleženci poslušajo radijski oglas za razpis za delo.

Udeleženci berejo razpise in se ob pomoči učitelja naučijo prijaviti na razpis prostega delovnega mesta na spletu.

Udeleženci poslušajo pogovor za službo in odgovorijo na vprašanja.

Odigrajo zelo enostavne pogovore za službo v podjetju ali na Zavodu za zaposlovanje. Učitelj igra vlogo delodajalca ali uslužbenca na Zavodu ali, če je mogoče, simulacije pogovorov izvedejo na Zavodu za zaposlovanje.

• • • VIŠJA RAVEN

Udeleženci sami poiščejo besede iz iste besedne družine (kuhar – kuhati – kuhinja – kuhalnica ...).

Udeleženci odgovorijo na spletne razpise delovnih mest in oblikujejo enostaven življenjepis.

Udeleženci odgovorijo na vprašanja ob poslušanem razpisu.

Udeleženci napišejo prošnjo za zaposlitev.

Samostojno sodelujejo pri pogovoru za službo.

Udeleženci se seznaniijo z glavnimi točkami pogodbe o zaposlitvi, ki jo priskrbi učitelj (glej Viri zgoraj).

BESEDILA ZA POSLUŠANJE

1.

Razpis delovnega mesta

RTV Slovenija, TV Slovenija zaposli tonskega tehnika. Poleg zaključene 5. stopnje izobrazbe ustrezne smeri od kandidatov pričakujemo, da imajo vozniški izpit B-kategorije. Delovno razmerje bomo sklenili za določen čas 9 mesecev.

(Nanaša se na **7. nalogo** v gradivu za udeležence.)

2.

Pogovor za službo

► Dober dan, kar izvolite.

A se lahko čisto na kratko predstavite?

▷ Ja, sem Andrej Hočevnar. Star sem 32 let.

Sem iz Ilirske Bistrice. Po poklicu sem električar, eno leto sem delal pri Elektru, polagali smo elektroinštalacije.

► Ja, vidim, da ste električar.

Kako pa to, da ste se prijaviли na razpis za voznika?

▷ Prej sem nekaj let vozil tovornjak.

To delo mi je bolj všeč kot na gradbišču.

► Koliko let delovnih izkušenj pa imate kot voznik?

▷ Pet. V glavnem sem vozil po Sloveniji.

► Pa bi vozili tudi v tujino?

▷ Ja, seveda.

► Govorite kakšen tuji jezik?

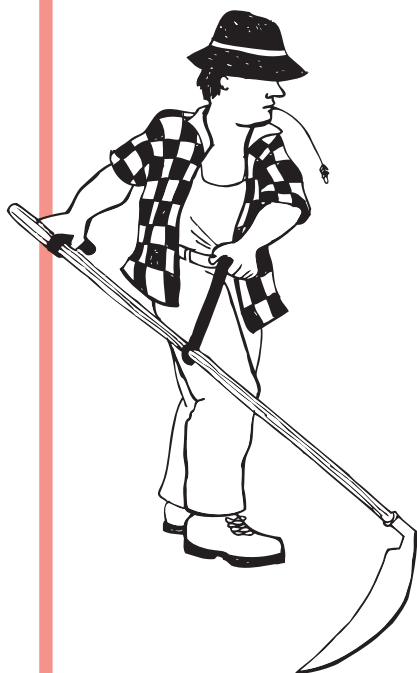
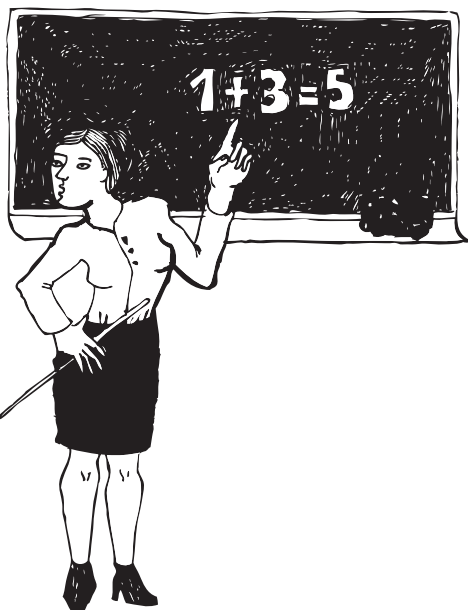
▷ Malo govorim italijansko.

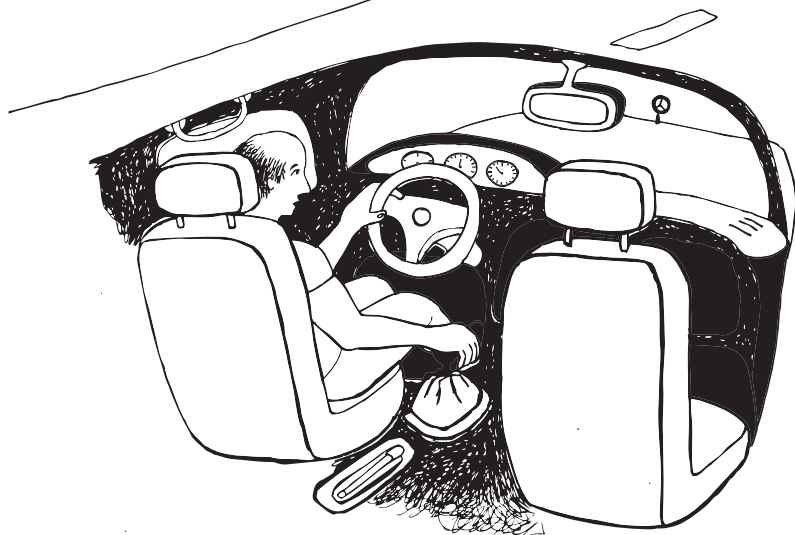
Pa angleščino smo se učili v šoli.

(Nanaša se na **9. nalogo** v gradivu za udeležence.)

1

Poimenujte poklice na slikah.

2

Napišite ženske oblike poklicev.

učitelj – učiteljica

vzgojitelj –

kuhar –

hišnik –

tajnik –

tehnik –

zdravnik –

kmet –

natakar –

varnostnik –

direktor –

gospodar – gospodinja

šef –

kirurg –

psiholog –

računovodja –

fotograf –

delavec – delavka

čistilec –

igralec –

vratar –

frizer –

šofer –

novinar –

policist –

specialist –

3

Kaj ste po poklicu? Vadite.

Po poklicu sem

Delam kot

Nimam poklica. Sem gospodinja.

4

• • • Kje delate? Vadite po vzorcu.

Delam v gostinstvu.

- turizem
- promet
- industrija
- trgovina
- proizvodnja
- kmetijstvo
- gradbeništvo
- šolstvo
- zdravstvo

Kje delate vi?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

petek, 2. 3. 2010

časopis

Ljubljana

delavec brez poklica

GRADBENI DELAVEC – delo v tujini – M/Ž; dela na gradbišču; do 6. marca. *Gradvin podjetje za gradbeništvo, Stegne 21, 1000 Ljubljana.*

STREŽBA V MANJŠEM LOKALU – M/Ž; strežba pijač in napitkov, strežba hitro pripravljene hrane; do 1. marca. *Bar Slemenice, Muljava 36, 1295 Ivančna Gorica.*

varnostnik

VARNOSTNIK – M/Ž; fizično varovanje predvsem nočnih lokalov (diskoteke ipd.); do 8. marca. *BBR Varovanje, Letališka 5, 1000 Ljubljana.*

voznik

VOZNIK – M/Ž; prevoz blaga po Sloveniji in Evropski uniji; do 21. marca. *Prevozi Jure Zadel, Brinje 36, 1290 Grosuplje.*

VOZNIK TOVORNEGA VOZILA – M/Ž; do 1. marca. *Avtoprevoznništvo Zoretič, Kalinova 8, 1000 Ljubljana.*

prodajalec

PRODAJALEC – M/Ž; prodaja v trgovini s tehničnim blagom; do 6. marca. *M. A. & L., Trgovina in svetovanje, v Murglah 67, 1000 Ljubljana.*

¶ Vir: Delo 2. 3. 2010, prir.

• • • Označite, ali je res ali ni?

	RES JE	NI RES
Delavec brez poklica bo delal v gostinstvu.		
Delo gradbenega delavca bo v Sloveniji.		
Varnostnik bo delal čez dan.		
Delo dobila dva šoferja.		
Trgovina M. A. & L. zaposli tehnika.		

6

Vadite po vzorcu.

Gorenje išče delavca v proizvodnji.

- avtomehanik
- skladiščnik
- elektrotehnik

Gradbeno podjetje išče mizarja.

- zidar
- šofer
- direktor

Šola išče učiteljico.

- čistilka
- kuharica
- računovodkinja

7

Poslušajte radijski razpis delovnega mesta.

Označite besede, ki jih slišite.

APARTMA • ELEKTROTEHNIK • TONSKI TEHNIK • BREZ IZOBRAZBE •
5. STOPNJA • BOLNIŠKA • VOZNIŠKA • 9 MESECEV • 5 MESECEV

• • • Odgovorite.

Kdo razpisuje prosto delovno mesto?

.....

Katero delovno mesto je razpisano?

.....

Katere pogoje mora izpolniti delavec?

.....

Za koliko časa se lahko zaposli?

.....

8

- • • Prošnja za zaposlitev. Izberite oglas iz naloge 5 in napišite prošnjo za zaposlitev.

NAGOVOR

Spoštovani,

UVOD

prijavljam se na razpis za delovno mesto
objavljen v/na

OSNOVNI
PODATKI,
PODATKI
O ŠOLANJU

Sem rojen/a
v Leta sem
zaključil/a
(prilagam spričevalo).

DELOVNE
IZKUŠNJE

Kot imam že
let delovnih izkušenj. Delal/a sem pri
.....

OPIS
LASTNOSTI

Sem in mislim, da sem primeren kandi-
dat/primerna kandidatka za razpisano delo.

SKLEP

Upam, da me boste povabili na razgovor in da se bom imel/a mo-
žnost bolj natančno predstaviti.

POZDRAV
IN PODPIS

Lepo vas pozdravljam.

.....

9

Poslušajte razgovor za službo in odgovorite.

Koliko je star Andrej?

.....

Kaj je po poklicu?

.....

Katere delovne izkušnje ima?.....

.....

Kje bi rad delal?

.....

Katere jezike govori?.....

.....

10

Vadite pogovor za službo.

Predstavite se.

Kje ste že delali?

.....

Koliko časa ste delali?

.....

Kaj ste delali?

.....

Kaj znate?

.....

.....

• • • Vprašajte o ...

• (plači)

.....?

• (dopustu)

.....?

• (delovnem času)

.....?

• (nadurah)

.....?

• • • Na razgovoru za službo. Kaj lahko, česa ne smem? Označite z znakom + ali –.

- ☐ Usedem se, ko me povabijo.
- ☐ Žvečim žvečilni gumi.
- ☐ Delodajalca gledam v oči.
- ☐ Delodajalca tikam.
- ☐ Delodajalcu ponudim roko.
- ☐ Udobno se namestim.
- ☐ Govorim malo, odgovarjam samo z ja/ne.
- ☐ Skušam govoriti jasno.
- ☐ Mirno sedim in odgovarjam na vprašanja.
- ☐ Postavljam svoja vprašanja.
- ☐ Govorim zelo glasno, da me razumejo.

12

- • • Povežite besede in besedne zveze z definicijami.

1. 40-urni delavnik

___ zaposlitev za stalno
(za nedoločen čas)

2. delo za določen čas

___ delo, povezano z določeno
sezono (npr. poleti)

3. delovne izkušnje

___ delo ponoči

4. delovno dovoljenje

___ dokument ob koncu šole

5. nadure

6. plača

___ poln delovni čas

7. polovični delovni čas

___ delo 4 ure na dan

8. poskusno delo

___ dodatno delo izven delovnega časa

9. redno delo

___ preteklo delo

10. sezonsko delo

___ denar, zaslužen z delom

11. nočna, nočno dežurstvo

___ zaposlitev za krajši čas
(npr. nekaj mesecev)

12. spričevalo

___ delo pred začetkom zaposlitve

___ dokument za delo v tuji državi

13

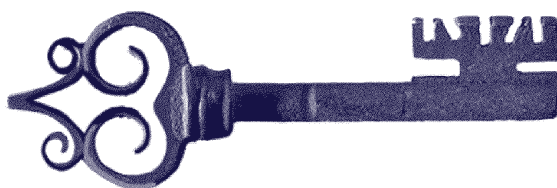
• • • Oglejte si glavne točke pogodbe o zaposlitvi.

• • • Kaj pomeni?

- BRUTO PLAČA – NETO PLAČA
- DAVKI IN PRISPEVKI:
prispevek za pokojninsko zavarovanje,
prispevek za zdravstveno zavarovanje
- STROŠKI PREVOZA NA DELO IN IZ DELA,
STROŠKI PREHRANE MED DELOM
- REGRES
- DODATEK ZA DELOVNO DOBO
- NADOMESTILO PLAČE – BOLEZNINA
- NADURNNO DELO

ALI VESTE ...

... da na Zavodu za zaposlovanje
priporočajo, da svoj življenjepis izdelate
v obliki Europass: [http://www.europass.si/
europass_zivljenjepis.aspx?](http://www.europass.si/europass_zivljenjepis.aspx)

3 DELO IN POKLIC

Na delu

CILJI

Na nižji ravni se udeleženci naučijo najosnovnejše besedišče in vzorce v zvezi z delom (kaj delajo, kje delajo, kaj potrebujejo pri svojem delu), seznanijo se s potekom delovnega dne. Na višji ravni se besedišče in vzorci nadgrajujejo; udeleženci opišejo razmere pri delu (glede na lastne potrebe) ter izrazijo želje in potrebe v zvezi z delom.

VIRI

- Slike delavcev na različnih lokacijah
- Enostavni opisi poklicev
- Video o starih poklicih

PREDLAGANE DEJAVNOSTI

NIŽJA RAVEN

Udeleženci rešujejo naloge v zvezi z delom: kaj kdo dela in kje dela.

Udeleženci k pouku prinesejo napise na delovnem mestu (jih sami izpišejo); za uvod se sprehodijo po prostorih, kjer poteka tečaj, in izpišejo napise (npr. učilnica, računovodstvo, sejna soba, tajništvo, direktor ...)

Udeleženci se naučijo poimenovanja orodij in pripomočkov, ki jih potrebujejo za delo. Učitelj priskrbi slike orodja in pripomočkov, ki so relevantni za udeležence.

Udeleženci poslušajo dialoge v zvezi z delom in odgovarjajo na vprašanja.

Udeleženci po urniku opišejo svoj delovni dan.

• • • VIŠJA RAVEN

Berejo različne opise poklicev in sami opišejo svoj poklic in svoje delo.

Pripravijo dialoge na delu.

Udeleženci samostojno opišejo svoj delovni dan.

Udeleženci preberejo besedilo o uglednih poklicih in sestavijo tabelo najuglednejših poklicev in odgovorijo na vprašanja ob besedilu.

Udeleženci gledajo video iz oddaje Prava ideja (glej Viri zgoraj) in rešijo nalogo 11 (besedilo je zahtevno).

BESEDILA ZA POSLUŠANJE

1.

- ▷ Kaj pa je bilo včeraj na sestanku?
- ▶ Nič posebnega. Pogovarjali smo se o tem, da bi ta mesec imeli več nadur. Z naročilom se zelo mudi.

2.

- ▷ Rekli ste, da naj jutri pridem malo prej. Kaj pa je treba narediti?
- ▶ A bi lahko prišli že ob 12h? Treba je očistiti sejno sobo, ker imamo ob treh tam razgovore s kandidati.

3.

- ▷ Iščem Janeza. A je kje v bližini?
- ▶ Danes ga še nisem nič videla. Bom poklicala v skladišče. Verjetno je tam.

4.

- ▷ A naj stroj ugasnem?
- ▶ Ja, seveda. Pa ne pozabi izklopiti tudi glavnega stikala.

(Nanašajo se na 8. nalogo v gradivu za udeležence.)

1

Kaj delajo ... ? Povežite poklice na levi strani z ustreznim opisom dela na desni.

1. avtomehanik

— pripravlja hrano

2. čistilka

— popravlja avtomobile

3. kmet

— vozi tovornjak

4. kuhar

— uči v šoli

5. medicinska sestra

— pomaga bolnikom

6. učitelj

— zida hiše

7. voznik

— dela na kmetiji

8. zidar

— čisti

Vadite po vzorcu.

Kuhar pripravlja hrano/kuha.

Avtomehanik

Dodajte še svoje poklice.

.....

.....

.....

.....

.....

2

Kje delajo? Povejte in napišite po vzorcu.

Kuhar dela v kuhinji.

Natakarica dela v (restavracija).

Avtomehanik dela v (mehanična delavnica).

Medicinska sestra dela v (bolnica).

Tajnica dela v (pisarna).

Prodajalec dela v (trgovina).

Delavka dela na (upravna enota).

Gradbeni delavec dela na gradbišču.

Delavec dela v (skladišče).

Kmet dela na (polje).

Računovodja dela v (računovodstvo).

Natakar dela v lokalu.

Varnostnik dela v (bar).

Delavka dela na (urad za tujce).

Avtoličar dela na (avtomobilski servis).

Delavka dela za tekočim trakom.

Dodajte še sami za poklice, ki jih poznate.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3

Kaj so po poklicu? Vadite po vzorcu.

Delam v bolnici. Zdravim ljudi.

Po poklicu sem

Delam zunaj. Obdelujem zemljo.

Po poklicu sem

Delam v restavraciji. Strežem hrano in pijačo.

Po poklicu sem

Delam doma. Pospravljam hišo, kuham za družino.

Po poklicu sem

Delam v pisarni. Veliko pišem in telefoniram.

Po poklicu sem

Delam v delavnici. Delam pohištvo.

Po poklicu sem

Delam na tržnici. Prodajam sadje in zelenjavo.

Po poklicu sem

Delam zunaj. Gasim požare.

Po poklicu sem

Dodajte še sami.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4

Kaj delate vi, kje delate, kaj ste delali, kaj bi radi delali?

Napišite po vzorcu.

Kaj ste po poklicu?

Po poklicu sem

Kje delate?

Delam v/na/pri

.....

Kaj delate?

.....

.....

Kakšne delovne izkušnje imate?

Prej sem delal/delala kot

.....

Kaj bi radi delali?

Rad bi delal kot

.....

Rad bi delal na/v

.....

Rada bi delala kot

.....

Rada bi delala na/v

.....

5

- • • Preberite opisa poklicev.

AVTOMEHANIČ

Avtomehnikovo delo je vzdrževanje in popravilo motornih vozil v prometnih in remontnih delavnicah, v servisih avtomobilskih proizvajalcev in podobno.

ŠIVILJA

Šivilja kroji in šiva obleke, perilo in druge tekstilne izdelke iz tkanin in pletenin.

Vir: http://www.ess.gov.si/ncips/cips/opisi_poklicev, prir.

- • • Predstavite tudi svoj poklic. Povejte in napišite.

6

Kaj rabite pri delu? Vadite po vzorcu.

Rabim izvijač.

- sveder
- vrtni stroj
- cement
- računalnik
- škornji
- čevlji

Rabim čelado.

- lopata
- bormašina
- metla
- halja
- rokavice

Rabim kladivo.

- dvigalo
- orodje
- kladivo
- vedro

Ne morem delati brez čelade. Ne morem brez
Ne morem delati brez kladiva. Ne morem brez

Na gradbišču rabimo
Na gradbišču ne moremo brez

Čistilka rabi
Ko čisti, ne more brez

Kmetje rabijo
Kmetje ne morejo brez

V pisarni rabimo
V pisarni ne moremo delati brez

Kuhar rabi
Kuhar ne more kuhati brez

Dodajte, kaj rabite za svoje delo in brez česa ne morate delati.

.....
.....
.....

7

• • • Vprašajte po podčrtanih besedah.

Za delo rabim računalnik.
.....?

Inženir dela na gradbišču.
.....?

Zdravnik in medicinske sestre delajo v zdravstvenem domu.
.....?

Avtomehanik popravlja avtomobile.
.....?

8

Poslušajte besedila in odgovorite na vprašanja.

1.

Kaj so se dogovorili na sestanku?

.....

Zakaj bodo ta mesec opravili več nadur?

.....

2.

Kdaj naj čistilka pride jutri v službo?

.....

Kaj mora narediti?

.....

3.

Kje je Janez?

.....

4.

Kaj mora narediti delavec?

.....

• • • Kaj se vi pogovarjate na delu? Po vzorcu pripravite kratke dialoge.

9

Moj delovni dan.

Oglejte si urnik vodje gradbišča in opišite njegov delovni dan.

7.00	Sestanek na upravi
	Vzemi dokumentacijo!!!
10.00	Ogled gradbišča
12.00	Delovno kosilo
13.00–15.00	Razgovori za delo

Vodja gradbišča ima ob sedmih sestankih. Ob

.....

.....

.....

Sestavite svoj urnik in po vzorcu opišite svoj delovni dan.

7.00	
8.00	
9.00	
10.00	
11.00	
12.00	
13.00	
14.00	
15.00	

sobota, 24. 10. 2010

časopis

Najuglednejši poklici

V neki ameriški raziskavi so ocenjevali, kateri so najbolj spoštovani poklici, in največji ugled je kar 63 odstotkov vprašanih dodelilo gasilcem, 59 odstotkov pa zdravnikom. Drugi zelo ugledni poklici so: medicinske sestre (55 odstotkov), znanstveniki (55 odstotkov), učitelji (52 odstotkov) in vojaki (51 odstotkov).

Raziskavo o ugledu poklicev izvajajo že od leta 1977. Od takrat je narasel ugled le poklicu učitelja, z začetnih 23 odstotkov na 52. Največji upad ugleda so doživeli pravniki, s 36 na 21 odstotkov. Ugled je zdrsnil tudi znanstvenikom – za 12 odstotkov oziroma na 55 odstotkov – in trgovcem z 18 na 11 odstotkov.

¶ Vir: <http://www.gasilci.org/modules/news/article.php?storyid=1937>, odlomek, pripr.

Kateri poklici so v zadnjih desetletjih postali bolj, kateri manj ugledni?

Se strinjate s tako razvrstitvijo? Utemeljite odgovor.

.....

.....

.....

.....

Dopolnite tabelo najbolj uglednih poklicev.

POKLIC	%

- • • Prihodnost poklicev. Oglejte si posnetek iz oddaje Prava ideja in odgovorite.

1.

V posnetku so predstavljeni ...

- a) obrtniki.
- b) novi poklici.
- c) ročno izdelani izdelki.

2.

Stari poklici izumirajo, ker ...

- a) zanje ni interesa.
- b) se dela prepočasi.
- c) se uvaža poceni roba.

3.

Dežnikarica svoj poklic opravlja ...

- a) zaradi denarja.
- b) s srcem.
- c) zaradi povpraševanja.

4.

Urar ...

- a) nima konkurence.
- b) ima veliko konkurenco.
- c) veliko zasluži.

5.

Klobučar raje dela

- a) veliko in poceni.
- b) za domači trg.
- c) malo in kvalitetno.

3 DELO IN POKLIC

Pravice delavcev

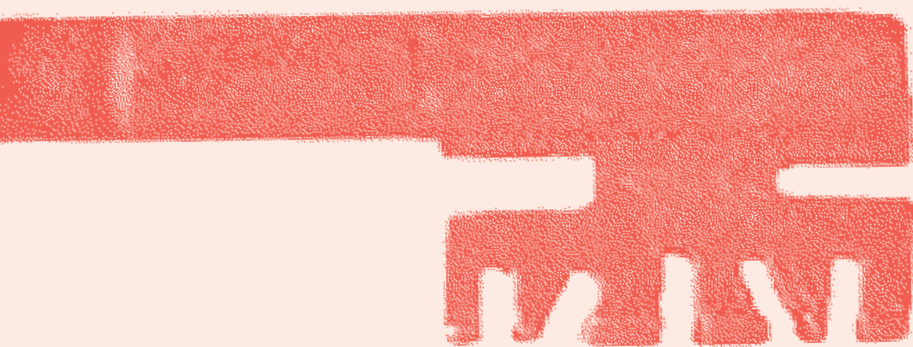
CILJI

Udeleženci se zlasti na višjem nivoju seznanijo s pravicami, ki izhajajo iz dela (v zvezi z zavarovanji, dopusti, nadurami, bolniškim dopustom, varnostjo pri delu itd.), seznanijo se s potmi reševanja problemov na delovnem mestu (sindikat, info točke ...).

VIRI

- Znaki in napisi v zvezi z varnostjo pri delu
- Zavod za zaposlovanje
- Naslovi območnih služb zavoda za zaposlovanje
- Diskriminacija na delovnem mestu
- Varuh človekovih pravic
- Infotujci
- Info točke za tujce
- Sindikati
- Obrazec za prijavo brezposelnosti

PREDLAGANE DEJAVNOSTI

NIŽJA RAVEN

Udeleženci se seznaniijo z znaki za varnost pri delu in z napisi na delovnem mestu; v parih/skupinah povezujejo znake in napise.

Učitelj udeležence seznani s temeljnimi pravicami delavcev.

Udeležence učitelj seznani s postopki prijave brezposelnih oseb. Za 7. nalogo učitelj natisne prvo stran obrazca za prijavo brezposelnosti (glej Viri zgoraj).

• • • VIŠJA RAVEN

Udeleženci v paru/skupini pripravijo preprosta navodila za varnost pri delu (če je mogoče v par/skupino povežemo ljudi, ki opravljajo podobno delo).

Udeleženci preberejo članek in se seznaniijo s temeljnimi pravicami delavcev, tudi s pravico do stavke.

Udeleženci v skupini napišejo povabilo na izlet (npr. kot plakat) in/ali pritožbo.

Preberejo besedilo o postopku prijave brezposelne osebe.

INFORMIRAJTE O ...

Udeleženci se po potrebi s pomočjo mediatorja seznaniijo z nekaterimi temeljnimi pravicami, ki izhajajo iz dela.

1

Varnost pri delu. Kaj pomenijo znaki na slikah? Povežite znake z napisi.

VSTOP NEZAPOSLENIM PREPOVEDAN • OBVEZNA UPORABA ČELADE •
ZDRAVJU ŠKODLJIVO • PREPOVEDANO KAJENJE • VISOKA NAPETOST •
OBVEZNA UPORABA ROKAVIC

Vir: <http://www.varnostni-znaki.mddsz.gov.si/?m=5>

- • • Izdelajte preprosta navodila za varnost pri vašem delu.

.....

.....

.....

.....

Ali ste vedeli, da ...

... v Sloveniji velja 40-urni delavnik in vam za nadure pripada plačilo?

... vam med delom pripada 30-minutni odmor in plačilo za prehrano in prevoz na delo in z dela?

... mora vaš delodajalec za vas plačati socialno, pokojninsko in zdravstveno zavarovanje?

... ste zavarovani za primer nesreče pri delu ali na poti v službo ali iz nje?

... vam pripada boleznina, če zbolite ali se poškodujete (100 %, če gre za poškodbo pri delu, 80% v drugih primerih)?

... morate dodatno zdravstveno zavarovanje plačati sami?

... imate pravico do stavke?

3

• • • Oglejte si sliko in odgovorite na vprašanja.

Kdo je na sliki?

Zakaj po vašem mnenju delavci stavkajo?

Kdo predstavlja interese delavcev?

Kdaj lahko stavkate?

4

- • • Za skupino organizirajte sindikalni izlet. Izdelajte plakat z vabilom na izlet.
- !!! Ne pozabite na glavne točke: kdaj, kam, kdo je povabljen, prevoz, kaj se bo delalo (npr. piknik, športne igre ...), kdaj in kje je odhod.

SINDIKALNI IZLET

5

- • • V imenu skupine napišite pritožbo šefu.

!!! Ne pozabite na glavne točke: delate 10 ur na dan, prevoz na delo ni plačan, nadure so plačane zelo slabo, niste dobili regresa ... Zahtevajte plačilo nadur, regresa, organiziran prevoz na delo.

- • • Ste izgubili službo? Kaj lahko storite? Preberite besedilo.

Ob prenehanju delovnega razmerja (lahko pa tudi prej), se prijavimo na katerikoli Uradu za delo Zavoda za zaposlovanje. V tem primeru smo lahko zavarovani kot brezposelni, dobimo pa tudi pomoč Zavoda pri iskanju zaposlitve.

Do kdaj se je treba prijaviti?

Če hočete dobiti denarno nadomestilo, je rok prijave 30 dni od prenehanja obveznega zavarovanja.

Kdo se lahko prijavi?

- Biti moramo nezaposleni,
- stari moramo biti več kot 15 let,
- biti moramo zmožni za delo ter ga pripravljeni aktivno iskati in sprejeti.

Kaj predložiti ob prijavi?

- Veljaven osebni dokument, delovno knjižico (če smo bili kdaj zaposleni pred 1. 1. 2009).
- Obrazec Prijava v evidenco brezposelnih oseb (obr. BO/1).
- Če uveljavljamo pravico do denarnega nadomestila, ob prijavi priložimo še:
 - pogodbo o zaposlitvi za določen čas oz. druga dokazila o razlogu prenehanja delovnega razmerja (npr. zaradi redne oz. izredne odpovedi, na podlagi sodbe sodišča, sporazumne razveljavitve ipd.),
 - obrazec za Uveljavljanje pravice do denarnega nadomestila za primer brezposelnosti (obr. ZRSZ-SV/1-1),
 - obrazec o povprečni prejeti plači v zadnjih 12 mesecih pred nastankom brezposelnosti, ki ga potrdi delodajalec (obr. ZRSZ-SV/3).

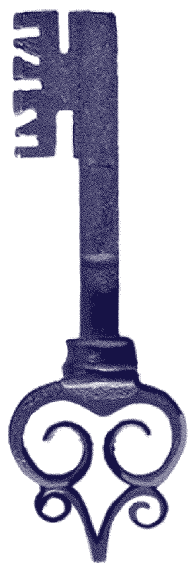
Obrazce dobimo na Uradih za delo ZRSZ oziroma na spletni strani Zavoda za zaposlovanje.

¶ Vir: <http://www.mojazaposlitev.si/kariera/prijava-v-evidenco-brezposelnih-na-zavodu-za-zaposlovanje/>, odlomki, prir.

Izpolnite prvi del obrazca za prijavo brezposelnosti.

ALI VESTE ... ?

Če imate v službi težave,
lahko poiščete pomoč ...

... sindikata (poiščite ga v podjetju,
kjer delate ali se obrnite na
Zvezo svobodnih sindikatov:
<http://www.sindikar-zsss.si/>.

... na **ministrstvu za delo:**
<http://www.mddsz.gov.si/>.

Pomagajo vam lahko tudi na
Info točkah za tujce: <http://www.ess.gov.si/tujci>. V **Urad Varuha človekovih pravic** lahko pokličete na brezplačno telefonsko številko 080 15 30.

4 ZDRAVJE

IN SOCIALNA VARNOST

Zdravje in higiena

CILJI

Na nižji ravni se udeleženci seznaniijo z osnovnim besediščem, povezanim z zdravjem, boleznimi, higieno in najosnovnejšimi vzorci, ki jih potrebujejo za izražanje svojega počutja, stanja. Na višji ravni se osnovni vzorci nadgradijo. Udeleženci s pomočjo učitelja znajo izpolniti osnovne obrazce s področja zdravstvene nege in oskrbe.

VIRI

- Spletni naslovi ponudnikov zdravstvenih storitev v lokalnem okolju
- Brošure in drugo informativno gradivo lokalnih ponudnikov zdravstvenih storitev (zdravstveni dom, zobozdravniki, zobni rentgen, specialistične ordinacije ...)
- Seznam dežurnih lekarn
- Informativne brošure, ki jih je mogoče dobiti v lekarnah in pri zdravnikih (npr. o različnih preventivnih programih, o zdravilih, o posameznih boleznih in načinih ukrepanja ob njih)
- Ambulanta za ljudi brez urejenega zdravstvenega zavarovanja
- Informacije o prvi pomoči v življenjskih nevarnostih:
Kdaj na urgenco
Obrazec, ki ga izpolnimo na urgenci
- Zdravstveno zavarovanje
- Zavod za zdravstveno zavarovanje
- Zdravstvena zavarovalnica
- Navodila za uporabo zdravil, prehranskih dopolnil ipd.:
Septotele, Kalcijeve šumeče tablete

PREDLAGANE DEJAVNOSTI

NIŽJA RAVEN

Na sebi (ali na sliki oz. lutki, ki jo prinese učitelj) poimenujejo dele telesa.

Na slikovnem gradivu prepoznajo in poimenujejo različna stanja.

Prepoznajo prostore na sliki in spoznajo njihova poimenovanja. Povedo, kaj se v posameznih prostorih dogaja.

Poslušajo dialog v zvezi z naročanjem pri zdravniku.

Vadijo vzorce osebnega ali telefonskega naročanja pri zdravniku.

Različne dejavnosti v zdravstvu pripišejo zdravniku, zobozdravniku ali medicinski sestri.

Odigrajo dialog pri zdravniku; vlogo zdravnika prevzame učitelj.

Spoznajo različne besede v zvezi z zdravjem in boleznimi (iz dialoga + druge) in jih uporabijo v samostojnih izjavah.

Seznaniijo se z različnimi dejavnostmi zdravnika in zobozdravnika.

Pripovedujejo, kje delajo različni zdravniki.

• • • VIŠJA RAVEN

Opišejo različna stanja. Pripovedujejo o svojih izkušnjah.

Odigrajo dialog v zvezi z naročanjem pri zdravniku/zobozdravniku; učitelj prevzame vlogo zdravnika/medicinske sestre (ponudnika storitve).

Odgovarjajo na zdravnikova vprašanja.

Besede povežejo z njihovimi definicijami.

NIŽJA RAVEN

Povezujejo simptome z različnimi boleznimi. Znajo opisati simptome bolezni.

Prepoznavajo in poimenujejo različne oblike zdravil, medicinskih pripomočkov.

Uredijo dialoge, ki se odvijajo v lekarnah. Lahko jih tudi prepíšejo.

Seznaniijo se z osnovnimi navodili za jemanje zdravil.

V navodilih za uporabo zdravila, kozmetičnega sredstva ipd. poiščejo osnovne informacije. Udeleženci sami (ali učitelj) prinesejo navodila za uporabo tistih zdravil in sredstev, ki so relevantna zanje (za nekaj uporabnih povezav glej tudi zgoraj Viri).

Naučijo se posredovati podatke ob klicu na št. 112.

Izpolnijo obrazec za splošno nujno medicinsko pomoč (SNMP). Pri nalogi 20 učitelj priskrbi ustrezni obrazec (glej Viri zgoraj).

• • • VIŠJA RAVEN

Znajo svetovati pri posameznih simptomih.

Odigrajo dialoge v lekarnah z učiteljem.

INFORMIRAJTE O ...

V Sloveniji je zdravstveno zavarovanje obvezno (najpogosteje ga plača delodajalec) in dopolnilno ter dodatno (plača ju zavarovanec sam). Otroci se zavarujejo po starših, brezposelni družinski člani pa po zaposlenih članih družine. V Ljubljani, Mariboru in Kopru delujejo ambulate za ljudi brez urejenega zdravstvenega zavarovanja.

BESEDILA ZA POSLUŠANJE

A: Zdravstveni dom, prosim?

B: Dober dan. Rad bi se naročil pri doktorju Novaku.

A: Trenutek, vežem.

C: Ordinacija dr. Novaka. Prosim?

B: Ranko Petrić pri telefonu.

Vročino imam že nekaj dni.

A se lahko naročim na pregled?

C: Ja, seveda. A bi lahko prišli jutri ob 10.30?

B: Ja, hvala. Pridem.

(Nanaša se na 4. nalogo v gradivu za udeležence.)

GRADIVO ZA UDELEŽENCE

1

Poimenujte stanja na slikah.

ALERGIJA • BOLEČINA V HRBTU • GLAVOBOL •
KRVAVITEV • SLABOST • PREHLAD • POŠKODBA

1.....

5.....

2.....

6.....

7.....

3.....

4.....

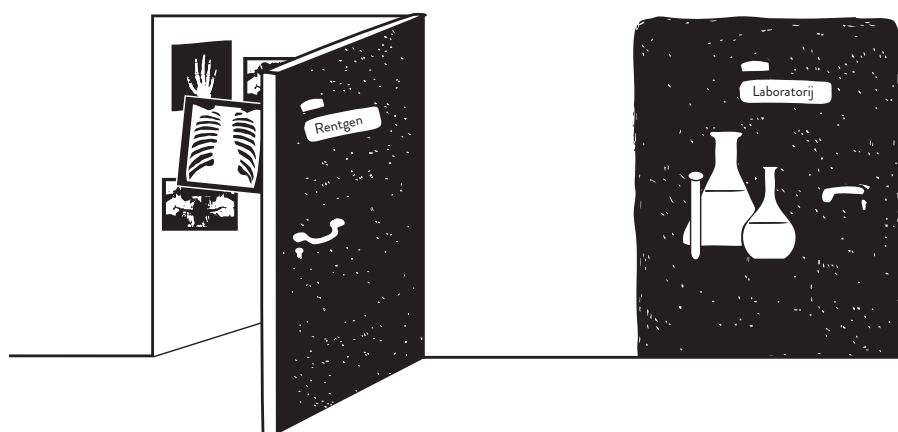
• • • Kako se počutijo ljudje na slikah? Povežite besedilo in sliko.

- ___ Alergična sem na cvetni prah. Takoj začnem kihati.
- ___ Urezala sem se v prst. Imaš obliž?
- ___ Grozno me boli hrbet. Ne morem ne stati, ne sedeti, ne ležati.
- ___ Zelo slabo se počutim. Imam vročino.
- ___ Noseča sem. Slabo mi je.
- ___ Uh, kakšen glavobol. Včeraj sem malo preveč popil, danes imam pa mačka.
- ___ Prehlajena sem.
- ___ Imaš kakšen robček? Kri mi teče iz nosa.

• • • Kakšne so vaše izkušnje? Pripovedujte.

2

Kaj vidite na slikah?

3

Dopolnite po vzorcu.

Zdravila na recept dobim samo v lekarni.

Zdravila brez recepta kupim v (lekarna).

Plenice, vložke, obliže kupim v
..... (lekarna, trgovina, drogerija).

Zdravniki specialisti delajo v (bolnišnica).

Bolniki čakajo v (čakalnica).

Medicinska sestra dela v
..... (sprejemna pisarna).

Kri vzamejo v (laboratorij).

Zobe slikajo na (rentgen).

Splošni zdravnik in otroški zdravnik delata v
..... (zdravstveni dom).

4

Poslušajte pogovor in odgovorite na vprašanja.

Kam kliče gospod?

.....

Zakaj kliče? Kaj bi rad?

.....

Kdaj mora priti?

.....

5

Odigrajte podobne dialoge naročanja pri zdravniku ali zobozdravniku.

6

Kdo to reče? Označite z znakom **X** v tabeli.

	zdravnik	medicinska sestra	pacient
A lahko dobim bolniško?	☐	☐	☐
A lahko dobim napotnico za specialista?	☐	☐	☐
A rabite bolniško?	☐	☐	☐
A ste na kaj alergični?	☐	☐	☐
A ste zavarovani?	☐	☐	☐
A tole kaj boli?	☐	☐	☐
Boli me trebuh.	☐	☐	☐
Dvignite majico.	☐	☐	☐
Kaj vas boli?	☐	☐	☐
Kako se počutite?	☐	☐	☐
Kdaj ste bili nazadnje pri zdravniku?	☐	☐	☐
Na pregled pridite čez en teden.	☐	☐	☐
Ne slišim dobro.	☐	☐	☐
Nimate urejenega dodatnega zavarovanja.	☐	☐	☐
Odprite usta, recite A.	☐	☐	☐
Slecite se.	☐	☐	☐
Ste tešči?	☐	☐	☐
Številka vašega kartoteke?	☐	☐	☐
Težko požiram.	☐	☐	☐
Tukaj me zelo boli.	☐	☐	☐
Vrti se mi.	☐	☐	☐
Zdravstveno kartico, prosim.	☐	☐	☐

- • • Kot pacient odgovorite na zdravnikova vprašanja iz zgornje naloge.

7

Odigrajte dialog pri zdravniku.

8

Dopolnite.

Potrebujem _____.

- aspirin
- Lekadol
- počitek
- sirup
- izvid
- bolniška
- napotnica
- zdravilo
- tablete

Boli me _____.

- hrbet
- vrat
- zob
- glava
- noga
- grlo
- oko
- uho

Imam _____.

- glavobol
- problem
- visok krvni tlak
- alergija
- visoka vročina
- bolečine

9

• • • Besede in besedne zveze povežite z njihovimi definicijami.

1. boleznina	— Čas, ko niste v službi zaradi bolezni ali nege otroka.
2. bolniška	— Denar, ki ga dobite namesto plače, ko ste na bolniški.
3. napotnica	— Obrazec, ki ga izpolni specialist za oči. Tudi recept za očala.
4. porodniška	— Obrazec, ki ga izpolni splošni zdravnik. Z njim vas pošlje k specialistu.
5. naročilnica	— Obrazec, ki ga izpolni zdravnik, ko zaključite z bolniško.
6. bolniški list	— Obrazec, s katerim v lekarni dobite zdravila, ki jih predpiše zdravnik.
7. recept	— Odsotnost z dela zaradi nege dojenčka.

10

Kaj naredi zdravnik? Kaj naredi zobozdravnik?

	zdravnik	zobozdravnik
Da napotnico za pregled krvi.	☐	☐
Pošlje v laboratorij.	☐	☐
Pošlje na ultrazvok.	☐	☐
Napiše recept za zdravila.	☐	☐
Pošlje na zobni rentgen.	☐	☐
Naroči na kontrolni pregled čez pol leta.	☐	☐
Da napotnico za zdravnika specialista.	☐	☐

- • • Kaj delajo zdravniki, kje delajo? Povežite in pripovedujte po vzorcu.

.....

Splošni zdravnik¹ je tudi družinski zdravnik.² Dela v zdravstvenem domu.³

1

- ginekolog
- okulist oz. oftalmolog
- pediater
- zobozdravnik

2

- specialist za oči
- specialist za ženske
- zdravnik za otroke
- zdravnik, ki zdravi zobe

3

- ginekološka ordinacija
 - porodnišnica
 - predšolski in šolski dispanzer
 - specialistična ambulanta, tudi pri optikih
 - specialistična ambulanta, pogosto privatna ambulanta
-

12

Imena bolezni povežite z njihovimi simptomi.

1. angina

___ boleče uho

2. gripa

___ driska, bruhanje

3. pljučnica

___ visoka vročina, bolečine v sklepih,
slabo počutje

4. prehlad (biti prehlajen)

___ vneto grlo, kihanje, smrkanje, kašelj,
slabo počutje

5. rota virus

6. viroza

___ gnojno grlo, zadah iz ust,
visoka vročina

7. vnetje ušes

___ težave z dihanjem, kašljanje

___ vročina in slabo počutje

13

Dopolnite.

Imam visoko temperaturo, vse me boli, zelo slabo se počutim.

Mislim, da imam

Boli me grlo, smrkam, kašljam, slabo se počutim.

Mislim, da imam Sem

Težko požiram, imam vneto grlo in visoko vročino.

Mislim, da imam

Otrok bruha in ima drisko.

Mislim, da ima

Boli me uho, iz ušesa mi teče.

Mislim, da imam

14

• • • Pri katerih simptomih bi vam zdravnik takole svetoval? Povežite.

1. Ostanite doma. Pijte
čim več tople tekočine,
uživajte C-vitamin. Počivajte.

___ prehlad

___ visoka vročina

2. Po navodilih jemljite
Lekadol. Če vročina
v treh dneh ne bo minila,
se oglasite.

___ driska in bruhanje

___ migrena

3. Po požirkih pijte
tekočino. Pomembno je,
da ne dehidrirete.

4. Vzemite kaj proti
bolečinam, ostanite
v zatemnjenem prostoru.

• • • Kaj bi vi svetovali?

• Pri glavobolu

• Pri zobobolu

• Pri bolečih mišicah

• Pri nervozi, živčnosti, stresu

15

Poznate obliko zdravila? K sliki dopišite ustrezno ime.

TABLETA • KAPLJICE • KREMA • SIRUP

16

Uredite dialoge v lekarni in jih prepisite.

- ☐ B: A bi aspirin?
- ☐ B: Ja, Lekadol. Ali bi kaj močnejšega?
- ☐ A: Ne, po aspirinu me boli želodec. Imate še kaj drugega?
- ☐ A: Nekaj proti glavobolu, prosim.

.....

.....

.....

.....

- ☐ A: A zdravilo že poznate?
- ☐ B: Kaj pa tablete?
- ☐ B: Ne, ne še.
- ☐ A: Sirup jemljete trikrat dnevno.
- ☐ A: Tudi. Obvezno pred jedjo z veliko tekočine.

.....

.....

.....

.....

- ☐ A: A imate kaj močnejšega?
- ☐ A: A imate kaj proti kašlju?
- ☐ B: Bi sirup ali tablete za lizanje?
- ☐ B: Ne. Za kaj bolj močnega potrebujete recept od zdravnika.
- ☐ A: Potem bi pa kar sirup.

.....

.....

.....

.....

• • • Odigrajte podobne dialoge še sami.

Kdaj lahko vzamete zdravilo? Povežite besedne zveze s podobnim pomenom.

.....
1. na prazen želodec

.....
— med jedjo

.....
2. skupaj s hrano

.....
— po jedi

.....
3. z malo vode

.....
— pred jedjo

.....
4. na poln želodec

.....
— skupaj s tekočino
.....

Tablete Lekadol vsebujejo paracetamol, ki lajša bolečine in znižuje zvišano telesno temperaturo. Je zdravilo prve izbire za lajšanje bolečin pri vrsti obolenj, kjer se ostala zdravila ne smejo uporabljati (sladkorni bolniki in bolniki, ki jemljejo zdravila za zniževanje krvnega tlaka).

Zdravilo Lekadol priporočamo pri:

- blagih do zmernih bolečinah
(glavobolu, zobobolu, bolečinah med menstruacijo),
- revmatičnih bolečinah (npr. bolečinah v križu,
ki so posledica nepravilne drže, natega križa ali športnih poškodb),
- bolečinah v mišicah in sklepih pri prehladu in gripi,
- bolečinah pri poškodbah ter po zdravniških
in zobozdravniških posegih,
- zvišani telesni temperaturi, ki spremlja bakterijske
in virusne okužbe.

Ne jemljite zdravila Lekadol

- če ste preobčutljivi za paracetamol
ali katero koli sestavino zdravila,
- če imate hujše motnje delovanja jeter.

Pred uporabo natančno preberite navodilo, ker vsebuje za vas pomembne podatke!

Zdravilo je na voljo brez recepta. Kljub temu ga morate jemati pazljivo in skrbno, da vam bo kar najbolj koristilo.

Navodilo shranite. Morda ga boste želeli ponovno prebrati.

Posvetujte se s farmacevtom ali z zdravnikom, če potrebujete dodatne informacije ali nasvet.

Za lajšanje bolečin ne jemljite zdravila več kot 10 dni, otrokom pa ga ne dajajte več kot 5 dni.

Za zniževanje zvišane telesne temperature ne jemljite zdravila več kot 3 dni. Tudi otroku ga ne dajajte dalj časa. Če se znaki vaše bolezni poslabšajo ali ne izboljšajo po tem času, se posvetujte z zdravnikom.

Če kateri koli neželeni učinek postane resen ali če opazite neželeni učinek, ki ni omenjen v tem navodilu, obvestite svojega zdravnika ali farmacevta.

Zdravilo je namenjeno odraslim in otrokom, ki so stari več kot 6 let.

¶ Vir: <http://www.lek.si/si/zdravila/brez-recepta/lekadol-filmsko-oblozene-tablete/>, prir.

Poiščite naslednje informacije.

Lekadol se uporablja za

.....

Zdravilo se lahko jemlje

.....

Jemljejo ga lahko

.....

Zdravila ne smejo jemati ljudje, ki

.....

• • • **Poiščite informacije tudi v besedilih drugih zdravil**

(npr. sirup proti kašlju, kalcij s C-vitaminom, Septolete ...).

19

Ste priča pri nesreči. Pokličite številko 112 – klic v sili. Povejte, ...

... kdo kliče.

... kaj se je zgodilo.

.....

... spol in starost bolnika/poškodovanca.

.....

... število bolnikov/poškodovancev.

.....

... naslov ali kraj dogodka.

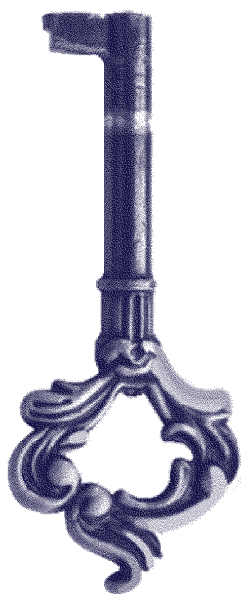
.....

• • • **Z učiteljem odigrajte dialog – telefonski klic na št. 112.**

20

Izpolnite obrazec splošne nujne medicinske pomoči.

ALI VESTE ...

- ... da mora obvezno zdravstveno zavarovanje za vas in po vas zavarovanih oseb urejati delodajalec?
- ... da v Sloveniji delujejo tudi ambulate in posvetovalnice za ljudi brez zdravstvenega zavarovanja?
- ... da se v primeru zdravstvenih težav lahko obrnete tudi na Rdeči križ Slovenije ali Karitas?
- ... da se morate kot brezposelna oseba v zdravstveno zavarovanje prijaviti sami na Zavodu za zdravstveno zavarovanje <http://www.zzzs.si/>?

4 ZDRAVJE

IN SOCIALNA VARNOST

Nega otrok in otroške bolezni

CILJI

Udeleženci se seznaniijo s slovenskimi poimenovanji različnih otroških bolezni. Seznaniijo se s sistemom obveznega cepljenja v Sloveniji, dobijo informacije o nujni medicinski pomoči za otroke in o zdravstvenem zavarovanju otrok.

VIRI

- Otroške bolezni
- Prijava otroka v obvezno zdravstveno zavarovanje

PREDLAGANE DEJAVNOSTI

NIŽJA RAVEN

Opišejo fotografijo in se pogovarjajo o nalezljivih otroških boleznih.

Seznaniijo se, kje se dobijo različni izdelki za otroke, in vadijo po vzorcu.

Seznaniijo se s programom obveznega cepljenja v Sloveniji.

Preberejo besedilo o nujni medicinski pomoči in iz njega izluščijo glavne informacije.

• • • VIŠJA RAVEN

V besedilu o ušeh poiščejo osnovne informacije.

Pri nalogi 6 izpolnijo obrazec za obvezno zdravstveno zavarovanje otroka, ki ga priskrbi učitelj (glej Viri zgoraj).

INFORMIRAJTE O ...

V Sloveniji obstaja sistem preventivnega zdravstva za otroke; del tega sistema je tudi obvezno cepljenje.

1

Opišite fotografijo.

Kaj vidite na fotografiji?

Katere otroške bolezni poznate?

Kakšni so njihovi znaki?

2

Dopolnite.

Plenice in otroško hrano dobim v trgovini.

- drogerija
- lekarna

Zdravila imajo samo v _____.

- lekarna

Tam kupim tudi dude.

- obliži
- povoji
- vložki
- razkužilo
- adaptirano mleko
- fiziološka raztopina

K zdravniku grem po _____.

- recept
- nasvet
- izvid
- injekcija
- bolniška
- napotnica

3

Oglejte si Program obveznega cepljenja v Sloveniji in odgovorite na vprašanja.

PROGRAM OBVEZNEGA CEPLJENJA V SLOVENIJI

Po rojstvu v porodnišnici	tuberkuloza – samo za rizično skupino
Od 3 do 6 mesecev Bazično cepljenje – trije odmerki	davica, tetanus, oslovski kašelj, otroška paraliza
12 mesecev Bazično cepljenje	ošpice, mumps, rdečke
18 mesecev Ponovno cepljenje	davica, tetanus, oslovski kašelj, otroška paraliza
5 let Bazično cepljenje – dva odmerka Ponovno cepljenje	hepatitis B ošpice, mumps, rdečke
1. razred osnovne šole Bazično cepljenje – 3. odmerek	hepatitis B
3. razred osnovne šole Ponovno cepljenje	davica, tetanus
3. letnik srednje šole (v 18. letu starosti) Ponovno cepljenje	tetanus

Vir: http://www.bambino.si/obvezno_cepljenje_otrok_kdaj_in_zakaj, dostop: 13. 2. 2015, pri.

Kdaj so otroci prvič cepljeni?

Proti katerim boleznim so cepljeni, ko so stari eno leto?

Kolikokrat se cepijo proti davici?

Pri kateri starosti se program obveznega cepljenja konča?

petek, 13. 2. 2015

revija

Naglavna uš je drobna (2 do 3 milimetre velika) žuželka, ki se naseli na človekovem lasišču. Odrasla uš vsako noč izleže od 8 do 10 jajčec (gnid), ki se prilepijo na lase. Iz jajčec se po 7 do 10 dneh izležejo uši, ki sesajo kri, to pa srbi. Uši so zoprne, vendar jih lahko z ustrezno higieno uničimo. Ker ne prenašajo nalezljivih bolezni, niso nevarne.

Uši se prenašajo z neposrednim stikanjem glav, saj ne skačejo in ne letajo z glave na glavo. Otrok se lahko okuži tudi posredno prek kape, rute, slušalk, glavnička, včasih pa je dovolj, da nasloni glavo na sedež v šolskem avtobusu. Najbolj očitno znamenje, da ima otrok uši, je praskanje. Če opazimo, da se otrok pogosto praska po glavi, natančno preglejmo njegovo lasišče. Na njem lahko najdemo rjavkaste uši, ki se živahno premikajo. Preden se uši napijejo krvi, so svetle barve, nato pa se obarvajo rdečkasto. Veliko bolj opazne kot uši so gnide, milimeter velika jajčeca, trdno prilepljena na lase. Uši in njihova jajčeca najlažje odkrijemo, če otrokove lase

prečešemo z gostim glavnikom in mu temeljito pregledamo lasišče. Najpreprosteje je, da na dno kopalne kadi položimo velik bel papir in z gostim glavnikom prečešemo lase. Na belem papirju so uši dobro vidne. Otrok, ki ima uši, mora ostati doma, ne sme v vrtec ali v šolo. Če pri otroku odkrijete uši, morate obvestiti vodstvo vrtca ali šole. Uši in gnide odpravimo s pripravki proti ušem, ki jih dobimo v lekarni. Pomembno je, da s temi sredstvi ravnamo natančno po priloženih navodilih za uporabo. Če je ušivost zelo močna, strokovnjaki priporočajo striženje (zlasti svetlih) las. S kratkih las se gnide lažje odstranijo.

Če se pojavijo uši, je treba prekuhati obleko in posteljnino ter očistiti krtače in glavnike. Lahko jih operemo tudi s pripravkom proti ušem, s katerim smo umili otrokove lase. Treba je dezinficirati otrokove igrače in druge stvari (kape, šale). Najbolje je, če te stvari zavijemo v plastično vrečo in za 48 ur položimo v zamrzovalnik.

¶ Vir: http://www.ringaraja.net/clanek/usiva-glava_1652.html, dostop 13. 2. 2015, pri.

Dopolnite.

Če se otrok praska,

.....

Uši in gnide odstranimo

.....

Otrok z gnidami in ušmi

.....

Vrtec in šolo

.....

Obleko, posteljnino in igrače

.....

.....

5

Preberite besedilo in odgovorite na vprašanja.

NUJNA MEDICINSKA POMOČ ZA OTROKE IN MLADOSTNIKE DO 19. LETA STAROSTI

petek, 13. 2. 2015

Telefon: (01) 47 23 888

... Nujna medicinska pomoč pomeni izvajanje nujnih ukrepov zdravnika in njegove ekipe pri osebi, ki je zaradi bolezni ali poškodbe neposredno življenjsko ogrožena, oziroma pri kateri bi glede na bolezenske znake v kratkem času lahko prišlo do takšne ogroženosti.

... Vsako noč od 19.00 do 7.00 ter ob nedeljah in praznikih od 7.00 do 19.00 je dežurni zdravnik za nujne primere za otroke, mladostnice in mladostnike dosegljiv v *ZDL Center, Metelkova 9*. Dežurni zdravnik nudi nujno zdravljenje in nujno medicinsko pomoč. Dežurni zdravnik ne opravlja obiskov na bolnikovem domu.

... Ob sobotah od 7.00 do 19.00 je zdravnik za otroke in mladino do 19. leta starosti dosegljiv le na eni lokaciji *ZD Ljubljana*, in sicer v pritličnih prostorih *Zdravstvenega varstva predšolskih otrok v enoti Center, Metelkova ulica 9*. Ob delavnikih od 7.00 do 19.00 vas bo sprejel osebni zdravnik, v njegovi odsotnosti pa nadomestni zdravnik, v vaši enoti *ZD Ljubljana*.

Vir: http://www.zd-lj.si/zdlj/index.php?option=com_k2&view=item&id=26:nujna-medicinska-pomoc-za-otroke-in-mladostnike&Itemid=1092, dostop 13. 2. 2015, prir.

Na kateri telefonski številki dobite informacije o nujni medicinski pomoči za otroke?

Kdaj deluje nujna medicinska pomoč za otroke?

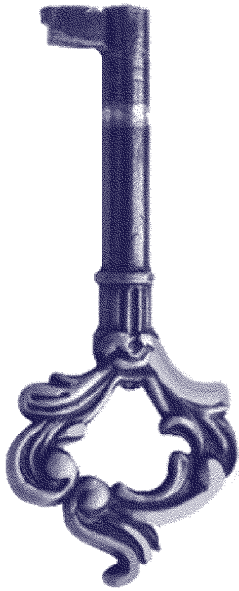
Kje v Ljubljani je ta pomoč?

Kje poiščete pomoč za otroke ob delavnikih čez dan?

6

• • • Po navodilih izpolnite prijavo otroka v obvezno zdravstveno zavarovanje.

ALI VESTE ...

- ... da porodnišnice javijo rojstvo otroka lokalni patronažni službi? Ta poskrbi, da se patronažna sestra oglasi na vašem domu. Predvidenih je več obiskov (npr. ob prvem kopanju otroka ipd.).
- ... da se plenice, dude, otroška hrana (tudi nadomestno mleko) dobijo tako v trgovinah kot v lekarnah?
- ... da je organizirano preventivno zdravstveno varstvo in so predšolski otroci vabljeni na sistematske preglede v lokalni zdravstveni dom, šolski otroci pa sistematski pregled opravijo v okviru šolskih dejavnosti?
- ... da so očetje upravičeni do očetovskega dopusta?

5 IZOBRAŽEVANJE

Predhodna izobrazba

CILJI

Na nižji ravni se udeleženci seznaniijo z osnovnim besediščem, povezanim z izobraževanjem in izobrazbo, ter razumejo preprost opis sistema vzgoje in izobraževanja v RS. Na višji ravni ga znajo tudi primerjati s sistemom v svoji državi, razumejo preprosta navodila v zvezi s postopkom nostrifikacije spričeval, s pridobivanjem certifikatov in kvalifikacij.

VIRI

- Slikovno gradivo z osnovnim besediščem
- Shema šolskega sistema v RS
- Različna spričevala
- Vzorec zaključnega spričevala za osnovno šolo
- Informacije v zvezi s priznavanjem izobrazbe
- Priznavanje poklicnih kvalifikacij

PREDLAGANE DEJAVNOSTI

NIŽJA RAVEN

Učitelj udeležencem predstavi besedišče, povezano s temo izobraževanja (tisto, kar je ključno za njihovo lastno izobraževanje): vrtec, osnovna šola, srednja šola, poklicna šola, strokovna šola, tehnična šola, gimnazija, višja šola ipd.

Udeleženci se pogovarjajo: Kje ste hodili v šolo? V katero/kakšno šolo ste hodili vi? Kako se je imenovala? Katero šolo ste končali? Udeleženci odgovarjajo s pomočjo danih vzorcev.

Učitelj udeležencem predstavi shemo slovenskega šolskega sistema (glej Viri zgoraj). Udeleženci dopolnijo shemo.

Udeleženci si ogledajo shemo in iz nje izluščijo osnovne izraze oz. poimenovanja različnih vrst izobraževalnih ustanov (tisto, kar je ključno za njihovo lastno izobraževanje).

Udeležencem se predstavi spričevalo.

• • • VIŠJA RAVEN

Udeleženci primerjajo različne šolske sisteme. Udeleženci predstavijo šolske sisteme v državah, iz katerih prihajajo.

NIŽJA RAVEN

Razloži se slovenski sistem ocenjevanja.

• • • VIŠJA RAVEN

Udeleženci se pogovarjajo o podatkih, ki so na spričevalih: ocene, opis znanj, doseganje ciljev, dosežene kvalifikacije.

Udeleženci izpolnijo del obrazca za priznavanje izobrazbe.

Udeleženci v pogovoru povedo o svojih izkušnjah (če jih imajo) v zvezi s priznavanjem izobrazbe.

INFORMIRAJTE O ...

Udeleženci se seznaniijo s slovenskim šolskim sistemom; obvezno izobraževanje je osnovnošolsko.

Vsa spričevala o zaključeni izobrazbi se lahko nostrificirajo, običajno pri ministrstvu, pristojnem za izobraževanje.

1

Odgovorite na vprašanja. Vadite po vzorcih..

Kje ste hodili v šolo?

V šolo sem hodil v/na

V šolo sem hodila v/na

V katero šolo ste hodili?

Hodil/hodila sem v osnovno šolo.

- srednja šola
- gimnazija
- višja šola

Katero šolo ste končali?

Končal/končala sem osnovno šolo.

Imam šest razredov osnovne šole.

- srednja šola
- srednja gostinska šola,
smer kuhar
- triletna administrativna šola
- poklicna šola

Kaj ste po izobrazbi?

Sem gimnazijski maturant.

- zdravstveni tehnik
- orodjar
- diplomirani inženir strojništva
- kvalificirana kuharica
- medicinska sestra

Imam spričevalo.

- indeks
- potrdilo o šolanju

- • • Pripovedujte o svojem šolanju. Ali bi želeli nadaljevati šolanje? Kje? Utemeljite svoje odgovore.

.....

.....

.....

.....

2

Oglejte si sliko šolskega sistema v Sloveniji in dopolnite tabelo.

ŠOLA	STAROST
univerza, visoka šola	
	15-19 let
vrtec	

3

Kdo kam hodi? Povežite besede.

1. vrtec

___ učenec

2. osnovna šola

___ dijak

3. poklicna šola

___ študent

4. srednja šola

___ predšolski otrok

5. gimnazija

6. univerza

4

Vadite po vzorcu.

Majhni otroci hodijo v vrtec.

Učenci hodijo v

Dijaki hodijo v
ali

Študenti hodijo na

5

• • • Primerjajte slovenski šolski sistem s tistim v svoji deželi.

Kaj je podobno in kaj drugače?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

• • • Kaj je na sliki?

Vir: http://www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pageuploads/zakonodaja/pdf/OS/Pravilnik_javne_listine_OS_11_4_08_obrazci.pdf, dostop 12. 2. 2015, prir.

REPUBLIKA SLOVENIJA

OSNOVNA ŠOLA KOLEZIJA

ime in sedež šole

Zaključno spričevalo

osnovne šole

ANA NOVAK
ime in priimek

8.1.2004
datum rojstva

LJUBLJANA, SLOVENIJA
kraj in država rojstva

5.b
razred, oddelek

2014/15
šolsko leto

številka matičnega lista

zaključne ocene pri posameznih predmetih

slovenščina	odlično (5)	kemija	pravdobro (4)
matematika	pravdobro (4)	biologija	pravdobro (4)
likovna vzgoja	odlično (5)	gospodinjstvo	odlično (5)
glasbena vzgoja	zadostno (2)	športna vzgoja	pravdobro (4)
geografija	dobro (3)		
zgodovina	pravdobro (4)		
fizika	pravdobro (4)		

splošni uspeh pravdobro (4)

dosežki pri nacionalnem preverjanju znanja

	točke	odstotki
slovenščina		%
matematika		%

Osnovnošolsko obveznost je izpolnila-izpolnil
v šolskem letu 2014/15

opombe

LJUBLJANA, 24. junij 2015
kraj in datum

evиденčna številka

Lili
razredničarka-razrednik

○

○
ravnateljica-ravnatelj

Ponatis prepovedan!

OŠ-ZŠ-08

7

Povežite ocene in opise.

1

— Najvišja, najboljša ocena. Odlična ocena.

2

— Srednja ocena. Dobra ocena.

3

— Prav dobra ali tudi zelo dobra ocena.

4

— Negativna, najslabša ocena.

5

— Zadovoljiva, zadostna ocena, še pozitivna ocena.

Kakšne ocene poznate v vaši državi?

.....

.....

.....

.....

8

• • • Pogovarjajte se.

Kakšno je vaše zaključno spričevalo?

Kakšne ocene ste imeli?

Ste spričevalo že nostrificirali?

9

• • • Povežite besede in definicije. Ena definicija je odveč.

1. devetletka	— matematika, geografija, tuji jezik, športna vzgoja ...
2. izpit	— potrditev spričevala v drugi državi
3. kvalifikacija	— dokument, ki ga dobite npr. po koncu tečaja, v njem niso opisane ocene
4. nižja stopnja izobrazbe	— dokument z ocenami
5. nostrifikacija	— usposobljenost za določeno delo
6. opisna ocena	— osnovna šola
7. potrdilo o udeležbi	— plačilo za šolanje
8. predmeti	— denar, ki ga dobijo učenci, dijaki in študenti za šolanje
9. spričevalo	— test, preizkus znanja
10. šolnina	— končana osnovna šola
	— ocena, ki znanje opisuje v obliki besedila, ne s številko

VLOGA ZA PRIZNAVANJE IZOBRAŽEVANJA ZA NAMEN ZAPOSLOVANJA

Podpisani vlagam v skladu z Zakonom o priznavanju in vrednotenju izobraževanja (Ur. l. RS, št. 73/04) in Pravilnikom o obrazcih, dokumentaciji, stroških in načinu vodenja evidenc v postopkih priznavanja in vrednotenja izobraževanja zahtevo za izdajo odločbe o priznanju izobrazbe, pridobljene v tujini, na podlagi podatkov in dokazil, kot je navedeno spodaj.

I. OSEBNI PODATKI IMETNIKA LISTINE

Ime Priimek

Državljanstvo

Datum rojstva (dan, mesec, leto): Spol (obkrožite): M/Ž

Naslov v Republiki Sloveniji

Ulica/kraj, hišna številka:

Poštna številka, pošta:

Država:

Telefonska številka:

Elektronski naslov:

II. PODATKI O LISTINI

Datum izdaje listine (dan, mesec, leto):

Kraj izdaje listine (mesto, država):

Izobraževalna ustanova, ki je listino izdala:

Trajanje izobraževanja:

Smer oziroma področje izobraževanja (v slovenskem jeziku):

Pridobljen naziv poklicne oziroma strokovne izobrazbe/

strokovni oziroma znanstveni naslov

III. PRILOGE (ustrezno označite):

njen dvojnik (duplikat) ali drug dokument, ki v skladu z zakoni države, ki je listino izdala, nadomesti izvirno listino, **fotokopija listine o izobraževanju** iz prejšnje alineje, **overjen slovenski prevod listine o izobraževanju** iz prve alineje, **letna spričevala**, **indeks oziroma priloga k diplomi ali druga dokazila o vsebini in trajanju izobraževanja**, **kratek**, **kronološki opis celotnega izobraževanja**, ki ga pripravi **vlagatelj**, upravna taksa v vrednosti EUR, drugo:

Ime in priimek vlagatelja:

Datum (dan, mesec, leto):

PODPIS vlagatelja:

Vir: http://www.arhiv.mvzt.gov.si/fileadmin/mvzt.gov.si/pageuploads/pdf/priznavanje/vrednotenje_izobrazevanja/PRIZNAVANJE-VSE_17.12.2011-17.12.2012_.pdf, dostop 12. 2. 2015, prir.

5 IZOBRAŽEVANJE

Vseživljenjsko učenje

CILJI

Udeleženci razumejo preprosto podane informacije v zvezi z možnostmi nadaljnjega izobraževanja. Znajo (s pomočjo vzorcev) povedati, katera dela obvladajo, kakšne so njihove spretnosti in znanja. Znajo preprosto izraziti svoje interese, potrebe glede nadaljevanja izobraževanja in znajo vprašati o možnostih nadaljnjega izobraževanja v Sloveniji.

VIRI

- Spletne strani različnih izobraževalnih ustanov, pomembnih za udeležence, npr. osnovna šola za odrasle v organizaciji ljudskih univerz
- Spletni portali z informacijami o izobraževanju, npr. Karierno središče
- Prijavnica za različne vrste izobraževanja na ljudski univerzi
- Prijava k splošni maturi
- Priznavanje neformalno pridobljene izobrazbe
- Oglasi in informativne brošure različnih (lokalnih) ponudnikov izobraževanj
- Programi šole za odrasle CDI Univerzum

PREDLAGANE DEJAVNOSTI

NIŽJA RAVEN

Udeleženci se seznaniijo z nekaterimi osnovnimi pravicami in dolžnostmi na področju izobraževanja v Sloveniji.

Udeleženci po vzorcih povedo, kaj znajo, kaj so se učili ...

Udeleženci po vzorcih izrazijo svoje interese, potrebe glede izobraževanja.

Udeleženci se seznaniijo z različnimi ustanovami na področju izobraževanja in zaposlovanja (v svojem okolju). Obisk ustanov.

Udeleženci razumejo ključne informacije v zvezi s ponudbo izobraževanja v tiskanih medijih, na oglasnih deskah, predvsem pa v živo ob obisku izobraževalne ustanove.

Udeleženci po navodilih izpolnijo vpisni obrazec, npr. za izobraževanje na ljudski univerzi (glej Viri zgoraj) ali (spletno) na CDI Univerzum (glej Viri zgoraj).

• • • VIŠJA RAVEN

Udeleženci samostojno sprašujejo o možnostih nadaljnjega izobraževanja v Sloveniji.

Udeleženci poiščejo informacije o izobraževalnih programih na spletu, npr. na strani CDI Univerzum (glej Viri zgoraj).

Udeleženci utemeljijo izbiro določenega programa izobraževanja.

1

Preberite informacije o izobraževanju v Sloveniji.

Kaj je povezano z izobraževanjem odraslih? Označite z znakom X.

- ☐ Obvezno šolanje traja devet let. Začne se, ko je otrok star 6 let.
- ☐ Osnovna šola se zaključi, ko učenec uspešno konča 9. razred.
- ☐ Tuji državljani imajo enako pravico do obvezne osnovne šole kot državljani RS.
- ☐ Državljan tretjih držav lahko obiskujejo brezplačni tečaj slovenščine.
- ☐ Učenci, ki so tuji državljani, se lahko učijo materni jezik in kulturo v skladu z mednarodnimi pogodbami.
- ☐ Osnovna šola je v Sloveniji brezplačna.
- ☐ V osnovno šolo za odrasle se lahko vpišejo starejši od 15 let.
- ☐ Srednja šola v Sloveniji ni obvezna.
- ☐ Po opravljeni maturi se lahko vpišeš na univerzo.
- ☐ V Sloveniji so univerze za starejše.
- ☐ Državljan tretjih držav brez stalnega prebivališča v Sloveniji plačujejo šolnino za redni študij.

2

Vadite po vzorcih.

V šoli sem se učil/a angleščino.

- nemščina
- srbščina
- slovenščina
- cirilica

Znam albansko.

- slovensko
- nemško
- matematika

Znam programirati.

- voziti avto
- voziti viličarja
- kuhati

Ne znam govoriti slovensko.

- pisati
- šofirati

Ne znam latinice.

- matematika
- zemljepis

Hodil/a sem na tečaj nemščine.

- slovenščina
- računalništvo
- kuhanje

Imam vozniški izpit B-kategorije.

- spričevalo
- potrdilo
- kvalifikacija
- tri leta delovnih izkušenj

Zanima me delo na terenu.

- delo v gostinstvu
- sezonsko delo
- tečaj španščine
- tečaj za voznika viličarja

Kaj pa vi? Kaj ste se učili v šoli, kaj znate, kaj vas zanima?

OSNOVNA ŠOLA ZA ODRASLE

Kraj izvajanja OŠ za odrasle se izvaja na Ljudski univerzi Krško.

Trajanje izobraževanja Za obdobje opismenjevanja od 1. do 4. razreda traja izobraževanje dve šolski leti (za posamezni razred pol šolskega leta).

Pogoji za vključitev V program osnovne šole za odrasle se lahko vpiše vsak, ki je izpolnil osnovnošolsko obveznost, ni pa uspešno končal osnovnošolskega izobraževanja. V ta program se lahko vpišejo tudi odrasli, stari več kot 15 let, ki niso izpolnili osnovnošolske obveznosti.

Stroški programa Šolanje je za udeležence brezplačno, ker ga financira Ministrstvo za šolstvo in šport.

Informacije o vpisu

Na vpis prinesite:

- izkaz o šolskem uspehu;
- potrdilo o končni osnovnošolski obveznosti;
- rojstni list.

Vir: <http://www.lukrsko.si/izobrazevanje/osnovna-sola-za-odrasle>, dostop 12. 2. 2015, prir.

Kdo se lahko vpiše v OŠ za odrasle?

Koliko stane OŠ za odrasle?

Katere dokumente potrebujete za vpis?

4

Vprašajte po podčrtanih besedah.

Tečaj se začne v ponedeljek, 5. marca.?

Prijavite se lahko po e-pošti.?

Na koncu tečaja bo izpit.?

Spričevalo morate dvigniti osebno na šoli.?

Usposabljanje bo trajalo tri mesece.?

5

Oglejte si, katere programe izobraževanja ponuja npr. CDI Univerzum.

- • • Bi vas kateri od programov zanimal? Zakaj?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Za enega izmed izbranih programov izpolnite prijavnico.

5 IZOBRAŽEVANJE

Šolanje otrok

CILJI

Na nižji ravni se udeleženci seznaniijo z osnovnim besediščem, povezanim s šolanjem, in najosnovnejšimi vzorci, ki se jih naučijo na pamet. Na višji ravni besedišče in vzorce nadgradijo.

VIRI

- Spletne strani lokalnih šol in vrtcev
- Šolski koledar
- Urniki
- Sporočila iz šole, vabila na sestanke, prireditve
- Vpisni obrazci
- Obrazec za nezgodno zavarovanje
- Spričevala
- Različne pogodbe
(za šolsko prehrano, tabore, letovanja)

PREDLAGANE DEJAVNOSTI

NIŽJA RAVEN

Udeleženci se naučijo poimenovanja izobraževalnih ustanov na slikah.

Udeleženci povežejo slike in besede.

S pomočjo vzorcev se naučijo posredovati in pridobiti nekatere osnovne informacije v zvezi s šolanjem otrok.

Poslušajo dialoge in povezujejo izjave v njih.

Se naučijo poimenovanja šolskih predmetov, opreme in šolskih potrebščin na slikah. Učitelj ali udeleženci prinesejo k pouku potrebščine, katerih poimenovanja se želijo naučiti.

Znajo prebrati urnik oz. pripraviti potrebščine za posamezne predmete.

Razumejo ocene.

Razumejo glavne informacije v kratkih in preprostih sporočilih iz šole.

• • • VIŠJA RAVEN

Povežejo različna poimenovanja z definicijami.

Sestavijo podobne dialoge, kot jih poslušajo.

Berejo in se odzivajo na sporočila iz šole.

Znajo izpolniti ustrezne obrazce.

INFORMIRAJTE O ...

Otroci priseljencev se vključujejo v redni izobraževalni sistem v RS.

BESEDILA ZA POSLUŠANJE

1.

- Kaj pa pišejo jutri?
- ▷ Spis.

2.

- Kakšne ocene ima moj sin pri matematiki?
- ▷ Eno dvojko, ostalo pa trojke in štirice.

3.

- Oprostite, kdaj so govorilne ure?
- ▷ Vsako prvo sredo v mesecu ob 17h.

4.

- V kateri razred hodita otroka?
- ▷ Starejši sin hodi v 2. A razred, ta mali pa je še v vrtcu.

5.

- Na katero šolo hodi hčerka?
- ▷ Na srednjo zdravstveno.

6.

- Kaj rabi za angleščino?
- ▷ Učbenik, delovni zvezek in mali črtani zvezek.

7.

- Kaj je treba prinesiti za šport?
- ▷ Majico, kratke hlače in športne copate.

8.

- Kdaj je glavni odmor?
- ▷ Od 9.40 do 10.00. Takrat je malica.

(Nanašajo se na **3. nalogo** v gradivu za udeležence.)

GRADIVO ZA UDELEŽENCE

1

Kaj je na slikah?

2

Vprašajte in povejte po vzorcu.

Kdaj je roditeljski sestanek?

- test
- tabor
- športni dan
- preverjanje znanja

Kdaj se začne pouk?

- plavanje
- popoldansko varstvo
- kosilo
- počitnice

Moja hčerka/sin hodi v vrtec Andersen.

- osnovna šola Trnovo
- srednja medijska šola

Hodi v prvi razred.

- v drugi letnik srednje šole

Jutri imajo pouk.

- športni dan
- kulturni dan
- naravoslovni dan
- izlet

Jutri ni pouka.

- izlet
- športni dan
- malica
- plavanje
- kosilo

3

Poslušajte dialoge in povežite vprašanja in odgovore.

1. Kaj pišejo?

— Eno dvojko, ostalo pa trojke in štirice.

2. Kakšne ocene ima pri matematiki?

— Na srednjo zdravstveno šolo.

3. Kdaj so govorilne ure?

— Majico, kratke hlače in športne copate.

4. V kateri razred hodi sin?

5. Na katero šolo hodi hčerka?

— Od 9.40 do 10.00. Takrat je malica.

6. Kaj rabi za angleščino?

— Starejši sin hodi v 2. A razred.

7. Kaj rabi za šport?

— Spis.

8. Kdaj je glavni odmor?

— Učbenik, delovni zvezek in mali črtani zvezek.

— Vsako prvo sredo v mesecu ob 17h.

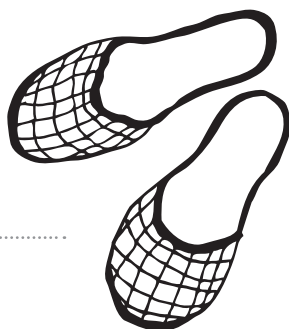
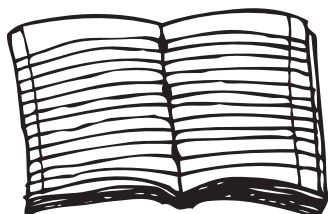
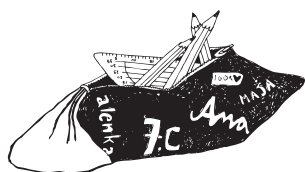
• • • Po vzorcu še sami pripravite podobne dialoge.

4

Kaj boste dali v šolsko torbo? Napišite k slikam.

UČBENIK • TORBA • ZVEZEK • PERESNICA • BARVICE •
COPATI • DELOVNI ZVEZEK • RADIRKA • SVINČNIK • ŠILČEK

5

Kaj pomenijo kratice? H kratici dopišite ime predmeta.

SLOVENŠČINA • MATEMATIKA • FIZIKA • LIKOVNA UMETNOST •
GLASBENA UMETNOST • DRUŽBA • GEOGRAFIJA • ZGODOVINA •
SPOZNAVANJE OKOLJA • KEMIJA • GOSPODINJSTVO • BIOLOGIJA •
NARAVOSLOVJE IN TEHNIKA • ŠPORT • TUJI JEZIK ANGLEŠČINA •

BIO	
DRU	
FI	
GEO	
GOS	
GUM	
KE	
LUM	
MAT	
NIT	
SLO	
SPO	
ŠP	
TJA	
ZGO	

6

Kaj ima danes na urniku petošolec?

ura	ponedeljek	torek	sreda	četrtek	petek
1	SLO	MAT	MAT	SLO	MAT
2	MAT	TJA	SLO	SLO	DRU
3	TJA	NIT	DRU	TJA	GOS
4	DRU	SLO	ŠP	NIT	LUM
5	NIT	GUM/RU		ŠP	LUM
6	ŠP				

Odgovorite.

Koliko ur slovenščine ima na teden?

.....

Kdaj ima matematiko?

.....

Koliko ur ima na urniku v petek?

.....

7

• • • Povežite poimenovanja na levi z definicijami na desni.

1. dopolnilni pouk	— dodatne dejavnosti kot pomoč učencem
2. govorilne ure	— 5 ali več minut časa
3. interesne dejavnosti	med dvema šolskima urama
4. odmor	— dodatne dejavnosti pred ali po pouku; npr. šport, pevski zbor, angleščina
5. počitniško varstvo	— glavni učitelj v razredu
6. podaljšano bivanje	— individualni pogovor staršev in učiteljev
7. razrednik	— organizirane dejavnosti po pouku; otroci so v varstvu učiteljev, delajo naloge
8. roditeljski sestanek	— program športnih, naravoslovnih ali drugih aktivnosti, ki se izvajajo zunaj šole; traja nekaj dni
9. šola v naravi	— srečanje vseh staršev iz enega razreda
10. triletno	— triletno šolsko obdobje
	— bivanje otrok v šoli med počitnicami

8

Preberite in odgovorite. Napišite odgovore.

V torek, 29. 11., imamo naravoslovni dan. Gremo v Prirodoslovni muzej. Učenci pridejo v šolo kot običajno, a brez šolskih torb. Po malici gremo v muzej z mestnim avtobusom. Vrnemo se do kosila, podaljšano bivanje bo kot običajno. Stroške (prevoz z mestnim avtobusom 1,60 EUR in vstopnica za muzej 3 EUR) boste poravnali s položnico.

Kam bodo šli otroci?

Kdaj pridejo zjutraj v šolo?

Naslednjo sredo, 3. 10., gremo na športni dan na Rožnik. Otroci pridejo v šolo ob 8h, imamo zajtrk, potem gremo na pohod, vrnemo se do kosila. Torbe ta dan ostanejo doma. Otroci naj bodo športno oblečeni in obuti, v nahrbtniku naj imajo pijačo in malico.

Kaj bodo imeli otroci 3. 10.?

Kakšno obleko in čevlje morajo imeti?

Potrebujejo še kaj drugega?

V petek je sistematski pregled v zdravstvenem domu. Otroci pridejo v šolo kot običajno. S seboj imajo veliki brezčrtni zvezek, puščico, copate in zdravstveno izkaznico. V zdravstveni dom gremo peš. Vrnemo se na kosilo, podaljšano bivanje je kot običajno.

Kaj prinesejo otroci v šolo v petek?

Kam grejo?

Od 10. do 12. 5. organiziramo športno-naravoslovni tabor v ČŠOD Čebelica. Pred taborom bomo imeli roditeljski sestanek, da se o vsem dogovorimo. Roditeljski sestanek bo to sredo ob 17h v naši učilnici.

Zakaj bo roditeljski sestanek?

Kdaj bo roditeljski sestanek?

Naslednji teden se začne plavalni tečaj za tretješolce. Na bazen bomo hodili vsak dan ob 10h. Otroci morajo imeti s seboj kopalke, plavalno kapo, veliko brisačo in sušilnik za lase. V petek ob 11h lahko na bazen pridete tudi starši, da boste videli, kako plavajo vaši otroci.

Kaj potrebujejo otroci za plavalni tečaj?

Dopolnite besedilo opravičila.

Podpis:

- • • Po zgornjem vzorcu opravičilo napišite sami.

10

Na vaši šoli ponujajo naslednje interesne dejavnosti:
pevski zbor, likovni krožek, dramski krožek, ekološki krožek,
plezanje, prva pomoč, nogomet, računalniški tečaj, ročna dela...
Kam se bo vpisal vaš otrok? Izpolnite prijavnico.

OŠ Koseze
Ledarska 23
1000 Ljubljana

PRIJAVNICA ZA INTERESNO DEJAVNOST

Podpisani učenec/učenka iz razreda
se v šolskem letu 2011/12 prijavljam na interesno dejavnost:

- naziv dejavnosti:
- mentor/ica:
- termin dejavnosti:

Podpis učenca/ke:

Podpis staršev:

Ljubljana,

SOGLASJA STARŠEV

Svet šole je sprejel sklep, da starši vseh učencev podpišejo naslednji soglasji:

1. Soglašam, da se moj otrok lahko udeleži tekmovanj v okviru programa LDN, na katera se bo uvrstil oz. bo povabljen, in da podatke o dosežkih lahko javno objavite. Dovoljujem tudi objavo fotografije svojega otroka.

Ime in priimek učenca/učenke:

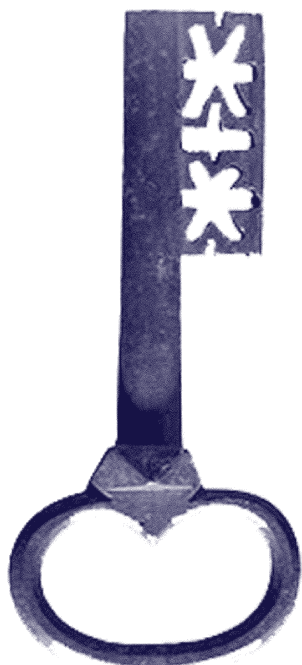
Podpis staršev:

2. Soglašam, da delavec šole mojega otroka v primeru poškodbe v šoli oz. v izjemnih okoliščinah (kronična bolezen, alergija) pelje k pooblaščenemu oz. dežurnemu zdravniku.

Ime in priimek učenca/učenke:

Podpis staršev:

ALI VESTE ...

- ... da morate svojega otroka
v 1. in 2. razred spremljati v šolo
in iz nje?
- ... da imajo otroci priseljencev pravico
do dodatnih ur slovenščine?
- ... da imajo otroci priseljencev nekaj
časa pravico do ocenjevanja
po drugačnih merilih?
- ... da lahko zaprosite za dodatno
učno pomoč za svojega otroka?
- ... da šola med krajšimi počitnicami
običajno organizira počitniško varstvo?

6 JAVNO ŽIVLJENJE

Javne ustanove Storitve

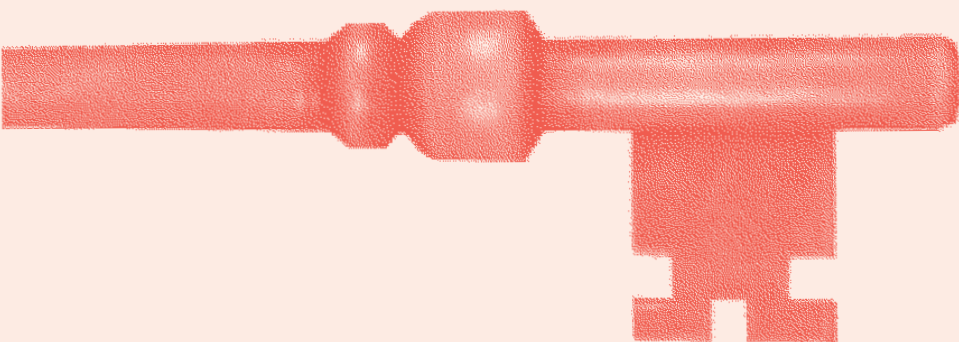
CILJI

Udeleženci se seznaniijo s poimenovanji različnih javnih ustanov in njihovim delovanjem. Naučijo se poiskati nekatere osnovne informacije v zvezi z javnimi ustanovami in storitvami. Naučijo se izražati svoje potrebe glede storitev. Samostojno se znajdejo pri nekaterih vsakodnevni opravih.

VIRI

- Zemljevid kraja, v katerem bivajo
- Portal storitev (za poimenovanje storitev)
- Vozni redi, ceniki, urniki iz lokalnega okolja
- Informativne brošure različnih lokalnih ustanov in ponudnikov različnih storitev (javnih in zasebnih)

PREDLAGANE DEJAVNOSTI

NIŽJA RAVEN

Udeleženci se naučijo poimenovanja različnih ustanov. Povedo, komu so namenjene oziroma kaj lahko tam uredijo.

Udeleženci poslušajo dialoge in rešijo nalogo.

Udeleženci znajo poimenovati različne ponudnike storitev.

Udeleženci znajo izraziti svoje potrebe glede različnih storitev. Vedo, kdo in kje opravlja želene storitve.

Po vzorcih se naučijo postavljati vprašanja, na podlagi katerih lahko pridobijo potrebne informacije.

V oglasih poiščejo osnovne informacije.

Udeleženci povedo in zapišejo, kaj bi rekli v določenih situacijah.

• • • VIŠJA RAVEN

Udeleženci povedo, kako bi rešili določeno situacijo.

Udeleženci poslušajo kratka sporočila na telefonskem odzivniku in rešijo nalogo.

BESEDILA ZA POSLUŠANJE

1.

- ▶ Kje lahko dobim obrazec za prijavo začasnega bivališča?
- ▷ Vsi obrazci so na naši spletni strani.
- ▶ Joj, pa nimam interneta.
- ▷ Potem pa malo počakajte, prosim, vam ga prinesem.

2.

- ▶ A veš, da so mi ukradli torbo.
- ▷ O, smola. Kje pa?
- ▶ Na avtobusu.
- ▷ Pa si poklicala policijo?
- ▶ Ne, brez veze. Denarnico itak nosim v žepu.
V torbi sem imela samo telovadno opremo.

3.

- ▶ A mi lahko prosim pomagate?
- ▷ Ja, seveda, kar povejte.
- ▶ Ne najdem informacije, kdaj imajo odprto
na centru za socialno delo.
- ▷ A, glejte, tule piše: odpiralni čas je vsak dan
od 9h do 12h in od 13h do 17h.
- ▶ O, hvala, sploh nisem videla.

4.

- ▶ Zamenjal bi gume, prosim.
- ▷ Imate svoje ali boste kupili nove?
- ▶ Imam svoje, ampak ne vem, če so sploh še v redu.
A lahko pogledate?
- ▷ Dobro ... Letos bodo še, drugo leto pa res predlagam zamenjavo.

5. (po telefonu)

- ▶ Dober dan, Gorenje servis, prosim?
- ▷ Ana Novak pri telefonu. Zgleda, da se mi je pokvaril pralni stroj.
- ▶ Kaj pa je narobe?
- ▷ Zelo slabo opere perilo. Ne vem, ali se voda sploh segreje.
- ▶ Morda se je pokvaril termostat. Vam bom poslal serviserja.
Boste v ponedeljek popoldne doma?
- ▷ Ja, bom. Stanujem na Prešernovi 13.

(Dialogi od 1. do 5. se nanašajo na 2. **nalogo** v gradivu za udeležence.)

6.

Gospa Novak, iz Gorenja kličem.
Sporočam, da v ponedeljek serviser ne bo prišel.
Prosim pokličite, da se dogovoriva za drug termin.

7.

Živjo, Ana, Aleš tukaj. Za danes zvečer imam
karte za kino. Greš z mano? Film je ob devetih.
Pokliči, prosim.

8.

Pozdravljeni, Ana, Mojca pri telefonu. Kličem zaradi
sestanka jutri zjutraj. Sestanek moramo za pol ure
prestaviti. Dobimo se ob 8.30, ne ob 9h. Upam,
da boste lahko prišli.

9.

Dober dan. Klicali ste nas za vzdrževanje plinske peči.
Kolega bo prišel k vam v sredo, enajstega, zjutraj.
Ob 8h bo pri vas. Če vas takrat ne bo doma, prosim,
pokličite.

10.

Gospa Ana, dober dan, iz čistilnice kličem. Sporočam,
da sta obleka in plašč očiščena. Lahko ju pridete iskat.

(Sporočila na telefonskem odzivniku od 6. do 10.
se nanašajo na **9. nalogo** v gradivu za udeležence.)

GRADIVO ZA UDELEŽENCE

1

Kje to urejamo? Opis na levi povežite z ustrežno ustanovo na desni.

___ Iskanje zaposlitve

___ Nadomestilo za varstvo
in nego otroka

___ Osebna izkaznica

___ Osebno delovno dovoljenje

___ Otroški dodatek

___ Pomoč ob rojstvu otroka

___ Pomoč v obliki hrane in oblačil

___ Potrdilo za brezplačno
prvo opravljanje izpita
iz znanja slovenščine

___ Prijava kaznivega dejanja

___ Tečaj računalništva

___ Obisk zdravnika

___ Obisk zobozdravnika

1. Center za socialno delo

2. Zavod za zaposlovanje

Zavod Republike Slovenije
za zaposlovanje

3. Izobraževalni center

4. Upravna enota

REPUBLIKA SLOVENIJA
UPRAVNA ENOTA NOVO MESTO

5. Zdravstveni dom

6. Karitas

Karitas ✝

7. Rdeči križ

8. Policija

• • • Povejte, ali ste že kdaj bili na kateri izmed omenjenih ustanov
in kaj ste tam urejali.

2

Poslušajte dialoge in izberite odgovor.

1.

Ženska potrebuje obrazec za ...

- a) prijavo interneta.
- b) prijavo bivališča.

2.

Ženski so ukradli ...

- a) torbo.
- b) denarnico.

To se je zgodilo ...

- a) na telovadbi.
- b) na avtobusu.

3.

Ženska ne ve, ...

- a) kdaj je odprt center za socialno delo.
- b) kje je center za socialno delo.

Center je odprt ...

- a) samo dopoldne.
- b) tudi popoldne.

4.

Moški je ...

- a) na bencinski črpalki.
- b) pri vulkanizerju.

Stare gume ...

- a) niso več dobre.
- b) so še dobre.

5.

Ženska kliče, ker ...

- a) bi rada kupila pralni stroj.
- b) bi rada dala popraviti pralni stroj.

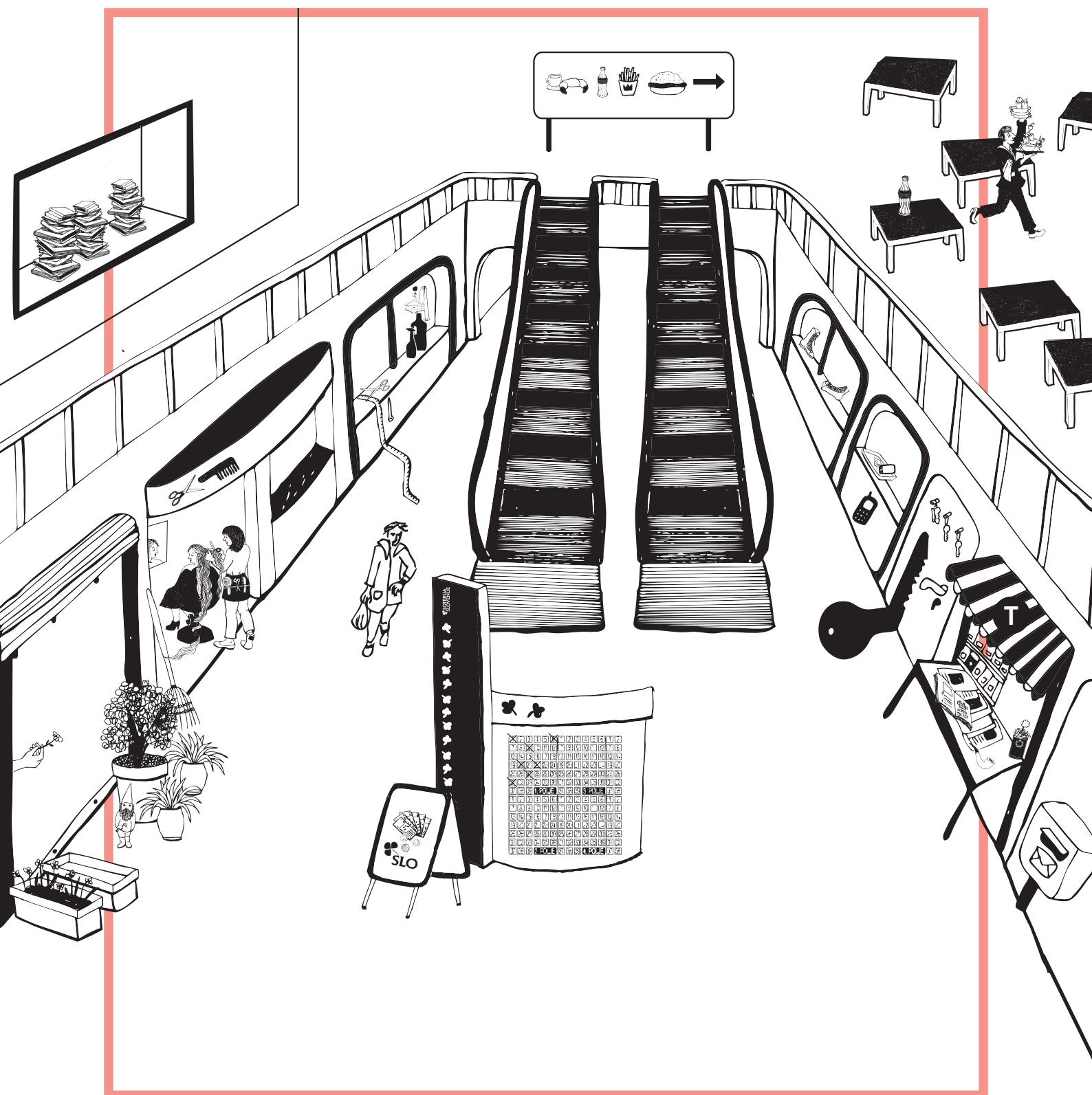
V ponedeljek bo ...

- a) prišel serviser.
- b) Gorenje zaprto.

3

Katere storitve vse ponujajo v nakupovalnem centru?

CVETLIČARNA • FRIZER • ŠIVILJA • ČEVLJAR • IZDELAVA KLJUČEV •
LOTERIJA • SERVIS MOBILNIH TELEFONOV • TRAFIKA • POŠTA • KNJIGARNA

4

Kje to urejamo? Izjavo na levi povežite z ustrežno besedo na desni.

___ Eno znamko, prosim.

1. banka

___ Kotliček na WC-ju pušča.

2. čevljar

___ Odlepil se mi je podplat na čevljih.

3. frizer

___ Rada bi si izposodila knjigo
o Sloveniji.

4. gasilci

___ Rad bi odprl račun.

5. knjižnica

___ Rada bi se ostrigla na kratko.

6. optik

___ Rad bi zamenjal gume.

7. pošta

___ Voham dim in iz sosednjega
stanovanja se kadi.

8. šivilja

___ Zadrgo bi bilo treba zamenjati.

9. vodovodar

___ Zanimam se za kredit.

10. vulkanizer

___ Zlomila so se mi očala.

5

Vprašajte in povejte po vzorcu.

Avto peljem k avtomehaniku.

- avtoličar
- vulkanizer

Po strič se grem k _____.

- frizer

Po očala grem k _____.

- optik

Po novo ključavnico moram h _____.

- ključavničar

Na obisk grem k _____.

- sosed
- prijateljica
- sodelavka
- mama

Čevlje nesem popraviti _____.

- čevljar

Obleko dam zašiti _____.

- krojač
- šivilja

Popravilo vodovodne cevi
naročim _____.

- vodovodar

6

Kako vprašate po podčrtani informaciji?

Na upravni enoti dobite dovoljenje za bivanje. ?

Obrazci so na internetu. ?

Zavod za zaposlovanje je na Dunajski 20. ?

Uradne ure so od 11h do 13h. ?

Odprto imamo vsak delovnik od 8h do 16h. ?

Najdete nas na Prešernovi ulici 23. ?

Obleka bo očiščena čez en teden. ?

Pri nas vam lahko zamenjamo zadrgo. ?

1. Bojlerje, električne, montiram, popravljam, čistim, 3-mesečna garancija za nadomestne dele in delo. 3D d. o. o., Vrhovci, c. IX/27, Lj. 041/668-697.

4. Gotovinska posojila

do 3 let, obremenitev do 50 %, stare kredite poplačamo! Možno tudi za nižje osebne dohodke. FITODA d. o. o., PE Mariborska 120, CE: 03/541-03-17.

7. ALU in PVC okna in vrata,

steklarstvo, zasteklitve balkonov, teras, vetrolovov, zimskih vrtov. Zamenjava stekla, servis oken in vrat. Intervencija 24h. www.spica.si ŠPICA STEKLARSTVO, Ižanska 40, Lj. 031/222-764.

2. Avtomobili,

poškodovani in cela vozila, lahko z okvaro. Gotovinski odkup. Ogled kjerkoli. Prevoz in prepis na naše stroške. Marjan Krašovec s. p. 041/638-882.

5. Elektropopravila,

zamenjava varovalk, klima, termoregulacijske peči. Prodaja, montaža, servis. www.toman.si TOMAN CO, d. o. o. 041/683-939.

8. Avtoprevozi,

kompletne selitve, klavirji, stroji, mednarodne selitve. <http://www.slejko.com>

3. Talne obloge, parket

Polaganje vseh vrst parketa, laminatov in PVC talnih oblog. 30 let izkušenj. Svetovanje in kakovostni materiali. Po vsej Sloveniji. www.firma.si Mitja Godnjavec s. p., Beblerjev trg 1, Ljubljana.

6. Adaptacije kopalnic

v kompletu, ponujamo ves material, tudi ploščice. TEAM STORITVE d. o. o., Knezov Štradon 17, Lj. 041/799-097.

9. Drevesa (A-Ž),

žaganje, podiranje v vseh situacijah, svetovanje. Avtodvigala, odvozi. SEH d. o. o. Tomažičeva 69a, Ljubljana. 041/272-048.

Oglase povežite s situacijami spodaj. K situaciji dopišite številko oglasa.
Dva sta odveč. Dopolnite s potrebnimi informacijami.

Janez potrebuje denar. Rad bi najel kredit. ☐
Ponudnik je iz

Aleš je imel prometno nesrečo. Rad bi prodal avto. ☐
Ponudnika lahko pokliče na številko

Pri Novakovih je treba popraviti električno napeljavo. ☐
Spletna stran ponudnika je

Družina Kovač se bo preselila. Potrebujejo prevoz. ☐
Informacije lahko dobijo na

Prenovili bi radi kopalnico in vgradili nov bojler. ☐ in ☐
Ime ponudnika za prenovo kopalnic je,
poleg storitve ponujajo tudi
Za bojler morajo poklicati na številko

Tomaž je razbil šipo v vhodnih vratih. ☐
Ponudnikov delovni čas je

8

Kaj rečete? Povejte in napišite.

SITUACIJA	KAJ REČEM?
	Gori! Na pomoč!
V mestu ste se izgubili. Iščete pošto.	
Pokvaril se je računalnik/stroj.	
Za en dan potrebujete avto/kolo.	
Poškodovali ste se.	

- • • Kako reagirate v opisanih situacijah. Kaj bi vi naredili, kaj bi rekli?
- Pokvaril se je avto. Ostali ste na cesti.
- Ukradli so vam denarnico, v kateri ste imeli dokumente in nekaj denarja.
- Bili ste priča prometne nesreče.

9

Poslušajte sporočila in izberite odgovor.

1. Iz Gorenja sporočajo, da

.....

2. Aleš Ano vabi

.....

3. Jutri bo sestanek

.....

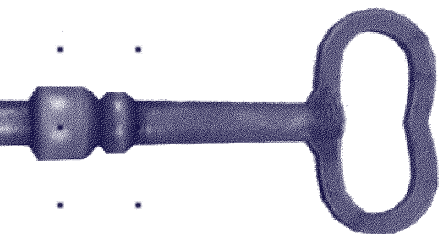
4. Peč bodo prišli pogledat

.....

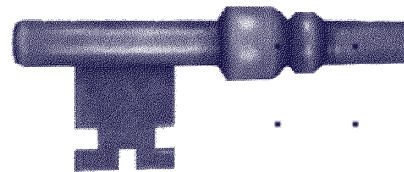
5. Iz čistilnice kličejo, ker

.....

ALI VESTE ...

- ... da imajo socialno šibkejši v RS pravico do brezplačne pravne pomoči?
- ... da lahko pri urejanju uradnih zadev zahtevate tolmača za svoj jezik?
- ... da je številka za klic v sili 112 (prva pomoč, gasilci, policija)?
- ... da je na javnih mestih prepovedano kaditi?
- ... da v nekaterih ustanovah (bolnišnicah, uradih ...) ne smete telefonirati?
- ... kaj pomeni zelena črta pred okenci v nekaterih ustanovah (v lekarni, na pošti, v banki, v upravnih enotih)?

7 EKONOMIKA

CILJI

Udeleženci pridobijo osnovno besedišče in vzorce, povezane s hrano, pijačo, naročanjem in nakupovanjem, ter se seznaniijo z možnostmi nakupovanja, načini plačevanja in nekaterimi temeljnimi pravicami potrošnikov.

VIRI

- Slike restavracije, bara, nakupovalnega središča, tržnice
- Slike napisov na vratih, v veleblagovnicah, nakupovalnih središčih
- Jedilni listi
- Napisi na embalaži
- Ceniki
- Katalogi ponudb s cenami
- Računi
- Promocijsko gradivo in oglasi
- Radijski in TV-oglas, ki jih učitelj izbere in prinese po potrebi
- Video oglas za kartico Maestro
- Recepti (poenostaviti)
- Zveza potrošnikov Slovenije
- Svetovanje potrošnikom
- Film o karticah zvestobe

PREDLAGANE DEJAVNOSTI

Predlagamo, da delo v tem modulu v čim večji meri poteka »na terenu«. V razredu se udeleženci naučijo temeljnega besedišča in vzorcev – tudi s simulacijo pogovorov v restavraciji, trgovini, bifeju ..., ob učiteljevem usmerjanju pa se preskusijo v realnih okoliščinah.

NIŽJA RAVEN

Udeleženci obiščejo samopostrežno prodajalno, tržnico ... in se učijo poimenovanja za osnovna živila. Besede zapišejo.

Udeleženci poslušajo in berejo besedila in rešujejo naloge v priloženem gradivu.

Udeleženci simulirajo naročanje v restavraciji, baru (lahko kak lokal tudi zares obiščejo).

Učitelj pripravi jedilne liste za vse in odigra vlogo natakarja.

Udeleženci na podlagi receptov napišejo nakupovalne sezname.

Udeleženci v parih primerjajo cene in poiščejo najugodnejšo ponudbo (lahko imajo nalogo poiskati cene v bližnjih trgovinah, nato o tem poročajo; lahko učitelj prinese ponudbe različnih trgovin – vendar za iste izdelke).

Ob računu odgovorijo na vprašanja.

• • • VIŠJA RAVEN

Udeleženci v parih sestavijo svoje recepte.

Udeleženci napišejo reklamacijo.

NIŽJA RAVEN

Udeleženci se naučijo različne vzorce, ki se uporabljajo v različnih situacijah pri nakupovanju, naročanju in opravljanju bančnih storitev.

Udeleženci si na spletu ogledajo predlagani filmček (glej Viri zgoraj, kartica Maestro) in zapišejo besede, ki so jih slišali in razumeli.

• • • VIŠJA RAVEN

Udeleženci sami zapišejo vzorce.

Udeleženci preberejo besedilo in rešijo nalogo 16 (zaradi lažjega reševanja se besedilo in naloga natisneta na 2 lista).

Ob filmčku odgovorijo na vprašanja.

INFORMIRAJTE O ...

Udeleženci se seznaniijo z obvezno izdajo računa, davkom, z možnimi načini plačila, z možnostjo pritožbe, zamenjave kupljenih dobrin, reklamacije itd.

BESEDILA ZA POSLUŠANJE

1.

- ▷ Nič sadja nimamo.
- ▶ Ja, tudi krompir in solato je treba kupit.
- ▷ Bova šla jutri na tržnico.

2.

- ▷ Koliko stanejo banane?
- ▶ En evro devetdeset je kila.
- ▷ Bom vzela eno kilo. Pa še kilo pomaranč, prosim.

3.

- ▷ A časopisov nimate?
- ▶ Ne, pri nas imamo samo živila.
- Tamle zunaj v trafiki boste dobili časopis.

4.

- ▷ Kaj je danes za malico?
- ▶ Golaž imamo.
- ▷ Bi pa res en golaž. In eno pivo, prosim.

5.

- ▷ Pet dek suhe salame in pet dek sira pa eno veliko žemljo.
- ▶ A žemljo prerežem?
- ▷ Ja, prosim, si bom naredil sendvič.

(Dialogi od 1. do 5. se nanašajo na **3. nalogo** v gradivu za udeležence.)

6.

- ▷ Dober dan. Že veste?
- ▶ Ja. Kosilo bom. Kakšna juha pa je danes?
- ▷ Goveja ali zelenjavna.
- ▶ Bom pa kar govejo.
- ▷ Se pravi govejo juho in piščanca v sirovi omaki za glavno jed.
- ▶ Ja, prosim. A lahko brez omake?
- ▷ Ja, seveda. Boste tudi kaj popili.
- ▶ Samo en kozarec vode bi, prosim.
- ▷ Prav, takoj prinesem.

(Nanaša se na **6. nalogo** v gradivu za udeležence.)

1

Kje prodajajo ...? Povežite besede v levem in desnem stolpcu.
Možnih je več odgovorov.

1. bar	_____ časopisi in revije
2. cvetličarna	_____ hrana in pijača
3. drogerija	_____ knjige
4. gostilna	_____ kozmetika
5. knjigarna	_____ obleke
6. restavracija	_____ pijača
7. slaščičarna	_____ sadje in zelenjava
8. trafika	_____ torte
9. trgovina	_____ cigarete
10. tržnica	_____ rože

2

Vadite po vzorcu. Povejte in napišite.

Po sadje in zelenjavo gremo na tržnico in v

Rože dobimo v

|| 3

Poslušajte in dogovorite.

1.

Moški in ženska

- a) bosta šla na tržnico.
- b) kupujeta sadje.
- c) prodajata zelenjavo.

2.

Gospa kupuje

- a) zelenjavo.
- b) sadje in zelenjavo.
- c) sadje.

3.

Gospod je v

- a) trafiki.
- b) trgovini.
- c) cvetličarni.

4.

Gospod je naročil

- a) malico.
- b) samo pijačo.
- c) kosilo.

5.

Gospod kupuje

- a) meso.
- b) pecivo.
- c) sendvič.

4

Oglejte si oba napisa in odgovorite, ali je res, ali ne.

ODPIRALNI ČAS TRGOVINE

Ponedeljek–petek: 10–18

Sobota: 10–13

Nedelje in prazniki: zaprto

	RES JE	NI RES
Trgovina je odprta vse dni v tednu.		
Za vikend je trgovina zaprta.		
V soboto je trgovina odprta krajši čas.		

KLET: ŽIVILA

PRITLIČJE: DROGERIJA, DARILNI PROGRAM, SVET IGRAČ

1. NADSTROPJE: ŽENSKI ODDELEK

2. NADSTROPJE: MOŠKI ODDELEK

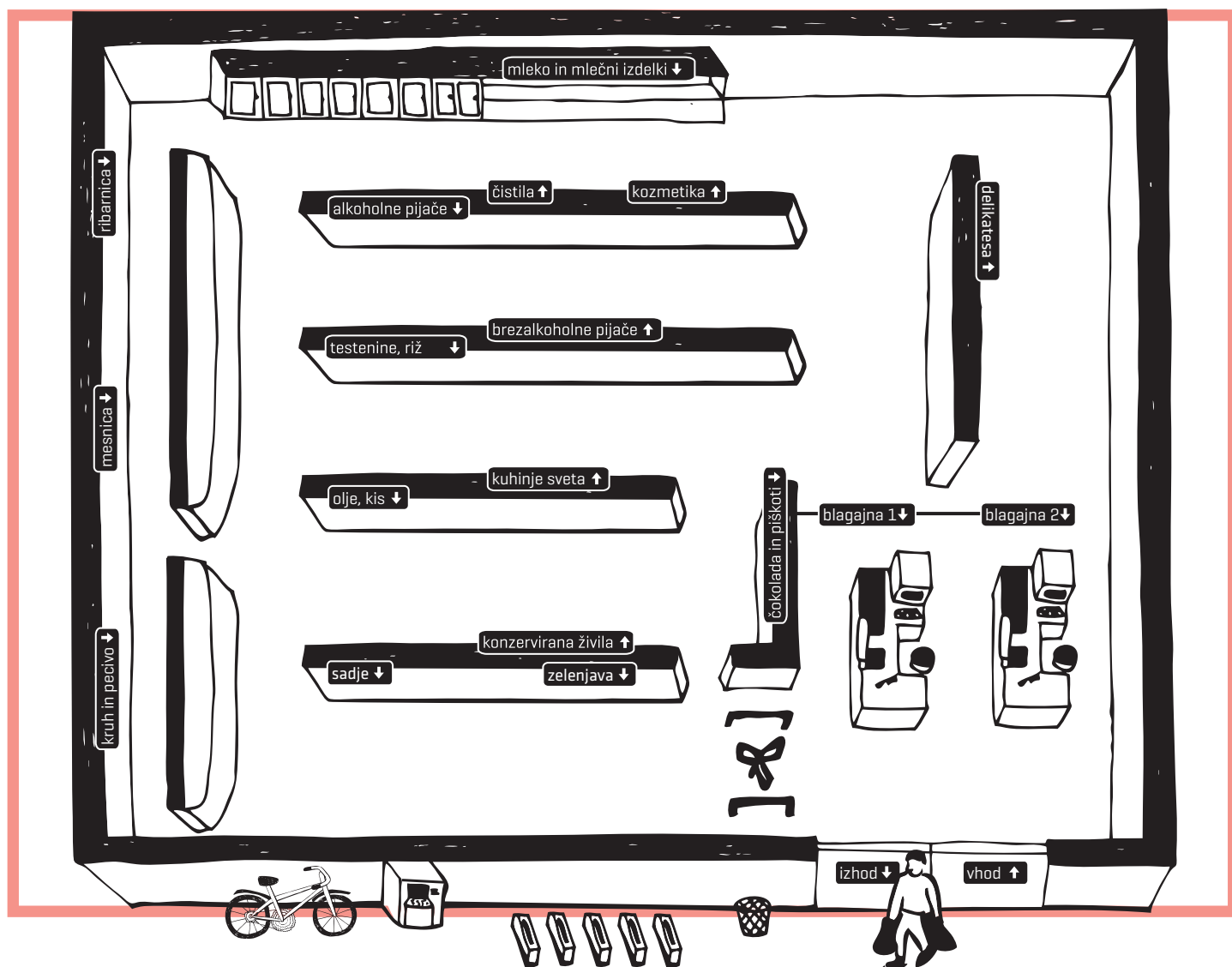
3. NADSTROPJE: OBLAČILA ZA OTROKE IN MLADE

4. NADSTROPJE: VSE ZA GOSPODINJSTVO

	RES JE	NI RES
Hrano prodajajo v kleti.		
Otroške igrače se dobijo v tretjem nadstropju.		
Kozmetiko prodajajo v pritličju.		
Ženska in moška oblačila dobite v drugem nadstropju.		
Gospodinjske aparate lahko kupite v najvišjem nadstropju.		

5

Kje je kaj? Odgovorite po vzorcih.

Kje imajo mleko in mlečne izdelke? V hladilniku zadaj.

Kje je sadje? Na začetku, pri vhodu.

Kje je kozmetika?

Kje imajo kruh?

Ali imajo hrano za živali?

Kje je bankomat?

6

Poslušajte pogovor in odgovorite.

Kje sta govorca?

.....

Kaj je naročil gost?

.....

7

V restavraciji. Oglejte si jedilni list in naročite. Pomagajte si z vzorci.

Rad bi

.....

Rada bi

.....

Zame prosim

.....

Kaj priporočate?.....

.....

Ali imate

.....

.....

8

Preberite recepte in napišite, kaj je treba kupiti.

RECEPT

PALAČINKE

Jajca stepemo, dodajamo mleko, moko, sol in pivo ter na olju ali maslu spečemo palačinke.

POTREBUJEM

jajca

GOVEJA JUHA

V hladno vodo damo korenje, zeleno, korenino peteršilja, malo pora in kolera-
bo, dodamo meso in kost. Dodamo
še čebulo, 3 stroke česna, list lovorja,
10 zrn črnega popra in posolimo. Kuha-
mo tri ure.

KROMPIRJEVA SOLATA

Krompir skuhamo in ohladimo. Olupi-
mo ga in ga narežemo na rezine, doda-
mo narezano šalotko, solimo, popramo
in dodamo kis in olje. Zmešamo
in dober tek. Če dodamo žlico majone-
ze, bo imela solata še boljši okus.

Vir: www.kulinarika.net, prir.

• • • Sami zapišite recept za sendvič.

9

Vadite po vzorcu.

Za palačinke rabim jajca, moko ...

10

Kaj rabite za svojo najljubšo jed? Povejte in napišite.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Oglejte si reklame različnih trgovin in primerjajte cene. Vadite po vzorcu.

Koliko stane kruh?

V Mercatorju stane , v

stane , v

pa

Kje je kruh najcenejši/bolj poceni?

Koliko stanejo jabolka?

• • • Kdo je najboljši ponudnik? Kje pa vi kupujete hrano? Zakaj?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

12

Poznate spodnje izraze? Pojasnite, kaj pomenijo, kje jih vidite ali slišite.

Alkcija

Ugodno

40 % popust

Razprodaja

Plačal 1 – dobi 2

Plačilo na obroke

Brezobrestno posojilo

Ugoden kredit

Gotovinski popust

Bruto cena

Neto cena

Davek na dodano vrednost

Napitnina

Zamenjava

Vračilo denarja

Pritožba

Mercator, najboljši sosed

Merkurjeve vroče cene

Petrol, energija za življenje

Oglejte si račun.

Mercator, d.d.

Dunajska cesta 107, Ljubljana

MAXIMARKET

Trg Republike 1, 1000 Ljubljana

Tel. 01/47-66-800, ID za DDV SI45884595

Blagajnik:

Številka računa Datum Ura
4565 6756/009/043 07.01.15 13:54

ŠTEVILKA 2062607000003
3838436229521
POKRIVALO ŽENSKO 22,95
popust 50% -11,48

ZNESEK 11,47

ARTIKLOV 1
POPUST 11,48
Maestro EUR 11,47
ŠT. RAČUNA 405
DATUM 07/01/2015
URA 13:53:38
AUTOR. KODA N46330

Dav.stop.	Osnova	DDV	Skupaj
22.0%	9,40	2,07	11,47

*4565 6756/009/043 07.01.15 13:55 AC-00

Hvala za nakup. Reklamacija blaga je
možna samo s predložitvijo računa.

----- www.modiana.si -----

Odgovorite na vprašanja.

Kakšen je bil popust?

Kako je bil račun plačan?

Kolikšen je bil davek?

Ali je možno zamenjati kupljeno?

Utemeljite.

- • • Napišite reklamacijo.

NUJNE SESTAVINE

REKLAMACIJA

- KUPEC
- NASLOV IN TELEFON
- IZDELEK
(kaj, kdaj in kje kupljeno)
- RAČUN
(številka, datum izdaje, višina)
- OPIS NAPAKE
- PREDLOG ZA REŠITEV
(npr. zamenjava, vračilo ...)
- KRAJ IN DATUM
- PODPIS

15

Kaj rečete, kje rečete? Povejte in napišite.

KAJ REČEM?

KJE REČEM?

A lahko pomerim te hlače?

V trgovini z oblekami.

Rada bi odprla račun.

Zanimam se za kredit.

Kakšni so plačilni pogoji?

Kaj priporočate?

Imate kaj za vegetarijance?

Dve karti za ob osmih.

V cvetličarni.

V trgovini.

Praktično vsak Slovenec ima v svoji denarnici vsaj eno trgovsko kartico. Začelo se je s trgovci in drogerijami, danes pa že v manjših trgovinah naletimo na t. i. programe zvestobe. Ponudniki očitno ne morejo več poslovati brez kartic, po podatkih tržnih raziskav pa so vseč tudi potrošnikom. Pa z njimi zares prihranimo?

MERCATOR PIKA

Za vsak nakup v vrednost 4 € dobite točko. Popust lahko uveljavite, ko zberete najmanj 90 točk (3 %), 6 % popusta pa lahko dobite, ko zberete 1250 točk. Popust lahko uveljavljate šest mesecev, in to pri vseh ali večini izdelkov, obstajajo pa tudi dodatni popusti pri določenih izdelkih. Kartico lahko uporabljate v Mercatorjevih trgovinah in pri 21 partnerjih.

TUŠ KLUB KARTICA

Točko dobite za vsak nakup v vrednosti 10 €. Popust lahko dobite pri določenih izdelkih, če zberete dovolj točk. Izdelki s popustom in trajanje popusta so določeni

v katalogu, lahko pa dobite dodatni popust pri mobilni telefoniji, nakupu goriva, potovanjih in vstopnicah za kino. Kartico lahko uporabljate v podjetjih Tuš Holdinga.

MERKURJEVA KARTICA ZAUPANJA

Če na kartici zberete 400 € ali več, lahko dobite 2 % popust. Najvišji popust je 5 % in ga lahko uveljavite, ko zberete najmanj 3.751 €. Popust lahko izkoristite v treh mesecih, in to pri vseh ali večini izdelkov, za nekatere izdelke pa lahko dobite dodatni popust. Kartico lahko uporabljate v Merkurjevih trgovinah.

ENKA

To kartico lahko uporabljate pri 23 različnih partnerjih, ki vsak zase določijo programe popustov, čas zbiranja in uveljavljanja popustov ter dodatne storitve in popuste.

Vir: <http://www.zps.si/trg-in-cene/trzni-pregled-in-cene/kartice-zvestobe.html?Itemid=309>; VIP št. 7-8/2011, str. 36 in 37, prir.

	Mercator Pika	Tuš klub kartica	Merkurjeva kartica zaupanja	EnKa
Najmanjša poraba je štiristo evrov.	☐	☐	☐	☐
Popust lahko uveljavite tudi za ogled filma.	☐	☐	☐	☐
Popust velja pol leta.	☐	☐	☐	☐
Popust velja samo za določene izdelke.	☐	☐	☐	☐
Popuste določajo trgovski partnerji.	☐	☐	☐	☐
Točka je vredna deset evrov.	☐	☐	☐	☐

S katero kartico po vašem mnenju največ prihranimo? Utemeljite odgovor.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Oglejte si video oglas in napišite besede, ki ste jih slišali in razumeli.

• • • Odgovorite.

Kje je gospa z reklame?

Kaj dela?

Kaj se zgodi pri blagajni?

Zakaj ne gre na bankomat?

Kaj bi potrebovala gospa?

ALI VESTE ...

- ... da morate ob nakupu izdelkov oziroma plačilu storitve zahtevati račun?
- ... da lahko blago z napako reklamirate v dveh mesecih od nakupa?
- ... da lahko izdelek, ki ste ga kupili prek spleta, vrnete prodajalcu?
- ... da se lahko v zvezi s potrošniškimi pravicami obrnete na Zvezo potrošnikov Slovenije, <http://www.zps.si/>?

8 OKOLJE IN PROSTOR

Naravno okolje, živali, rastline, Čas in vreme

CILJI

Udeleženci spoznajo poimenovanja pojavov v naravnem okolju in jih znajo preprosto opisati. Spoznajo svoje neposredno naravno okolje. Seznanjeni so s pojmi v zvezi s časom in vremenom.

VIRI

- Slike naravnega okolja
- Turistične brošure
- Slike živali in rastlin
- Botanični vrt
- Brošure o ločevanju odpadkov
- Ločevanje odpadkov
- Varčevanje z vodo
- Varčevanje z električno energijo
- Koledar
- Vremenska napoved iz (lokalnega) časopisa ali spleta
- Vremenska napoved ARSO
- Vremenska napoved na MMC RTV

PREDLAGANE DEJAVNOSTI

NIŽJA RAVEN

Udeleženci se naučijo poimenovanja različnih pojavov v okolju.

Udeleženci se naučijo poimenovanja nekaterih živali. Povedo, katere živijo na kmetiji in katere imamo lahko v bloku.

Spoznajo zelenjavni vrt.

Povedo, kaj se dela na vrtu in kdaj.

Prepoznajo različne znake v zvezi z varovanjem okolja.

Opišejo sliko. Poimenujejo »onesnaževalce« okolja.

Učitelj prinese aktualni koledar, udeleženci ob njem dopolnijo imena dni in mesecev. Mesece razporedijo po letnih časih.

Udeleženci spoznajo poimenovanja vremenskih pojavov in preberejo vremensko napoved za naslednji dan (glej Viri zgoraj).

• • • VIŠJA RAVEN

Povedo in napišejo, kaj je dobro in kaj slabo, če imaš psa (dopolnijo preglednico).

Udeleženci rešijo nalogo, kako ločevati odpadke (za spletno stran glej Viri zgoraj).

Udeleženci spoznajo nasvete in navodila v zvezi z varčevanjem vode in energije (glej Viri zgoraj).

Udeleženci na podlagi besedila navedejo aktivnosti v posameznih letnih časih. Povedo, kako je v deželi, iz katere prihajajo.

Poslušajo vremensko napoved na MMC TV (glej Viri zgoraj).

INFORMIRAJTE O ...

V Sloveniji se odpadki ločujejo, smeti se odlagajo v ustrezne zabojnike (t. i. ekološki otoki). V naravi se večinoma ne sme kuriti ognja.

GRADIVO ZA UDELEŽENCE

1

Oglejte si slike. Kaj vidite? Napišite besede.

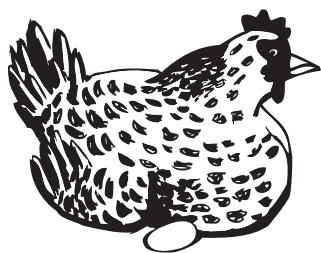
DOLINA • GORA • GOZD • HRIB • TRAVNIK • KMETIJA • MORJE • NJIVA • REKA • VAS

2

Na slikah so različne živali. Poimenujte jih.

MAČKA • PES • PAPIGA • RIBA • KRAVA • KONJ •
ZAJEC • PRAŠIČ • KOKOŠ • KANARČEK

.....

.....

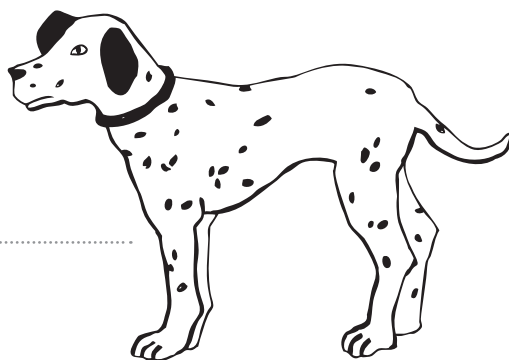
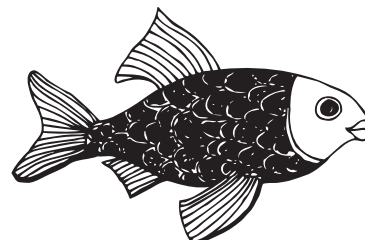
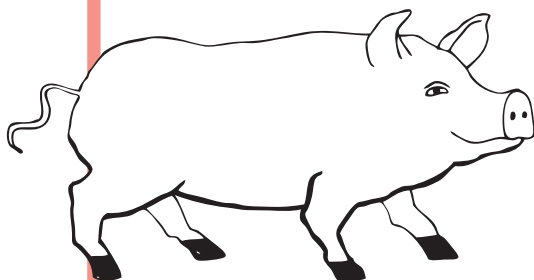
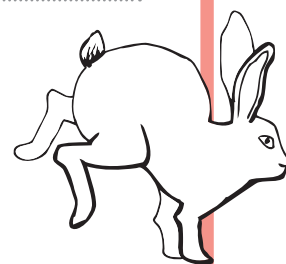
.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3

Odgovorite.

Katere živali živijo na kmetiji?

.....

Katere živali imate lahko v bloku?

.....

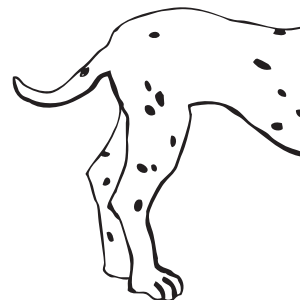
Kako je treba skrbeti za domače živali?

.....

4

• • • Kaj je dobro (+) in kaj slabo (-), če imate psa. Dopolnite po vzorcu.

	+	-
PROSTI ČAS	S psom aktivno preživljaš prosti čas. Veliko si v naravi.	
HRANA		Pasja hrana je zelo draga.
DRUŽBA		

6

Kje je kaj na zelenjavnem vrtu. Napišite.

SADNO DREVJE • ROŽE • ZELENJAVA • TRAVA • GRM

Na vrtu gojimo

Spomladi sadimo in sejemo.

Poleti

Jeseni

Pozimi zelenjavni vrt počiva.

7

Kaj pomenijo znaki na tabli? Pripovedujte po vzorcu. Uporabite besede:

KURITI OGENJ • PRATI AVTO • VOZITI KOLO • METATI SMETI •
TRGATI ROŽE • LOVITI ŽIVALI

Prepovedano je kampirati.

Prepovedano je

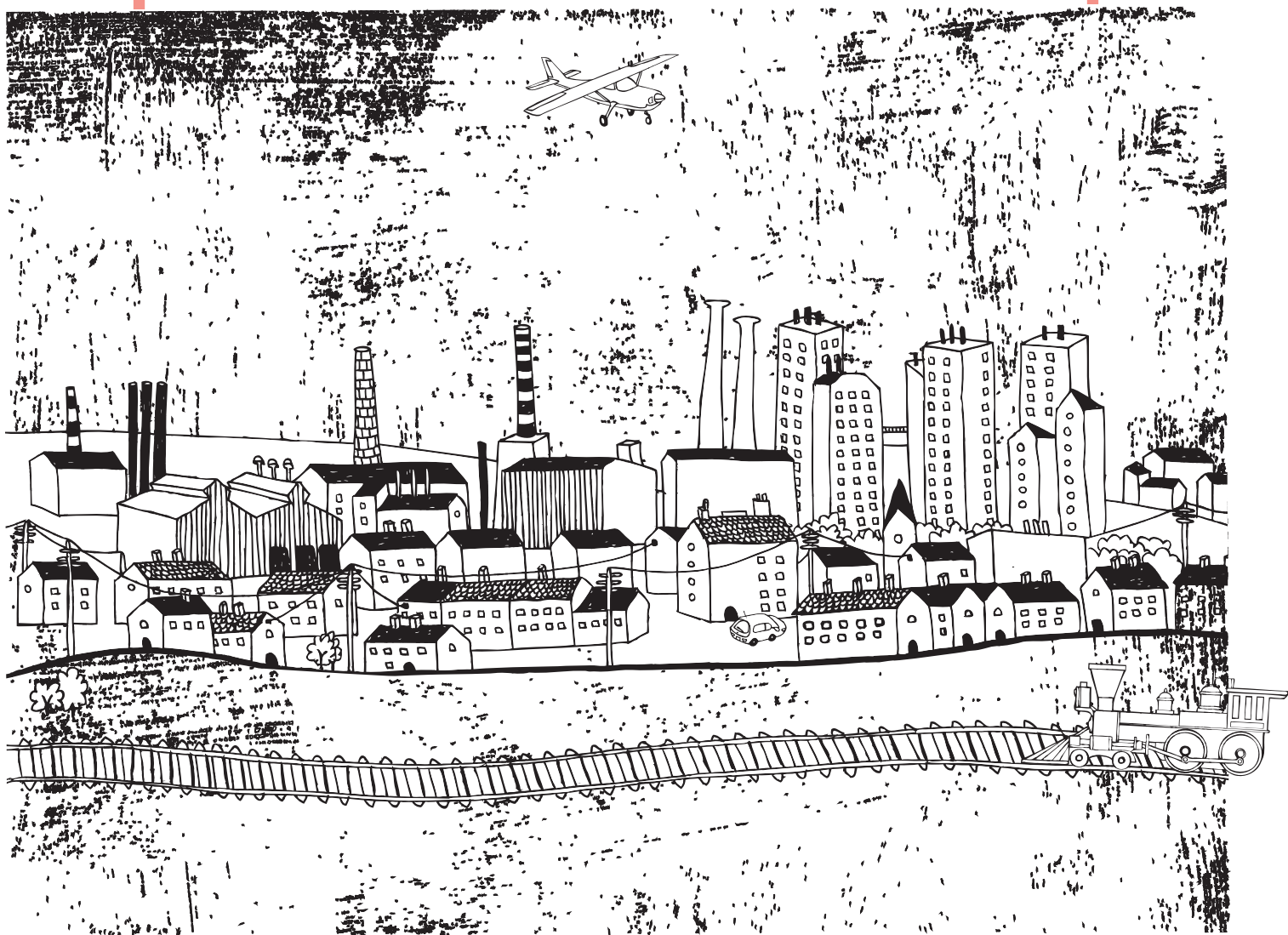
Ni dovoljeno

Tukaj ne smemo

8

Kaj je na sliki? Opišite sliko in pri tem uporabite spodnje besede.

MESTO • GOST PROMET • SLAB ZRAK • ONESNAŽENJE • ODLAGALIŠČE
ODPADKOV • INDUSTRIJA • TOVARNA • ŽELEZNICA • LETALO

9

- • • Na spletni strani preberite, kako je treba ločevati odpadke. Iz besedila izpišite, kaj sodi v spodnje zabojnike?

STEKLO	PAPIR	EMBALAŽA	BIOLOŠKI ODPADKI

10

- • • Oglej si spletno stran o varčevanju z vodo in odgovorite.

Katere nasvete glede varčevanja vode že upoštevate?

Katere nasvete bi še lahko upoštevali?

• • • Kako je pametno ravnati? Povežite.

1. Dobro zapirajmo pipe	___ in če se le da na obe strani papirja.
2. Radiatorjev	___ in, kadar lahko, uporabljajmo hladno vodo.
3. Ko odhajamo z delovnega mesta,	___ in pipe dobro tesnili.
4. V klimatiziranih prostorih	___ naj bodo okna zaprta.
5. Različne vrste odpadkov	___ ne pokrivamo.
6. Namesto dvigala raje	___ ugasnimo luči in izklopimo vse porabnike elektrike.
7. Računalnik uporabljajmo	___ uporabljajmo stopnice.
8. Tiskajmo le nujno potrebne dokumente	___ varčno.
9. Poskrbimo, da bodo WC-kotlički	___ ločujmo po navodilih.

• • • Dodajte še kakšen svoj nasvet.

.....

.....

.....

.....

.....

12

Oglejte si koledar in ga dopolnite.

MESEC	DAN V TEDNU
MAREC	30 Ponedeljek
	1
	Petek

13

Imena mesecev razporedite v ustrezne letne čase:

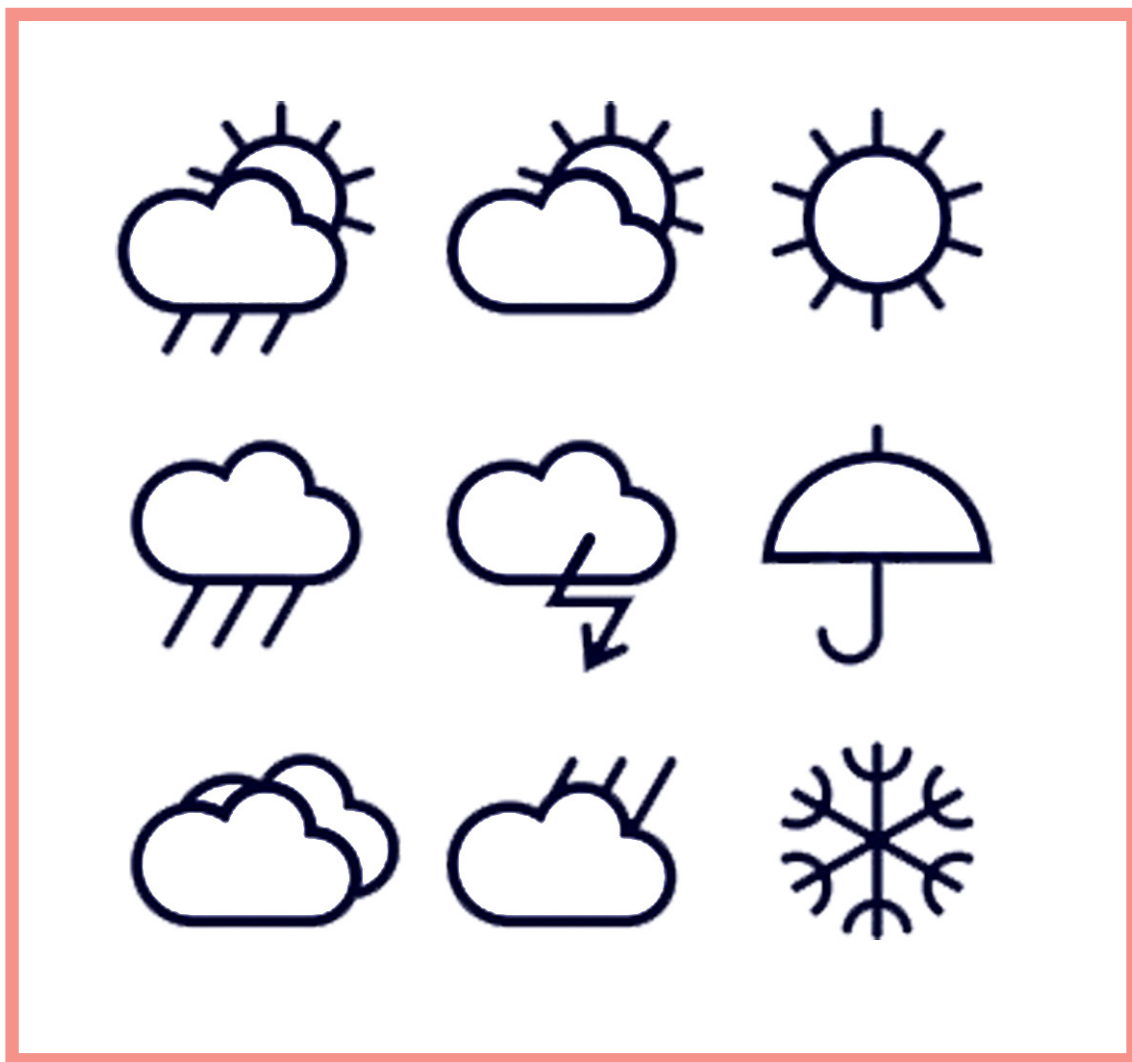
APRIL • AVGUST • DECEMBER • FEBRUAR • JANUAR • JULIJ •
JUNIJ • MAJ • MAREC • NOVEMBER • OKTOBER • SEPTEMBER

POMLAD	POLETJE	JESEN	ZIMA

14

Povežite besede in simbole.

SONCE • DEŽ • SNEG • NEVIHTA • OBLAK • MEGLA • TOČA

Kakšno je vreme? Iz zgornjih besed po vzorcu naredite nove besede.

Danes pada dež. Danes dežuje. Imamo deževno vreme.

Danes sije sonce. ...

15

Na spletu ali v časopisu si oglejte vremensko napoved.

Kakšno bo vreme jutri? Povejte in napišite.

• • • Oglejte si in poslušajte vremensko napoved.

Kakšno je bilo vreme danes?

Kakšna je napoved za jutri?

8 OKOLJE IN PROSTOR

Orientacija Promet

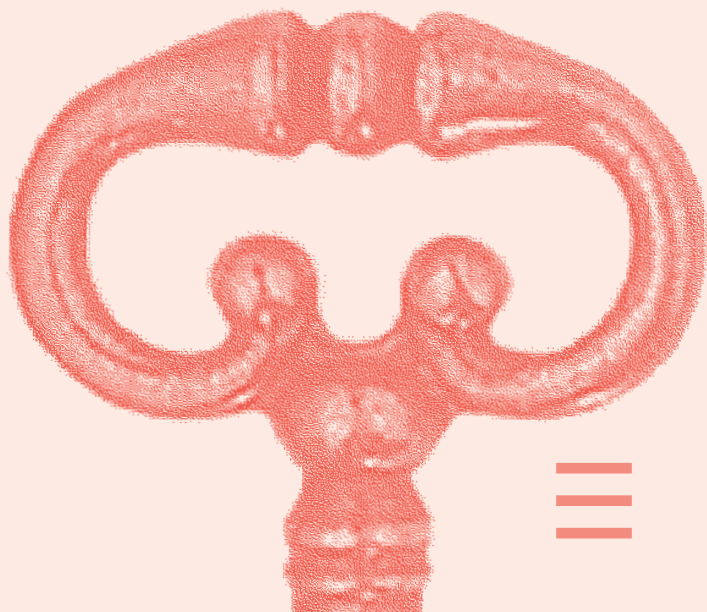
CILJI

Udeleženec pozna poimenovanja, povezana s prometom, npr. poimenovanja prevoznih sredstev. Razume zelo preprosta besedila v zvezi s prometom (obvestila). Pri prometu je velik del nalog namenjen voznikom.

VIRI

- Zemljevidi, načrti mest
- Sheme prevozov (avtobusne linije), vozni redi, ceniki
- Vozni red Ljubljana–Zidani Most
- Shema linijskega mestnega prometa Kranj (na koncu strani)
- Razmere na cesti
- Prometni znaki
- Varna vožnja

PREDLAGANE DEJAVNOSTI

NIŽJA RAVEN

V sliko vpišejo poimenovanja
v zvezi s prometom.

V sliko vpišejo poimenovanja
predmetnosti na železniški postaji.

Poslušajo objave na železniški postaji.
Odgovarjajo na vprašanja ob posnetkih.

Ogledajo si vozni red vlakov in avtobusov
ter znajo v njih najti zase uporabne
informacije (za nalogi 5 in 6 glej Viri zgoraj)

Povezujejo vprašanja in odgovore
v zvezi s prometom, potovanji.
Po vzorcih povedo, kako se v njihovem
kraju pride od točke A do točke B ...

Na zemljevidu kraja poiščejo lokacije.

Povedo, kaj pomenijo prometni znaki.

Seznani se z omejitvami hitrosti
v Sloveniji.

Poslušajo prometna obvestila.
Imenovane lokacije poiščejo
na zemljevidu.

• • • VIŠJA RAVEN

Opisujejo poti od ene do druge lokacije.

Povežejo dele trditev v zvezi
s prometnimi predpisi.

BESEDILA ZA POSLUŠANJE

1.

Lokalni vlak iz Metlike in Novega mesta prihaja na prvi tir.

2.

Sava ekspres iz Beograda, Vinkovcev, Zagreba, Dobove, Zidanega mosta, ki nadaljuje pot proti Jesenicam, Beljaku, Münchnu, z rednim prihodom v Ljubljano ob 16. uri 10 minut ima ob prihodu 20 minut zamude. Potnike prosimo za razumevanje.

3.

Potnike obveščamo, da zaradi del na železniških tirih med Divačo in Sežano promet na tem odseku poteka z avtobusom.
Potnike prosimo za razumevanje.

(Besedila od 1.-3. se nanašajo na **4. nalogo** v gradivu za udeležence.)

4. Prometne informacije

Zaradi prometne nesreče je na dolenski avtocesti med Ivančno Gorico in Višnjo Goro v smeri Ljubljane zaprt prehitevalni pas. Voznike opozarjamo na zgoščen promet.

5. Prometne informacije

Predor Karavanke bo zaradi vzdrževalnih del zaprt danes med 18. uro zvečer in 6. uro zjutraj.

6.

Zaradi okvare tovornega vozila je na primorski avtocesti na priključku Logatec v smeri proti Kopru močno oviran promet.
Voznike opozarjamo na možnost naleta.

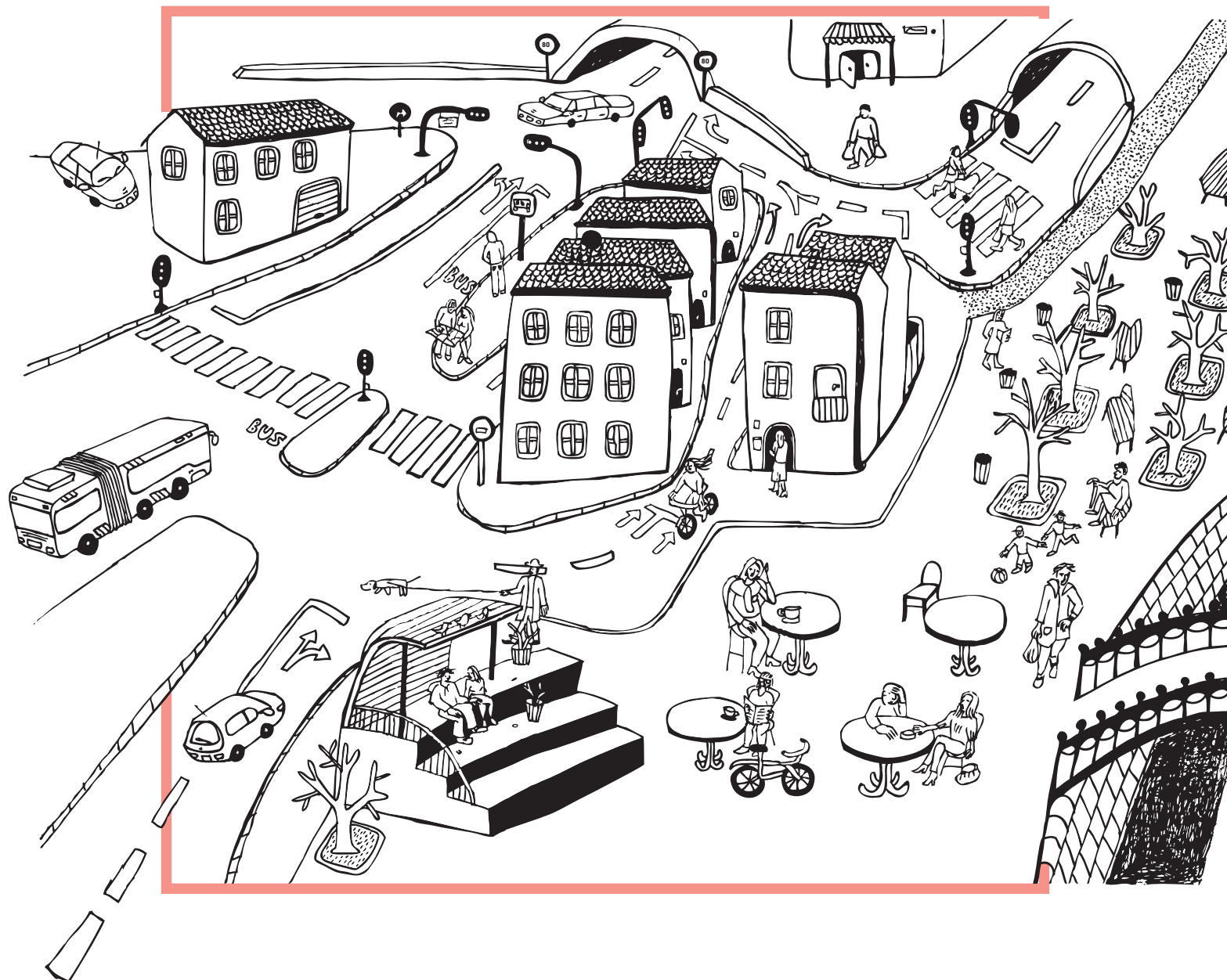
(Besedila od 4.-6. se nanašajo na **13. nalogo** v gradivu za udeležence.)

GRADIVO ZA UDELEŽENCE

1

Oglejte si slike. Kaj vidite? Napišite besede.

CESTA • ULICA • MOST • KRIŽIŠČE • SEMAFOR • PREHOD ZA PEŠCE • PLOČNIK •
PREDOR • PARK • PROMETNI ZNAK • KOLESARSKA STEZA • AVTOBUSNA POSTAJA •
AVTO • AVTOBUS • PEŠEC • KOLESAR

2

Kje je kaj na sliki? Nadaljujte po vzorcu.

Park je ob reki.

Reka je na desni.

Most je ...

Hiše so ...

Predor je ...

Na levi je ...

3

Kaj vidite na sliki? Poimenujte.

ŽELEZNIŠKA POSTAJA • VLAK • TIR • PERON • URA • POTNIK • VOZNI RED

4

Poslušanje informacije. Kje jih slišite?

Odgovorite na vprašanja.

1. Na kateri tir pripelje vlak iz Metlike?

.....

2. Koliko zamude ima v Ljubljani vlak, ki prihaja iz Zagreba?

.....

Kam bo vlak odpeljal iz Ljubljane?

.....

3. Kje namesto vlaka vozi avtobus?

.....

5

Oglejte si vozni red vlakov in odgovorite na vprašanja.

Spletno mesto uporablja piškotke za zagotavljanje boljše uporabniške izkušnje in spremljanje statistike obiska. - [Podrobnosti](#)

Beograd

Vozni red

Vozni red velja od 14. 12. 2014 do 12. 12. 2015

Ljubljana - Beograd

Postaja	MV 415	MV411
Ljubljana	8.25	21.05
Zidani Most	9.17	22.02
Dobova	10.13	22.58
Zagreb Gl.Kol.	10.45	23.30
Beograd	17.32	05.52

Opombe:
Za postaje v Sloveniji je naveden čas odhoda vlaka s postaje, pri tujih postajah je naveden čas prihoda vlaka na postajo.

Beograd - Ljubljana

Postaja	MV 414	MV410
Beograd	11.03	21.30
Zagreb Gl.Kol.	18.37	4.50
Dobova	19.09	5.22
Zidani Most	20.04	6.25
Ljubljana	20.56	7.21

Preberite še

- InterRail
- 70% popust za mlade
- Z vlakom do letališč in pristanišč
- Prodajna mesta vozovnic
- Rent-a-car

Vir: <http://www.zps.si/trg-in-cene/trzni-pregled-in-cene/kartice-zvestobe.html?Itemid=309>; VIP št. 7-8/2011, str. 36 in 37, prir.

Kolikokrat na dan lahko potujete v Beograd?.....

Kdaj odpelje zjutraj vlak v Beograd?.....

Koliko časa traja vožnja od Ljubljane do Beograda?

6

Oglejte si načrt prog mestnega prometa v Kranju na spletni strani Alpetourja in odgovorite na vprašanja.

S katerim avtobusom se boste peljali z železniške na avtobusno postajo?

S katerim avtobusom se boste iz centra peljali do OŠ Simona Jenka?

S katerim avtobusom boste prišli do pokopališča?

Z avtobusne postaje se z avtobusom št. 8 peljete proti železniški postaji.

Katera je zadnja postaja v tej smeri?

Na avtobus št. 11 vstopite pri zdravstvenem domu. Radi bi prišli na Primskovo.

Katera je zadnja postaja v tej smeri?

7

Kako se pride do ... ? Povežite vprašanja in odgovore.

1. Kako se pride do pošte?

— Danes nimate nobenega vlaka več.

2. Kdaj je naslednji vlak za Novo mesto?

— Eno povratno do Kopra.

3. Kdaj odpelje avtobus za Škofjo Loko?

— Greste čez park, nato čez cesto, pošta je v prvi ulici na desni, v Gosposki.

4. Kje je avtobusna postaja?

— Pri semaforju zavijete levo, potem greste do konca ulice. Postaja je na desni.

5. Kje je bankomat?

6. Želite, prosim?

— Ravno zamudili ste ga. Naslednji gre čez pol ure.

— Ni daleč. Pri Mladinski knjigi je eden, eden je pa nasproti tržnice.

Kako pa je kraju, kjer živite? Vadite po vzorcih.

Kako se pride od ... do ...?

- • • Oglejte si zemljevid Kočevja in opišite pot od ... do ...

...od železniške postaje do upravne enote... ..

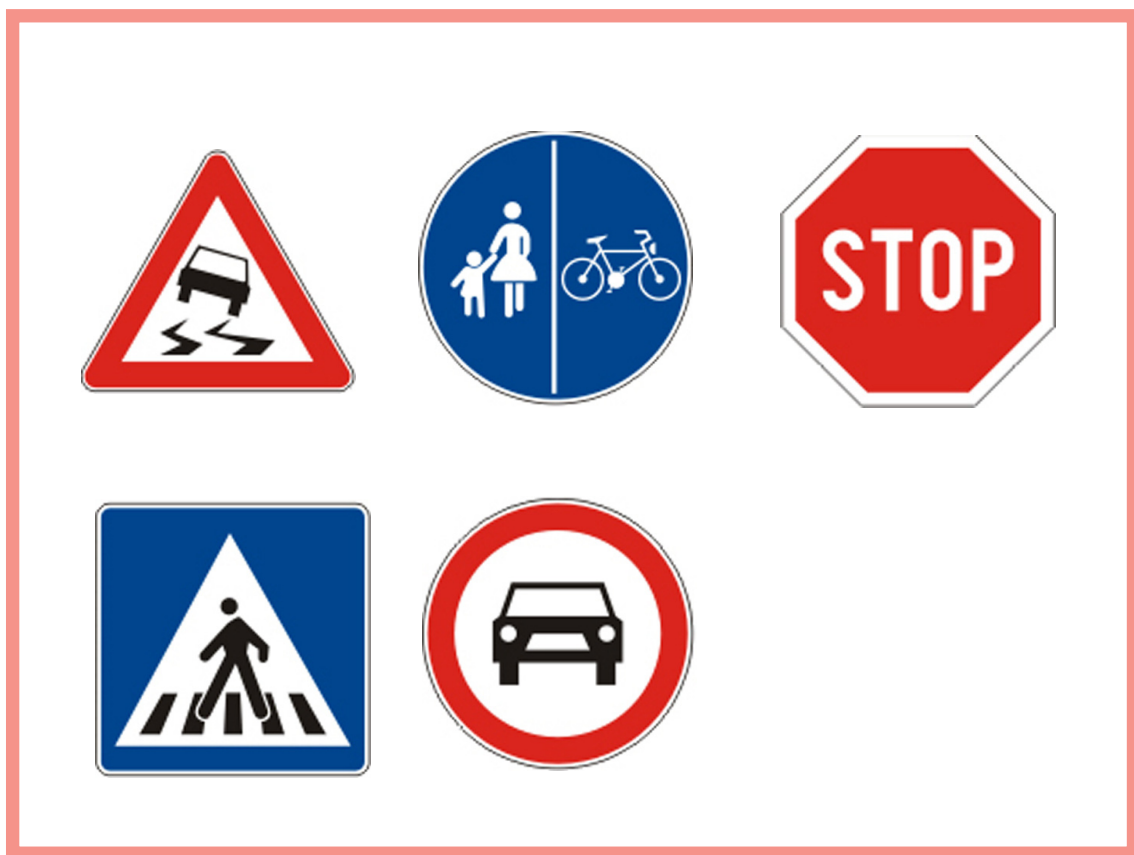
...od pošte do knjižnice... ..

...od vrtca do osnovne šole... ..

...od veterinarske postaje do lekarne... ..

9

Kaj pomenijo naslednji prometni znaki? Povežite znake in besedila.

- 1 Cesta je spolzka.
- 2 Tukaj je treba ustaviti.
- 3 Pot za pešce in kolesarje.
- 4 Prehod za pešce. Voziti je treba počasi.
- 5 Avtomobili tu ne smejo voziti.

10

Za voznike. Kaj pomenijo naslednja obvestila?
Povejte in napišite po vzorcih iz prejšnje naloge.

.....

.....

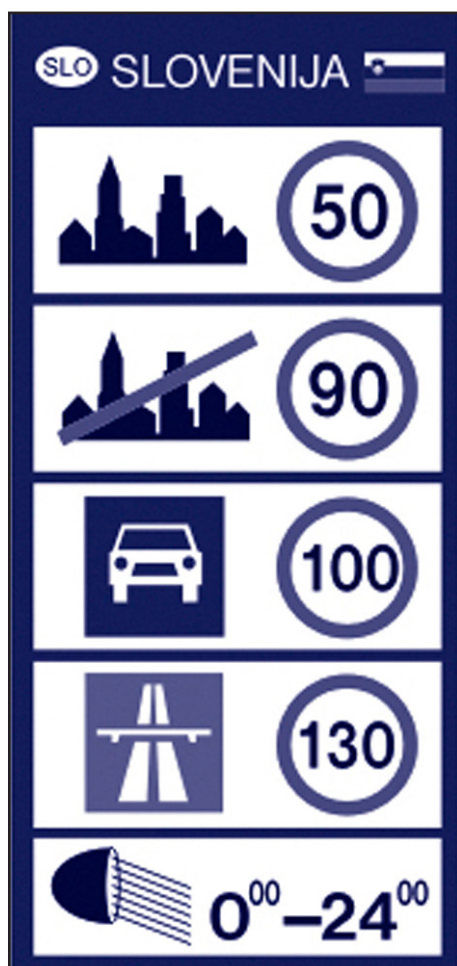
.....

.....

.....

... na avtocesti?

.....

... v naselju?

.....

... na hitrih cestah?

.....

... zunaj naselja?

.....

12

• • • Kaj morajo vedeti vozniki? Povežite.

1. Obvezna je uporaba	_____ 0,5 g na kg krvi oz. 0,24 mg
v litru izdihanega zraka.
2. Otroci morajo sedeti v	_____ do 12. leta oz. do višine 150 cm.
3. Promet v Sloveniji poteka	_____ vinjeto.
4. Tudi podnevi je treba voziti	_____ otroških sedežih.
5. Uporaba otroških sedežev
je obvezna	_____ po desni strani.
6. Za voznike je še dovoljena
vrednost alkohola	_____ s prižganimi lučmi.
_____ varnostnih pasov.
7. Za vožnjo po avtocesti
je treba imeti	_____

13

Poslušajte in odgovorite na vprašanja.

Imenovane lokacije poiščite na zemljevidu Slovenije.

1. V kateri smeri je zapora na dolenjski avtocesti? _____
2. Od kdaj do kdaj je zaprt karavanški predor? _____
3. Kje se je pokvaril tovornjak? _____

9 SLOVENSKA DRUŽBA IN USTAVNA UREDITEV

Slovenska družba in ustavna ureditev Slovenija in EU

CILJI

V nadaljevalnem tečaju udeleženci pridobijo osnovno besedišče s področja politike in se seznanijo z nekaterimi informacijami glede ureditve slovenske države ter mednarodnih povezav.

VIRI

- Zemljevid Slovenije, vpisanih nekaj večjih mest, sosednje države ...
- Osnovni podatki o Sloveniji (e-uprava)
- Slike slovenske zastave in grba, parlamenta; evropska zastava, znak za evro
- Državni simboli
- Državni zbor RS
- Politični sistem
- Ustava RS v stripu
- Zemljevid EU v slovenščini
- Uradni portal Evropske unije

PREDLAGANE DEJAVNOSTI

NIŽJA RAVEN

Udeleženci na spletni strani e-uprave poiščejo podatke o Sloveniji (glej Viri zgoraj).

Udeleženci predstavijo glavne podatke o svojih državah.

Udeleženci poslušajo slovensko himno (glej Viri zgoraj, Državni simboli).

Udeleženci se seznanijo še z drugimi državnimi simboli (zastava, grb) in predstavijo svoje.

Udeleženci povezujejo besede in definicije.

Udeleženci se naučijo slovenska imena držav EU (glej Viri zgoraj), poimenovanja za njihove prebivalke in prebivalce ter jezike.

• • • VIŠJA RAVEN

Udeleženci podrobneje predstavijo svoje države – če so v skupini predstavniki istih držav, lahko v parih ali skupinsko.

Udeleženci na spletni strani poiščejo aktualne informacije o Državnem zboru (glej Viri zgoraj).

Udeleženci se pogovarjajo o političnih razmerah v svoji občini.

Udeleženci ugotavljajo prednosti in slabosti članstva v EU.

INFORMIRAJTE O ...

Udeležence se seznani s pravico do udeležbe na lokalnih volitvah, če imajo dovoljenje za stalno bivanje.

1

Osebna izkaznica Slovenije. Na spletni strani e-uprave poiščite in napišite podatke za ...

- starost Slovenije:
- velikost Slovenije:
- število prebivalcev in prebivalk:
- glavno mesto:
- večja mesta:
-
- najvišji vrh:
- uradni jezik/uradne jezike:
-
- denarno enoto:
- sosednje države:
-
- državno ureditev:
-
- predsednika države:

2

Predstavite svojo državo. Vadite po vzorcih.

- Moja država je večja/manjša kot Slovenija.
- Ima ... prebivalcev in prebivalk.
- Glavno mesto je ...
- Pri nas govorimo ...

3

Poslušajte slovensko himno in odgovorite na vprašanja.

O čem govori besedilo himne?

.....

Kdo ga je napisal?

Koliko je staro to besedilo?

.....

Katere državne simbole še poznate?

.....

.....

.....

Predstavite simbole države, iz katere prihajate.

.....

.....

.....

4

Povežite izraze. Ali veste, kaj pomenijo?

1. državni zbor

— demokratična republika

2. ustavna ureditev

— predsednik, ministri

3. vlada

— stranke, poslanci

4. volitve

— volilna pravica

5. zakonodaja

— zakon o tujcih

.....

5

Kaj je na slikah?

- • • Poiščite informacije na spletni strani Državnega zbora RS in odgovorite.

Koliko poslancev in poslank je v Državnem zboru RS?

Katere stranke ga sestavljajo?

Kateri manjšini imata svojega poslanca?

Kdo je predsednik/predsednica Državnega zbora, kdo so podpredsedniki/
podpredsednice?

6

- • • Kaj pa vaša občina? Preverite in odgovorite.

V kateri občini živite?

.....

Kdo je vaš župan oz. županja?

.....

Katera stranka ima največ članov v občinskem svetu?

.....

Ali ste zadovoljni z delom občinskih uradnikov? Utemeljite odgovor.

.....

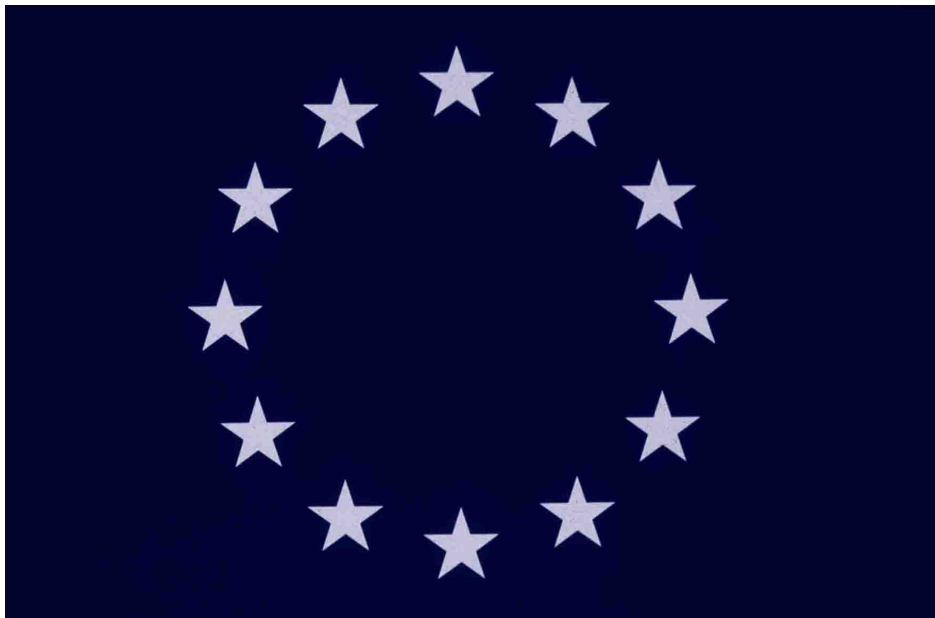
.....

.....

7

Slovenija in Evropska unija.

Na portalu EU poiščite, katere države so članice Evropske unije.

8

Vadite po vzorcih.

V Avstriji živijo Avstrijke in Avstrijci. Govorijo nemško.

V Belgiji živijo Belgijke in Belgijci. Govorijo francosko in nizozemsko.

...

9

- • • Slovenija je članica EU od leta 2004.

Kaj je po vašem mnenju pri tem dobro (+) in kaj slabo (-)? Napišite po vzorcih.

+

Vsi plačujejo z evrom.

-

Kulturne razlike se ne upoštevajo dovolj.

ALI VESTE ...

... da lahko tujci s stalnim prebivališčem volijo na lokalnih volitvah (župana, člane občinskega sveta itd.)?

9 SLOVENSKA DRUŽBA IN USTAVNA UREDITEV Mediji

CILJI

Udeleženci se seznaniijo z možnostmi pridobivanja informacij v različnih medijih in pridobijo osnovno besedišče s področja različnih medijev.

VIRI

- Tiskani časopisi (dnevniki), revije in lokalni časopisi
- Posnetki TV-novic
- Multimedijski portal RTV
- Spletna stran za osebe z različnimi oviranostmi (oddaje so podnaslovljene itd.)

PREDLAGANE DEJAVNOSTI

NIŽJA RAVEN

Udeleženci spoznajo poimenovanja medijev.

Odgovorijo na vprašanja o uporabi različnih medijev.

Udeleženci si ogledajo lokalni časopis in ugotovijo (poimenujejo, zapišejo) rubrike in primerjajo s časopisom, ki ga berejo v svojem jeziku.

• • • VIŠJA RAVEN

Udeleženci opišejo medij po vzorcu.

Udeleženci izpolnijo graf s podatki iz besedila.

Udeleženci sami izvedejo anketo.

Udeleženci v skupini izdelajo prvo stran svojega časopisa in jo predstavijo (skupaj predstavniki istih držav).

Udeleženci poslušajo kratke RTV-novice, učitelj pripravi vaje za razumevanje glavnih točk besedila.

INFORMIRAJTE O ...

RTV-naročnino plačujejo skoraj vsi uporabniki električnega omrežja.

Radijski in TV-sprejemnik je treba prijaviti.

Oddaje v tujih jezikih imajo podnapise, filmi so sinhronizirani izjemoma (otroški filmi in risanke).

1

Po vzorcu napišite opise (definicije).

MEDIJ	• • • OPIS
Časopisi in revije	V časopisu beremo novice, vremensko napoved in TV-spored. ...
Radio	
Televizija	
Splet	

Kateri medij je najstarejši, kateri najmlajši?

2

Odgovorite.

Katere medije spremljate v Sloveniji?

.....

Ali poznate kakšne slovenske časopise? Katere?

.....

Ali gledate TV? Katere oddaje?

.....

Ali poslušate radio? Kdaj? Katere oddaje?

.....

Imate internet? Za kaj ga uporabljate?

.....

- • • Kateri mediji so v Sloveniji najbolj popularni?

Preberite spodnje besedilo in dopolnite graf.

torek, 17. 2. 2015

časopis

Kateri mediji so v Sloveniji najbolj popularni?

Med tednom kraljujeta radio in splet ...

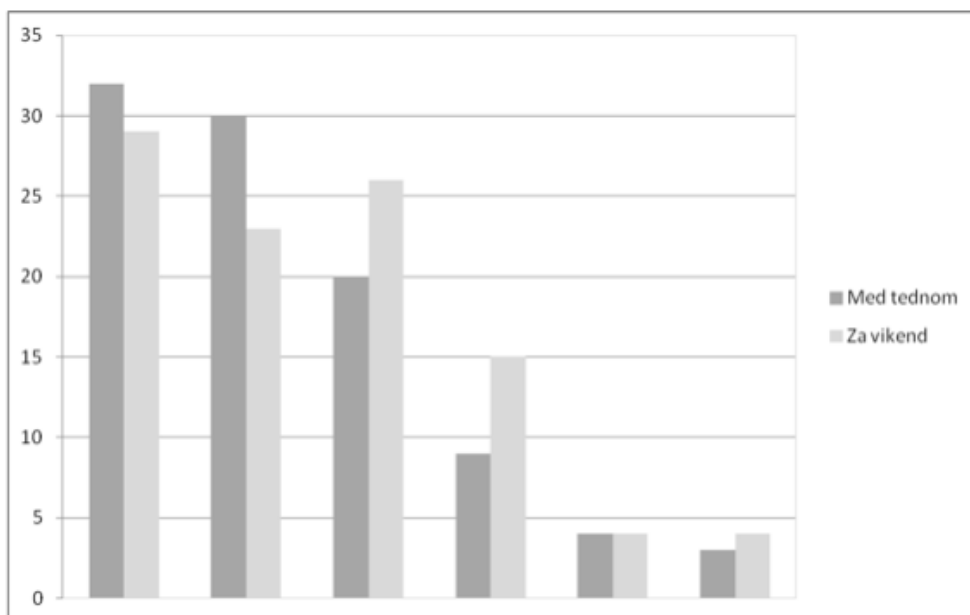
Med delovnim tednom slovenski uporabniki sicer dnevno največ časa namenijo poslušanju radia (32 odstotkov), v povprečju trideset odstotkov časa preživijo ob uporabi spletnih medijskih vsebin, spremljanju rednih televizijskih programov namenijo dvajset odstotkov svojega medijskega časa, z devetimi odstotki sledita gledanje DVD-jev in videoposnetkov. Dnevni časopisom preostanejo štirje, revijam pa trije odstotki.

... konec tedna pa televizija

Medijska poraba se ob koncih tedna nato spremeni, predvsem v korist televizije, vendar pa kljub temu internet s 23 odstotki ostaja med prvimi tremi medijskimi vsebinami. Poslušanju radia je namenjenega 29 odstotkov časa, spremljanju rednega TV-programa pa 26 odstotkov. DVD-jem in videu uporabniki namenjajo petnajst, dnevnim časopisom in revijam pa po štiri odstotke časa.

Vir: <http://slovenskenovice.si/novice/slovenija/medije-vse-bolj-spremljamo-prek-spleta>, dostop 17. 2. 2015, pri.

V graf vpišite podatke: vrsta medija in % uporabe.

4

- • • Naredite podobno anketo med udeleženci vašega tečaja. Napišite si vprašanja po vzorcih iz naloge 2 in predstavite ugotovitve.

-?
-?
-?
-?
-?

10 SLOVENSKA KULTURA, ZGODOVINA IN TRADICIJA

Zemljepis in zgodovina

Slovenska kultura in kulturne ustanove

Slovenska tradicija, prazniki in praznovanja

CILJI

Udeleženci spoznajo nekatera osnovna poimenovanja geografskih enot Slovenije, nekatere njene značilnosti in posebnosti, temeljne pojme iz slovenske kulture, nekatere osebnosti in dogodke, pomembne za slovensko zgodovino. Seznanijo se tudi z vrednotami, povezanimi s kulturo in tradicijo.

Ta enota je namenjena informiranju, zato ne pričakujemo, da bi udeleženci programa aktivno obvladali besedišče in sporazumevalne vzorce.

VIRI

- Zemljevid Slovenije
- Prazniki v Sloveniji
- Fotografije, slike, filmi šeg, zlasti v lokalnem okolju (veselice, žegnanja ...)
- Informativne brošure, programi različnih prireditev v lokalnem okolju

PREDLAGANE DEJAVNOSTI

NIŽJA RAVEN

Preberejo besedilo in spoznajo osnovne geografske podatke o Sloveniji.

Po vzorcu predstavijo svojo državo.

Udeleženci se seznaniijo s prazniki v Sloveniji na spletni strani Vlade RS (glej Viri zgoraj).

Po vzorcu predstavijo praznike v svojih državah.

Udeleženci se seznaniijo s slovenskimi simboli.

Udeleženci spoznajo nekatere slovenske osebnosti (kdo so bile, kdaj so živele, zakaj so pomembne).

• • • VIŠJA RAVEN

Povedo, kaj je na kateri strani neba.

Udeleženci se seznaniijo z nekaterimi pomembnimi zgodovinskimi dogodki (samo poimenovanja).

Udeleženci predstavijo pomembne zgodovinske dogodke držav, iz katerih prihajajo.

Udeleženci berejo besedila in rešijo nalogo. Naloga 6 se natisne na 2 lista.

Udeleženci se seznaniijo z nekaterimi stereotipi, ki naj bi veljali za Slovence.

Udeleženci predstavijo stereotipe o prebivalcih dežele, iz katere prihajajo.

Udeleženci povedo kakšen vic o Slovencih (na podlagi besedila) ali o sebi.

Udeleženci se udeležijo kakega kulturnega dogodka.

Predstavijo znane osebnosti iz svoje države.

1

Preberite besedilo. Krepko označene besede poiščite na zemljevidu Slovenije.

Slovenija meri 20.273 km². Je srednjeevropska država. Meji z **Avstrijo**, **Italijo**, **Madžarsko** in s **Hrvaško**. Meje so dolge 1370 km. Več kot polovico Slovenije pokrivajo gozdovi. Najvišja gora v Sloveniji je **Triglav** (2864 m). V Alpah sta najbolj znani slovenski jezera **Bohinjsko jezero** in **Blejsko jezero**. Slovenija ima osem pokrajin, to so **Primorska**, **Notranjska**, **Gorenjska**,

Dolenjska, **Bela krajina**, **Koroška**, **Štajerska**, **Prekmurje**. Največje reke v Sloveniji so **Sava**, **Drava**, **Krka**, **Savinja** in **Mura**. V Sloveniji uspeva okoli 3000 različnih vrst rastlin in živi 50.000 različnih vrst živali. V smeri proti morju je pokrajina **Kras**, kjer so znane jame: **Postojnska jama** in **Škocjanske jame**. Večja mesta v Sloveniji so **Ljubljana** (glavno mesto), **Maribor**, **Celje**, **Kranj**, **Velenje**, **Koper** in **Novo mesto**.

2

- • • Kaj je v Sloveniji na severu, jugu, vzhodu, zahodu?

3

Predstavite svojo državo.

Moja država je Velika je km².

Leži

Države okoli nje so

Najvišja gora je

Jezera so

Reke so

Mesta so

Imamo

4

Oglejte si nekaj točk iz slovenske zgodovine in dopolnite preglednico s podatki spodaj.

1. STOLETJE	Rimljani na ozemlju današnje Slovenije
7. STOLETJE	
	prva tiskana knjiga v slovenščini
1809–1813	
	Avstro-Ogrska, prej Avstrijsko cesarstvo
1918–1945	
	SFRJ

- Ilirske province, čas Napoleona

- 1991

- 1867–1918

- Karantanija, prva slovenska država

- 1550

- Kraljevina SHS, Kraljevina Jugoslavija

- Osamosvojitev Slovenije

• • • Vadite po vzorcu:

Rimljani so na slovenskem ozemlju živeli v prvem stoletju.

Karantanija je nastala v

Turški vpadi so bili v

Prva slovenska knjiga je bila natisnjena leta

Ilirske province so trajale

• • • Kaj pa vaša država?

Naštejte tri pomembne dogodke v zgodovini vaše države. Zapišite.

.....
.....

5

Oglejte si praznike v Sloveniji na spletni strani Vlade RS.

Kdaj praznujemo v Sloveniji? Vadite po vzorcu.

Slovenci novo leto praznujejo prvega januarja.

Kulturni dan praznujejo

...

Kako pa v vaši državi? Katere praznike poznate?

Kako jih praznujete?

- • • Preberite besedila in izpolnite preglednico.

DAN SPOMINA NA MRTVE

Praznuje se 1. novembra. Je tudi krščanski praznik vseh svetnikov. Na ta dan gredo Slovenci in Slovenke na pokopališče in se spominjajo svojih sorodnikov, prijateljev, ki so že umrli. V spomin nanje prižigajo sveče.

MARTINOVO

11. november, martinovo, je praznik vina. Na ta dan se grozdni sok (mošt) spremeni v vino. Za to praznovanje so značilne velike pojedine, jejo se race, gosi in mlinci.

PUST

Pust je praznik ob koncu zime, največkrat ga praznujemo februarja. Ljudje, posebej otroci, se za pusta našemijo in grejo na pustni ples ali na karneval in jejo krofe. V različnih krajih po Sloveniji poznajo različne običaje, povezane s pustom, tradicionalne maskare pa imajo nalogo, da preženejo zimo.

SLOVENSKI KULTURNI PRAZNIK

8. februarja, na dan, ko je umrl slovenski pesnik France Prešeren, imamo v Sloveniji poseben praznik, ki je posvečen kulturi. Ker je to dela prost dan, gre veliko Slovencev takrat v muzeje ali galerije.

	ČAS	POMEN	OBIČAJ	TIPIČNA JED
dan spomina na mrtve				
martinovo				
pust				
slovenski kulturni praznik				

- • • Pripovedujte o praznovanju kakšnega praznika v svoji državi in vpišite podatke v zgornjo preglednico.

• • • Kakšni se vam zdijo Slovenci? Se strinjate s trditvami ali ne?
Utemeljite odgovore.

1. Slovenija je majhna država.
2. Slovenke in Slovenci so zelo delavni.
3. Slovenija je čista in urejena.
4. Slovenke in Slovenci ne marajo tujcev.
5. Slovenci veliko pijejo.
6. Slovenke in Slovenci radi hodijo v hribe in smučajo.

Kakšne izkušnje imate s Slovenci?

.....

.....

.....

Ste v vaši državi podobni Slovencem? Kakšni ste? Kako vas vidijo drugi?

.....

.....

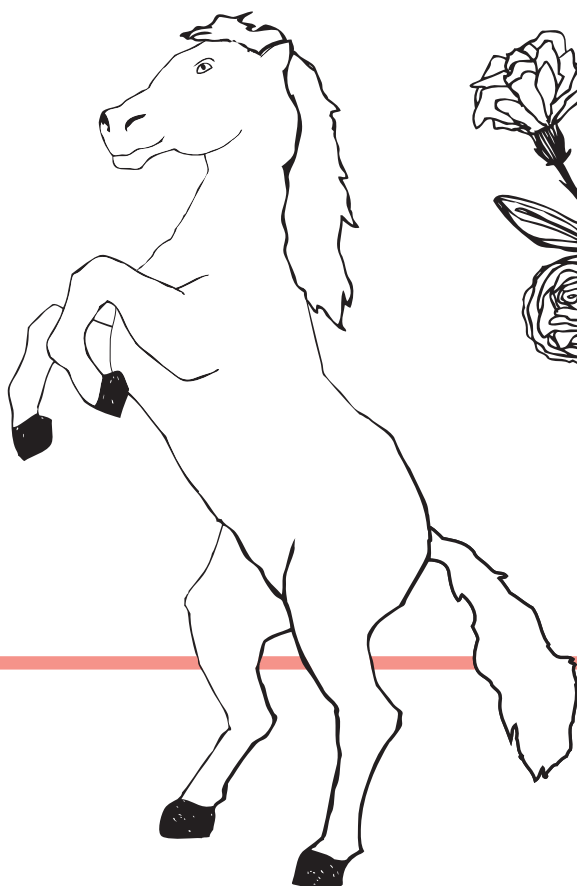
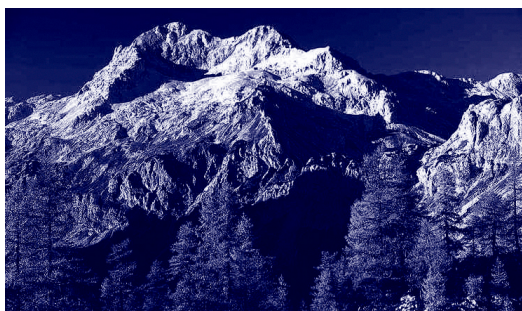
.....

8

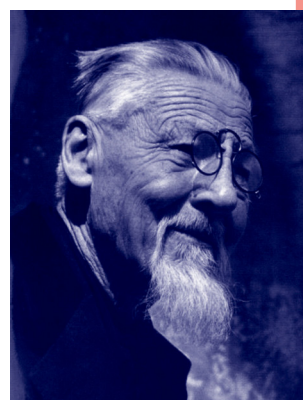
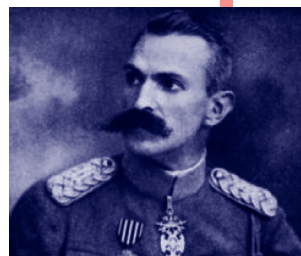
Poznate slovenske »simbole«? Povežite slike in besede.

ČLOVEŠKA RIBICA • KOZOLEC • KRANJSKA KLOBASA •
KURENT • LIPICANEC • POTICA • TRIGLAV • NAGELJ

9

- • • Kdo so osebe na fotografijah? Na spletnih straneh poiščite informacije o njih.

Ali se ulice, v kraju, kjer živite, imenujejo po kaki znani osebnosti? kateri?

.....

- • • Kdo pa so pomembne osebnosti v vaši državi? Naštejte in predstavite jih.

.....

**PRIPOROČENO
UČNO GRADIVO**

GRADIVO / Opis

Mihaela Knez in drugi (2010): *Slika jezika*. Ljubljana: Znanstvena založba FF. / Didaktični pripomoček v obliki kartic za učenje besedišča in jezikovnih vzorcev. Obsega 1882 besednih in slikovnih kartic, ki so razporejene v 18 sklopov. Posamezen sklop zajema poimenovanja osnovnih pojmov izbranega tematskega področja. Karticam je priložen priročnik, ki predstavlja nekaj predlogov za dejavnosti oz. igre s karticami.

Nataša Pirih Svetina in Andreja Ponikvar (2008): *A, B, C... 1, 2, 3 gremo*. Ljubljana: Znanstvena založba FF. / Ivana Petric Lasnik in druge (2009): *Gremo naprej*. Ljubljana: Znanstvena založba FF. / *Učbenik A, B, C ... 1, 2, 3, gremo* je namenjen odraslim začetnikom, ki se želijo učiti slovenščino na krajših tečajih. Njegovo nadaljevanje predstavlja učbenik *Gremo naprej*. Priporočamo, da se na daljših tečajih uporabljata eden za drugim. Za govorce slovanskih jezikov sta ta dva učbenika nekoliko manj primerna.

Andreja Markovič in drugi (2012): *Slovenska beseda v živo 1a*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik, FF. / Andreja Markovič in drugi (2013): *Slovenska beseda v živo 1b*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik, FF. / Učbenika sta namenjena odraslim začetnikom, ki se učijo slovenščino na daljših tečajih. Uporabljata se lahko eden za drugim, pri tistih s predznanjem slovenščine je mogoče uporabiti tudi samo učbenik *Slovenska beseda v živo 1b*. Učbenika dopolnjujeta delovna zvezka.

Andreja Markovič in drugi (2002): *S slovenščino nimam težav*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik, FF. / Učbenik je namenjen udeležencem krajših tečajev na nadaljevalni stopnji, ki že imajo neko predznanje slovenščine. Uporabljajo ga lahko tudi začetniki, ki so govorci slovanskih jezikov.

